

Привредна кретања у АП Војводини

јануар - септембар 2022. године

Садржај:

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - СЕПТЕМБАР 2022. ГОДИНЕ.....	3
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	13
III. ПОЉОПРИВРЕДА	22
III.1. Агрометеоролошки услови	23
III.2. Биљна производња	24
III.3. Тржиште пшенице, кукуруза и соје.....	25
IV. ИНДУСТРИЈА	28
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО	33
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО	38
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО	40
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА	44
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	45
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	50
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по економској намени Европске уније	52
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010)	53
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК).....	57
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама	58
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена	62
Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	62
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	65
IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ	70
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ.....	74
XI. ЗАРАДЕ	78
ИЗВОР ПОДАТАКА.....	84

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - СЕПТЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2018	2019	2020	2021	I-IX 2022
БДП, реални раст у сталним ценама (%)	4,5	4,3	-0,9	7,5	1,1¹
БДВ по делатностима, учешће у БДП (%)					
Пољопривреда	6,3	6,0	6,3	6,3	6,0
Индустрија	21,0	19,9	19,4	18,9	17,9
Грађевинарство	4,5	5,7	5,4	6,0	5,2
Услуге	51,1	51,2	51,7	51,5	52,7 ²
Инфлација (стопа раста)	2,0	1,7	1,6	4,0	14,0³
Фискални дефицит/суфицит, % БДП	0,6	-0,2	-8,0	-4,1	-
Јавни дуг, % БДП (општи ниво државе)	54,4	52,8	57,8	57,1	54,2
Пољопривреда АП Војводине					
Остварена производња пшенице, t/ha	5,5	5,1	5,2	6,3	5,4
Остварена производња кукуруза, t/ha	9,0	8,8	8,4	6,4	-
Остварена производња шећерне репе, t/ha	48,5	54,9	54,4	52,5	-
Остварена производња малине, t/ha	7,0	4,7	3,8	4,1	4,7
Остварена производња јабуке, t/ha	24,0	27,1	25,4	26,0	-
Остварена производња грожђа, t/ha	7,8	8,4	8,5	8,2	-
Индустрија АП Војводине (индекс)	102,5	100,9	103,0	105,2	104,9
Рударство	97,8	95,1	96,6	93,9	100,6
Прерађивачка индустрија	102,6	100,4	103,3	104,8	105,2
Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клим.	115,0	199,1	97,9	139,4	98,2
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	138,5	146,3	86,3	105,8	97,9
Промет робе у трговини на мало АП Војводине (индекс)					
Текуће цене (индекс, претходна година = 100)	108,7	109,2	103,1	116,8	122,8
Сталне цене (индекс, претходна година = 100)	105,8	107,4	103,2	111,1	105,8
Туризам АП Војводине					
Доласци (индекс, претходна година = 100)	108,4	104,3	47,9	159,4	159,6
Ноћења (индекс, претходна година = 100)	113,4	105,3	55,3	154,3	128,0
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	117,4	107,4	95,9	128,8	142,2
Извоз (индекс, претходна година = 100)	113,7	108,6	99,0	123,4	124,3
Увоз (индекс, претходна година = 100)	120,7	106,2	92,9	134,0	158,4
Регистрована запосленост АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	104,1	100,9	102,2	102,2	99,9⁵
Стопа незапослености у АП Војводини (%)	10,5	9,0	7,6	9,5	7,7⁶
Просечна нето зарада у АП Војводини (РСД)	47.095	51.965	57.186	62.494	69.583⁶

¹ Флеш процена РЗС-а за трећи квартал 2022. године.

² Квартални прорачун на бази података РЗС-а за други квартал 2022. године.

³ Инфлација за септембар 2022. године.

⁴ Податак за трећи квартал 2022. године.

⁵ Податак за други квартал 2022. године.,

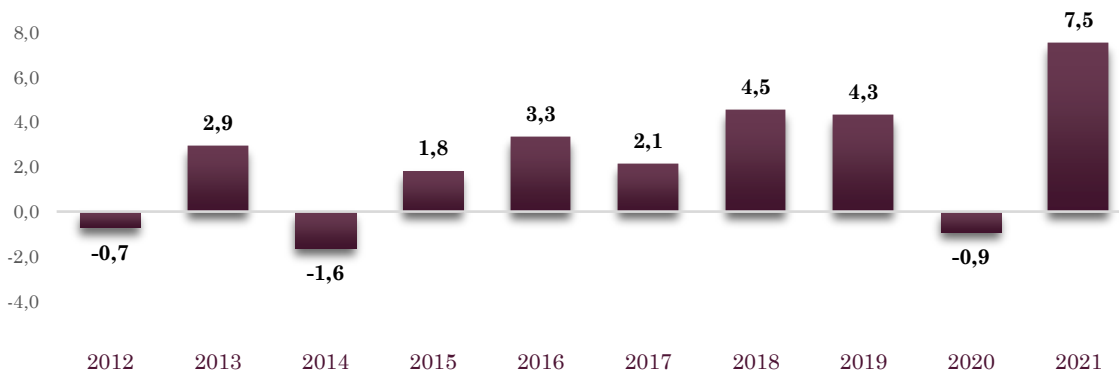
⁶ Податак за период јануар - август 2022. године.

Према подацима Републичког завода за статистику (РЗС) о бруто домаћем производу (БДП) за 2021. годину, **Србија је у 2021. години остварила реални раст БДП-а од 7,5%**, што је изнад претходне процене од 7,4%. Посматрано по делатностима, у 2021. години су **најзначајније учешће** у формирању БДП-а имали: сектор прерађивачке индустрије (13,0%), сектор трговине на велико и мало и поправке моторних возила (11,8%), сектор пословања некретнинама (6,8%), сектор пољопривреде, шумарства и рибарства (6,3%) и сектор грађевинарства (6,0%). У 2021. години је у сектору услуга смештаја и исхране остварен највећи међугодишњи реални раст бруто додате вредности (БДВ) од 31,8%, док је реални пад БДВ-а забележен једино у сектору пољопривреде, шумарства и рибарства, од 5,7% мг. Посматрано са расходне стране, реални раст забележен је код свих агрегата употребе БДП-а у 2021. години.

Захваљујући очуваној макроекономској и финансијској стабилности и правовременом и свеобухватном пакету економских мера које су донеле Народна банка Србије (НБС) и Влада Републике Србије, **Србија је у две пандемијске године забележила кумулативан реални раст БДП-а од 6,6% мг.**

БДП Републике Србије, годишње стопе реалног раста (%)

Међутим, **актуелно међународно окружење** и даље карактеришу дешавања која су у великој мери опредељивала и домаћа макроекономска кретања и одлуке монетарне политике НБС, односно **даље заоштравање геополитичких тензија, наставак раста глобалне инфлације и повећање степена рестриктивности монетарних политика** великог броја централних банака, а по том основу и **неповољнији изгледи глобалног привредног раста.**

Након релативно високог раста БДП-а у првој половини 2022. године, од око 4,1% међугодишње (у првом кварталу 4,3% мг. и другом кварталу 3,9% мг), економска активност у Србији је успорила и, према прелиминарној процени РЗС-а, **међугодишњи раст БДП-а Републике Србије у трећем кварталу 2022. износио је 1,1%.**

Успоравање економске активности било је веће од очекиваног, на шта су се пре свега одразили знатно **лошија овогодишња пољопривредна сезона, смањење екстерне тражње,** као и **настављен раст трошкова у производњи,** који последично утичу на **нижу активност у грађевинарству и прерађивачкој индустрији.** Такође, због врло ниског водостаја река настављен је и **пад активности у сектору енергетике.**

Посматрано с расходне стране, према проценама НБС, **позитиван допринос у трећем кварталу потекао је од финалне потрошње**, док су, због високе базе код капиталних издатака државе из претходне године и растућих трошковних притисака у привреди, **укупне фиксне инвестиције дале негативан допринос**. За разлику од претходних квартала, када је забележен знатан негативан допринос нето извоза због високог увоза енергената, према процени НБС, реални извоз робе и услуга током трећег квартала растао је нешто брже од увоза, што је резултирало **позитивним доприносом нето извоза**.

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (п.п)

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а (%), расходна страна (у п.п)

* флеш процена РЗС-а за трећи квартал 2022. године

Процене НБС о даљем кретању БДП-а Републике Србије

Иако су застоји у глобалним ланцима снабдевања попустили претходних месеци, они би, према проценама НБС, могли поново да се заоштре у условима и даље високих цена енергената, смањене производње у Кини услед политике нулте толеранције према коронавирусу и додатног продубљивања геополитичких тензија. **Глобално нижа екстерна тражња, смањена индустријска производња у Немачкој** услед проблема са енергентима и **наставак раста глобалних трошковних притисака**, највероватније ће имати негативан ефекат на производњу наше прерађивачке индустрије у наставку године, а тиме и на извоз. Поред тога, до краја ове и у првој половини наредне године очекује се **успоравање домаће тражње**, на шта ће се одразити нижи расположиви доходак за потрошњу и инвестиције, али и мања склоност ка инвестирању у условима високе глобалне неизвесности и јачања рецесионих притисака. Имајући у виду све наведено, а пре свега да су се геополитичке тензије даље продубиле и да је проток гаса у Европу из Русије смањен за око 80%, као и прву процену РЗС-а у погледу овогодишње пољопривредне производње која је била нижа од прошлогодишње, НБС је пројектовану стопу **раста БДП-а Србије за 2022. годину кориговала наниже, на распон 2,0–3,0%**.

Услед очекивања да ће наредне године економска активност у зони евра, као и у другим земљама које су наши важни трговински партнери, бити знатно слабија, али и услед мањег ефекта пренетих тенденција из ове године, **НБС је за 2023. годину снизила пројекцију раста БДП-а Србије такође на распон 2,0–3,0%**.

Са слабљењем негативних ефеката конфликта у Украјини на екстерну тражњу, као и услед планиране реализације инвестиционих пројеката, пре свега у области путне, железничке, енергетске и комуналне инфраструктуре, **НБС од 2024. очекује**

убрзање привредног раста, прво на око 3,5%, а затим повратак на претпандемијску путању раста од око 4% годишње у средњем року.

Посматрано по **агрегатима употребе**, према проценама НБС, **приватна потрошња** ће у наредном периоду успорити раст, али ће и даље остати **кључан генератор привредног раста**. На успоравање раста потрошње одразиће се очекивано успоравање раста зарада и запослености у приватном сектору, што ће делом бити компензовано растом минималне цене рада, најављеним растом пензија крајем ове и почетком наредне године, као и плата у јавном сектору. Осим тога, на мањи расположив доходак за потрошњу одразиће се и нешто више цене задуживања на домаћем тржишту по основу заштравања монетарне политике НБС. Са очекиваним исцрпљивањем ефеката трошkových притисака, приватна потрошња ће, према проценама НБС, у 2024. поново убрзати раст и допринос БДП-у.

Благ позитиван допринос БДП-у ове године се, према проценама НБС, очекује од **државне потрошње**, док би наредне године тај допринос вероватно био негативан, јер ће, услед смањеног фискалног простора, издаци за куповину робе и услуга реално посматрано бити нижи.

Актуелне геополитичке тензије, повећани оперативни трошкови предузећа по основу знатно виших цена енергената и сировина, нижа екстерна тражња у условима лошијих изгледа раста светске привреде и раста ризика од стагфлације, као и заштравање монетарних политика водећих централних банака у свету, одражавају се на нижу стопу инвестирања, глобално посматрано. У таквим околностима НБС пројектује **смањење фиксних инвестиција** у Србији у овој години, уз **негативан допринос БДП-у**, односно стагнацију у наредној години. Када је реч о **приватним инвестицијама**, њихов основни извор финансирања остају сопствени извори, укључујући и прилив по основу страних директних инвестиција (СДИ), који се у овој години пројектује на око 3,8 млрд евра (3,5 млрд евра у нето изразу). НБС процењује да ће, захваљујући повољној макроекономској перспективи земље, прилив СДИ у средњем року и даље остати релативно висок и, као и до сада, пројектно распрострањен и претежно усмерен у разменљиве секторе. Средства за нове инвестиције и у станоградњи и у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре обезбеђиваће се и путем кредитних извора, што би за последицу могло имати нешто већу цену задуживања у страниј валути него у претходном периоду. По основу очекиваног смањења трошкова производње и глобалне неизвесности, наставка решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања и убрзања реализације инфраструктурних пројеката у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре, укупне фиксне инвестиције би од 2024. у знатно већој мери позитивно доприносиле расту БДП-а.

Висок позитиван допринос расту БДП-а у овој и наредној години се, према проценама НБС, очекује од **залиха**, на чији раст се одражава формирање стратешких робних резерви, пре свега хране и енергената. Са постепеном нормализацијом прилика по питању цена и расположивости енергената и хране, као и решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања, од 2024. очекује се и пражњење залиха и њихов негативан допринос БДП-у.

Негативан допринос БДП-у у овој и наредној години очекује се од **нето извоза**, на шта се, пре свега, одражава повећан увоз најважнијих енергената, односно гаса и нафте. Осим тога, због проблема у електроенергетском сектору од краја 2021. године и мање експлоатације угља, као и због лоше хидролошке ситуације, Србија ће и ове и

наредне године највероватније бити увозник и угља и електричне енергије. У мањој мери негативан допринос нето извоза последица је и раста увоза опреме за потребе реализације инвестиционих пројеката, као и увоза потрошне робе. Када је реч о извозу робе и услуга, он ће у остатку ове и током наредне године успорити, као последица ниже екстерне тражње услед неповољнијих изгледа привредног раста наших кључних трговинских партнера, а пре свега зоне евра. Мања екстерна тражња делимично ће бити компензована растом извозне понуде прерађивачке индустрије по основу инвестиција из претходног периода. Лошија пољопривредна сезона од очекиване и по том основу нижи приноси одразиће се и на мањи извоз јесењих култура у текућој меркантилној години од очекиваног, а у истом смеру делује и привремено ограничење извоза житарица с почетка ове године, као и формирање стратешких залиха хране на домаћем тржишту.

Посматрано с **производне стране, највећи позитиван допринос расту БДП-а** ове године очекује се од **услужних сектора**. У наредној години се очекује нешто мањи допринос услужних сектора привредном расту, због очекиваног успоравања раста личне потрошње, али се затим од 2024. очекује убрзање. **Висок позитиван допринос** ове године, према проценама НБС, даће и **нето порези**. **Благ позитиван допринос** се очекује од **индустрије**, пре свега као резултат раста активности у рударству услед активирања нових производних капацитета и веће експлоатације руде метала, нарочито бакра. И прерађивачка индустрија ће позитивно допринети расту БДП-а, мада у мањој мери него што се претходно очекивало због ниже екстерне тражње у условима јачања рецесионих притисака у зони евра и повећаних трошкова производње. С друге стране, због ниже производње електричне енергије и угља у досадашњем делу године и неповољне хидрометеоролошке ситуације, негативан допринос расту у овој години очекујемо од сектора енергетике. Сличан допринос индустрије као у овој години очекује се и наредне године, у условима неповољнијих изгледа глобалног привредног раста, а пре свега знатно коригованог привредног раста зоне евра наниже, док ће у супротном смеру деловати активирање нових и проширење постојећих капацитета у прерађивачкој индустрији и раст извозне понуде по том основу. **Негативан допринос** ове и наредне године, који је и јачи него што се очекивало, даће **грађевинарство**, због виших трошкова производње и глобално смањене склоности ка инвестирању у условима повећане неизвесности. Ипак, од 2024. године очекује се убрзање раста активности у овом сектору, чему треба да допринесе планирана реализација инфраструктурних пројеката, пре свега у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Најзначајнији фактор корекције привредног раста за ову годину јесте **пољопривредна производња**, која ће због јачих од претпостављених ефеката суше ове године дати **негативан уместо неутралног доприноса БДП-у**, како се претходно очекивало. Под претпоставком исподпросечне сезоне, али ипак боље од овогодишње, наредне године се очекује благ позитиван допринос пољопривреде.

Што се тиче **глобалног привредног раста**, узимајући у обзир **неповољна економска кретања у три највеће светске економије** – пад БДП-а у САД-у, очекивану привредну контракцију зоне евра, као и даље ширење коронавируса и затварања, уз растућу кризу у сектору некретнина у Кини, **Међународни монетарни фонд (ММФ) је остао при пројекцији успоравања глобалног привредног раста** на 3,2% у 2022. години (са 6,0% у 2021), што је уједно најслабија прогноза још од 2001. године, а затим на ниво од 2,7% за 2023. Као кључни фактори неповољнијих изгледа глобалног раста у наредној години наводе се заостравање

услова на међународном финансијском тржишту, на које се одражава затезање монетарних политика великог броја земаља, спорији од очекиваног привредни раст у Кини услед нулте толеранције према вирусу корона и успоравање привредне активности зоне евра као последица ескалације геополитичких тензија. Привредни раст је највише коригован наниже за ову годину за САД, услед неочекиваног пада реалног БДП-а у другом кварталу, изазваног падом потрошње и инвестиција услед виших каматних стопа.

Привреда зоне евра је од почетка године остварила боље резултате од очекиваних, првенствено захваљујући снажној потрошачкој тражњи за услугама након попуштања рестриктивних мера и отварања европских економија, пре свега оних у јужној Европи, које се у знатној мери ослањају на туризам и угоститељство. Насупрот томе, производни сектор је трпео последице високих трошкова енергије, обустава у испоруци гаса и и даље присутних уских грла у снабдевању. Привредни раст су забележили и наши главни спољнотрговински партнери унутар зоне евра, **Немачка и Италија**, при чему је раст у Италији био доста израженији него у Немачкој. У Шпанији је такође забележен раст услед опоравка туризма након потпуног отварања земље. Услед тога, **ММФ** је извршио корекцију навише пројекције раста БДП-а **зоне евра** за ову годину, али је због знатно виших трошкова производње и заостравања финансијских услова раст за наредну годину коригован наниже. Међутим, по ишчезавању позитивних ефеката отварања економија и успешне туристичке сезоне у летњим месецима, **Европска централна банка (ЕЦБ)** је у септембру оценила да је економска активност у зони евра знатно успорила. Под утицајем високе инфлације, слабљења потрошачке и екстерне тражње, као и повишене неизвесности, која нарушава тржишно поверење, посебно због проблема у снабдевању природним гасом и ширим геополитичким последицама продубљивања украјинске кризе, ЕЦБ очекује даље погоршање привредне активности унутар зоне евра. Ризици преливања ефеката кризе у Украјини и даље су на високом нивоу, поготово по питању испоруке гаса, што се такође одражава на привредну активност зоне евра. Због високог учешћа прерађивачке индустрије, виших цена енергената и могућности прекида у снабдевању из Русије знатно је погођена привреда Немачке, за коју се пројектује рецесију за наредну годину, тј. пад БДП-а од 0,9%. Пројекција за привреду Италије за 2023. такође је ревидирана наниже, на ниво -0,1%, на шта ће се пре свега одразити пад приватне потрошње, а делом и висока база из ове године.

Упркос последицама украјинске кризе и продужених застоја у ланцима снабдевања, динамика привредног раста у већини **земаља региона средње и југоисточне Европе** је од почетка године била боље од очекиване. Због тога је пројекције за 2022. за већину земаља овог региона ревидирана навише, док се за 2023. прогнозира успоравање привредног раста. На то је утицала неизвесност у погледу трајања кризе у Украјини и енергетске кризе, која је појачана обуставом испоруке природног гаса преко гасовода Северни ток 1 током августа и септембра и најавом о забрани увоза руске нафте, што је нарочито значајно за земље без излаза на море. Неповољнији изгледи раста зоне евра и рестриктивна монетарна политика водећих централних банака такође ће допринети успоравању активности овог региона услед очекиваног смањивања трговинске размене и прилива страног капитала због повећане премије ризика. Поред тога, снажна заостравања монетарних политика централних банака земаља региона средње и југоисточне Европе током претходног периода требало би да утичу на смиривање инфлације, али би услед заострених услова на финансијском тржишту могла негативно да допринесу расту БДП-а. Привредни раст за наредну годину знатно је коригован наниже, и то пре свега за регион средње Европе, у распону

од 0,9 п.п. за Румунију до 2,3 п.п. за Мађарску, због јаких трговинских веза са зоном евра.

У условима ескалације конфликта у Украјини и уведених санкција западних земаља, БДП **Русије** је у другом кварталу 2022. смањен за 4,1% мг, највише под утицајем пада активности у услужном сектору (трговина и комуналне услуге), а у мањој мери и у секторима прерађивачке индустрије и рударства. Ипак, остварења у досадашњем току 2022. била су изнад очекивања, чему су допринели снажна подршка домаћег финансијског сектора, повољније извозне перформансе (пре свега сирове нафте), прилагођавање пословног амбијента измењеним околностима, већа домаћа тражња, као и релативно стабилно тржиште рада. Имајући то у виду, ММФ је у октобру кориговао навише пројекцију раста руске привреде у 2022. години - на -3,4%.

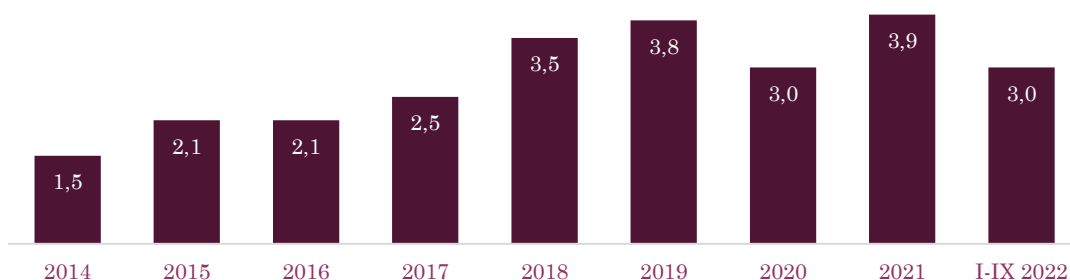
Због спровођења политике нулте толеранције на вирус корона и с тим повезаних затварања, БДП **Кине** је знатно успорио раст, на шта су знатно утицали и нарасли проблеми у сектору пословања некретнинама, који чини око петину економске активности у Кини. Као последица пада продаје, инвеститори у области станоградње нису у стању да заврше започете грађевинске пројекте, што ствара притисак на ликвидност и пролонгира дужничку кризу, која би се могла одразити и на домаћи банкарски сектор. Према прелиминарној процени, БДП **Кине** је у трећем кварталу 2022. убрзао раст на 3,9% мг, захваљујући повећаној активности у прерађивачкој индустрији, рударству и трговини на мало. ММФ је у октобру ипак благо ревидирао наниже пројекцију раста кинеске привреде - на 3,2% у 2022, што је најнижи ниво у протекле четири деценије (изузимајући иницијални пад по избијању епидемије).

Прилив СДИ у 2021. години износио је рекордних 3,9 млрд евра (нето 3,6 млрд евра). **Прилив СДИ у периоду јануар - септембар 2022. године износио је 3,0 млрд евра (нето 2,8 млрд евра)**, а позитивни трендови настављени су и у октобру. При томе, у првих девет месеци 2022. године, око три петине улагања било је у облику власничког капитала и реинвестиране добити, а највише улагања било је усмерено у разменљиве секторе.

СДИ у Србији су и географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона поред ЕУ. У периоду 2019-2021. највећи део прилива СДИ је и даље потицао из земаља ЕУ (око 57%), али уз растуће учешће азијских земаља (око 20%), пре свих Кине/Хонг-Конга, као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

За наредне године очекује се нешто нижи ниво прилива страног капитала него ове године, али уз задржавање високе географске и пројектне распрострањености.

СДИ у Републици Србији, 2014 - I-IX 2022. (млрд евра)

Међугодишња инфлација у Републици Србији је у септембру 2022. године достигла ниво од 14,0%, док је на месечном нивоу, у односу на август, износила 1,5%. Убрзање међугодишње инфлације са 13,2% у августу на 14,0% у септембру вођено је и даље факторима екстерног карактера на које НБС нема директан утицај, као што су пораст светских цена нафте и примарних пољопривредних производа и застоји у глобалним ланцима снабдевања. Према подацима РЗС-а, потрошачке цене су у Војводини у септембру 2022. године порасле за 1,5% у односу на август, а међугодишња инфлација у Војводини је износила 15,3%.

Изузетно неповољне метеоролошке прилике током летњих месеци условиле су пад пољопривредне активности на републичком нивоу у трећем кварталу 2022. године од 11,0% мг, те је пројекција НБС о непромењеном нивоу пољопривредне активности у односу на прошлу годину коригована наниже. Према новој пројекцији, на нивоу 2022. очекује се пад активности у пољопривреди од 8,0%.

Индустријска производња Републике Србије је у првих девет месеци 2022. године забележила раст од 1,9% мг, вођена растом у сектору Прерађивачка индустрија (2,7% мг) и Рударство (25,0% мг), док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад производње од 11,5% мг. Индустријска производња у Војводини је у првих девет месеци 2022. године забележила раст од 4,9% у односу на исти период 2021. године. Раст је у Војводини вођен повећањем производње у сектору Прерађивачке индустрије (5,2% мг) и сектору Рударство (незнатни раст од 0,6% мг), док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад производње од 1,8% мг.

Грађевинска активност Републике Србије је наставила да бележи пад, те је у периоду јануар - септембар 2022. године, у односу на исти период претходне године, смањена вредност изведених радова за 9,8% у сталним ценама. У Војводини је, такође, у првих девет месеци 2022. године, у односу на исти период претходне године, грађевинска активност забележила пад од 2,1% у сталним ценама. Вредност радова на зградама је у Војводини смањена за 5,3% мг, а код осталих грађевина је забележен раст од 0,3% мг. У периоду јануар - септембар 2022. године регистрован је раст броја издатих грађевинских дозвола у Републици Србији од 4,6% мг, док на нивоу АП Војводине то повећање износи 4,7% мг.

Највећи допринос расту економске активности и даље потиче од услужних делатности, иако је раст у другом кварталу 2022. нешто спорији него у првом кварталу. На нешто спорији раст у овом сектору указује и кретање реалног промета у трговини на мало, који је у другом кварталу забележио нешто спорији раст него у првом кварталу. С друге стране, попуштање рестриктивних здравствених мера и олакшана мобилност људи резултирала су даљим растом у сектору туризма, што се у великој мери односи на стране туристе, који су у посматраном периоду удвостручили број ноћења међугодишње.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у периоду јануар - септембар 2022. године реално повећан за 7,1% мг, док на нивоу АП Војводине тај раст износи 5,8% мг.

Промет у туризму у Републици Србији је у периоду јануар - септембар 2022. године, мерен бројем долазака туриста, повећан за 50,6% мг, а оствареним ноћењима, повећан за 32,3%. Број долазака туриста у Војводини је у периоду јануар - септембар 2022. године био за 59,6% већи, а број ноћења за 28,0% већи него у

истом периоду претходне године. У првих девет месеци 2022. године, број туриста који су ноћили у Војводини (1.454,3 хиљаде) представља 15,6% укупног броја туристичких ноћења у Републици Србији.

Укупна вредност извоза робе Републике Србије, у првих девет месеци 2022. године, износила је око 20,0 млрд евра, што је за 27,7% више у односу на исти период претходне године. Висок номинални раст извоза једним делом је резултат раста извезених количина робе, док је други део резултат раста извозних цена. **Укупна вредност извоза робе из АП Војводине је у посматраном периоду износила 6,9 млрд евра (34,5% укупне вредности извоза Републике Србије), што је за 24,3% више у односу на извоз у истом периоду претходне године.**

Робни увоз Републике Србије је у првих девет месеци 2022. године износио 27,9 млрд евра, што је за 36,8% више у односу на исти период прошле године. **Укупна вредност увоза робе у Војводину је у посматраном периоду износила 9,7 млрд евра (34,8% од укупне вредности увоза Републике Србије), што је за 58,4% више у односу на исти период прошле године.**

Укупан број запослених је у Републици Србији у трећем кварталу 2022. године износио 2,3 мли лица, што је за 0,9% више у односу на исти период 2021. године. **На нивоу АП Војводине је у истом периоду било 578.006 запослених, што је за 0,1% мање у односу на исти период претходне године.** Посматрано по секторима делатности, у Војводини је у трећем кварталу 2022. године највише запослених у Прерађивачкој индустрији (27,5%) и Трговини на велико и мало (16,6%).

Према евиденцији НСЗ, **укупан број незапослених у Републици Србији на крају септембра 2022. године износио је 427.788 лица, што је за 13,1% мање у односу на стање у септембру 2021. године.** **У Војводини је на крају септембра 2022. било 86.899 незапослених лица, што је за 14,0% (14.184 лица) мање у односу на септембар претходне године.**

Просечна номинална нето зарада у Републици Србији за период јануар - август 2022. године износи 73.265 динара, што представља раст од 13,8% мг. номинално, односно 3,0% реално. **Највиша просечна нето зарада у Републици Србији је у посматраном периоду забележена у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности у износу од 238.078 динара, која је међугодишње повећана за 37,1%.** **У периоду јануар - август 2022. године, просечна номинална нето зарада у Војводини износила је 69.583 динара и номинално је повећана за 13,9% мг.**

Неизвесност у погледу остварења пројекције инфлације и БДП-а Републике Србије и даље сеу **највећој мери односи на факторе из међународног окружења**, а пре свега на утицај конфликта у Украјини на расположивост енергената и њихове цене на светском тржишту, као и на изгледе глобалног привредног раста, који ће у великој мери определити и светске цене примарних производа. Када је реч о **факторима из домаћег окружења**, ризици пројекције се у највећој мери односе на исход наредне пољопривредне сезоне, прилив по основу страних директних инвестиција, опоравак сектора енергетике, као и на евентуалне додатне мере које би Влада могла предузети како би се обезбедио раст домаће тражње у наредном периоду.

Приоритет монетарне политике НБС и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем расту и развоју

привреде, као и даљем расту запослености и очувању повољног инвестиционог амбијента.

Приоритет **фискалне политике Републике Србије**, према средњорочној фискалној стратегији биће инфраструктурни и капитални пројекти (издвајања државе за капиталне инвестиције пројектују се на око 6-7% БДП-а годишње), као и политика пензија и плата, при чему ће се водити рачуна да се повећањем ових највећих категорија расхода не повећају њихова учешћа у БДП-у. То све заједно треба да допринесе одржавању животног стандарда становништва и расту средстава за нове инвестиције, али и да се осигура да се јавни дуг нађе на опадајућој путањи.

И поред тога што је, узимајући у обзир досадашње негативне ефекте кризе у Украјини, као и ревидиране оцене најзначајнијих међународних институција у погледу глобалних економских кретања, НБС ревидирала своје најзначајније макроекономске пројекције – БДП-а наниже, а инфлације и дефицита текућег рачуна навише, НБС очекује да ће **очувана пуна макроекономска, финансијска и фискална стабилност у Србији, у чијој је основи и стабилност девизног курса, као и током пандемије, допринети смањивању негативних ефеката екстерних фактора на најмању могућу меру.** У том смеру деловаће и одлични финансијски резултати српске привреде остварени и у годинама пандемије, очувано пословно, инвестиционо и потрошачко поверење захваљујући предузетим економским мерама, наставак стабилног прилива страних директних инвестиција, као и рекордно висок ниво улагања државе у путну, железничку и комуналну инфраструктуру.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

У септембру 2022. године међугодишња инфлација у Републици Србији износила је 14,0%, вођена и даље растом цена хране и енергената. У Војводини је у септембру 2022. године међугодишња инфлација износила 15,3%, према процени РЗС-а.

Просечна инфлација у Републици Србији за прва три квартала 2022. износи 10,9%, док на нивоу АП Војводине износи 12,0%.

Највећи допринос међугодишњој стопи септембарске инфлације од 14,0% дале су превасходно цене меса, затим цене млека, сира и јаја, горива и мазива за путничка возила, хлеба и житарица, чврстих горива, потом цене електричне енергије за домаћинства, цене воћа, као и цене, кафе, чаја и какаа, осталих предмета за личну негу и ресторана, кафеа и кантина.

На месечном нивоу, инфлација је у септембру ове године у Републици Србији износила 1,5%. Исто толико износила је и месечна инфлација у АП Војводини.

Према најновијој пројекцији НБС, у наредним месецима се може очекивати постепено успоравање међугодишње инфлације, па би крајем године требало да буде нижа од тренутне. Наставак опадајуће путање инфлације очекује се и у наредној години.

Инфлација се у Републици Србији у периоду од седам година пре избијања актуелне кризе кретала на нивоу од око 2,0%.

Од средине 2021. године инфлација се у готово свим земљама света креће изнад очекивања и пројекција централних банака. Већина централних банака током прошле године процењивала је да је реч о привременом расту инфлаторних притисака, на који су се одразили фискални и монетарни подстицаји и нагли раст тражње на глобалном нивоу након проналаска и шире употребе вакцине против вируса корона и попуштања рестриктивних здравствених мера, којем понуда није могла да се прилагоди у кратком року. Очекивало се да ће инфлаторни притисци ослабити с постепеним уравнотежењем понуде и тражње, што је требало да резултира и постепеним решавањем застоја у глобалним ланцима снабдевања, као и смањењем светских цена примарних производа. **Међутим, избијање енергетске кризе на европском тржишту од октобра 2021. године** узроковало је додатни раст произвођачких и увозних цена, што се прелило и на потрошачке цене широког спектра производа и услуга. **Инфлација је у Србији у просеку за 2021. годину износила 4,0%.**

Ситуација на светском тржишту енергената и примарних производа додатно се закомпликовала од почетка 2022. са заоштравањем геополитичких тензија и избијањем кризе и сукоба у Украјини, тако да су цене ових производа достигле или престигле историјски највише нивое. Иако су светске цене нафте и других примарних производа, које у великој мери зависе од фазе глобалног пословног циклуса, смањене у последња три месеца под утицајем јачања рецесионих притисака у зони евра и САД, оне се и даље налазе на знатно вишем нивоу него пре годину дана и на вишем нивоу него што су то пројектовале међународне релевантне институције и на шта су указивали тржишни фјучерси током прошле и почетком ове године. Поред тога, криза је овог пута утицала не само на цене нафте и осталих примарних производа већ у много већој мери и на цене и расположивост природног гаса, угља, електричне енергије и бројних индустријских и пољопривредних сировина, што се уједно негативно одразило на пословно, потрошачко и инвестиционо поверење, нарочито у оним чланицама зоне евра које су наши највећи трговински партнери и у чијем ланцу добављача послује значајан део домаће индустрије.

Остварена инфлација креће се на вишем нивоу од пројектованих стопа мг. инфлације од фебруара 2021. На разлике између остварене и пројектоване инфлације је у највећој мери утицало управо одступање светских цена енергената и примарних производа од претпоставки базираних на кретању тржишних фјучерса за ове производе и оценама релевантних међународних институција. Због потреса без преседана у новијој историји – пандемије коронавируса, на коју се надовезала енергетска криза у Европи, а затим конфликт у Украјини, **ниједна међународна институција нити тржиште нису могли да предвиде овако драстичан скок цена енергената и примарних производа.**

Када је реч о **светским ценама нафте**, фјучерси су указивали на то да ће у 2021. оне порастати услед раста тражње на глобалном нивоу након отварања економија широм света. Међутим, раст светских цена нафте током 2021. био је и већи од очекиваног, јер је истовремено ограничавана понуда нафте одлукама чланица *OPEC+*, а у условима избијања енергетске кризе и конфликта у Украјини, услед раста светских цена природног гаса, не само да је настављен раст светских цена нафте већ је и снажно убрзан и, пре него што је уследио њихов пад у последња три месеца, ове цене су се нашле на нивоу који је за око 70% виши него годину дана пре тога. Слично је било и са **светским ценама примарних пољопривредних производа**, које су са

избијањем конфликта у Украјини (због чињенице да су Украјина и Русија значајне светске извознице житарица) достигле нивое који су за око 50% виши него у истом периоду 2021. Због знатног раста светских цена енергената, као и продужетака застоја у глобалним ланцима снабдевања, инфлација у зони евра такође се константно кретала на вишем нивоу него што је то пројектовала ЕЦБ.

С обзиром на то да је зона евра наш најзначајнији трговински партнер, све то је имало за последицу **и вишу инфлацију у Србији него што се пројектовало**. При томе, **ефекат раста светских цена нафте** одражавао се и директно на цене нафтних деривата на домаћем тржишту, и индиректно преко раста трошкова производње (будући да је нафта основна сировина у великом броју синтетичких производа, попут пластичне амбалаже) и дистрибуције осталих производа. Раст цена примарних пољопривредних производа кроз више трошкове у производњи хране за последицу је имао и раст цена хране на домаћем тржишту, док је раст цена у зони евра, преко виших цена увозних производа, утицао и на раст цена хране, али и других индустријских производа. На цене хране утицало је и вишеструко повећање **цене природног гаса**, које је условило и вишеструко повећање цене ђубрива и укупних трошкова пољопривредне производње. Поред тога, раст **цене струје** на међународним тржиштима утицао је на повећање велепродајне цене код нас, што је повећало трошкове производње индустријских производа.

Када је реч о претпоставкама из домаћег окружења, виши ниво инфлације у досадашњем делу ове године последица је и тога што је овогодишња **пољопривредна сезона лошија** не само од просечне већ и од прошлогодишње, која је такође била исподпросечна. Сезона је била лошија од претпостављене и у већем делу Европе, што је такође онемогућило да се обезбеди задовољавајућа понуда из увоза. То је све за последицу имало да се цене воћа и поврћа претходних месеци нађу на вишем нивоу од пројектованог. Такође, **раст регулисаних цена** у овој години биће већи него што је то планирано у фебруару и мају, јер је у условима знатног раста светских цена енергената било неопходно кориговати цене енергената за домаћинства.

Близу 50% одступања пројектоване инфлације за годину дана унапред од остварене инфлације за прошлу годину и три квартала ове године, указује на то да је последица неиспуњења претпоставки у вези са светском ценом нафте, инфлацијом у зони евра, ценама примарних пољопривредних производа, као и домаћом пољопривредном сезоном. При томе, треба имати у виду да остатак одступања остварене од пројектоване инфлације укључује и индиректне ефекте ових фактора, ефекте застоја у глобалним ланцима снабдевања, ефекат покушљења струје на трошкове произвођача, део увозне инфлације који није објашњен само инфлацијом у зони евра, као и друге факторе на страни понуде.

У прва три квартала 2022. године у Републици Србији остварен је просечан међугодишњи раст укупних потрошачких цена од 10,9%. Посматрано по производима, највећи утицај на раст потрошачких цена у посматраном периоду имао је раст цена меса, горива и мазива за путничка возила, поврћа, хлеба и житарица, млечних производа и чврстих горива.

У септембру 2022. међугодишња инфлација у Републици Србији је износила 14,0%. Убрзање међугодишње инфлације са 13,2% у августу на 14,0% у септембру вођено је и даље факторима екстерног карактера на које НБС нема директан утицај, као што су пораст светских цена нафте и примарних пољопривредних производа и застоји у глобалним ланцима снабдевања.

У условима и даље високих светских цена хране, раста цена улазних трошкова у производњи и транспорту хране, као и негативних ефеката суше, на домаћем тржишту и у већем делу Европе, **међугодишњи раст цена хране и безалкохолних пића је у септембру износио 20,8%. Цене непрерађене хране су у односу на исти месец претходне године биле више за 19,6%**, на шта је пре свега утицало веће од очекиваног поскупљење свежег воћа, највише због знатно виших цена јужног воћа услед смањене понуде на светском тржишту.

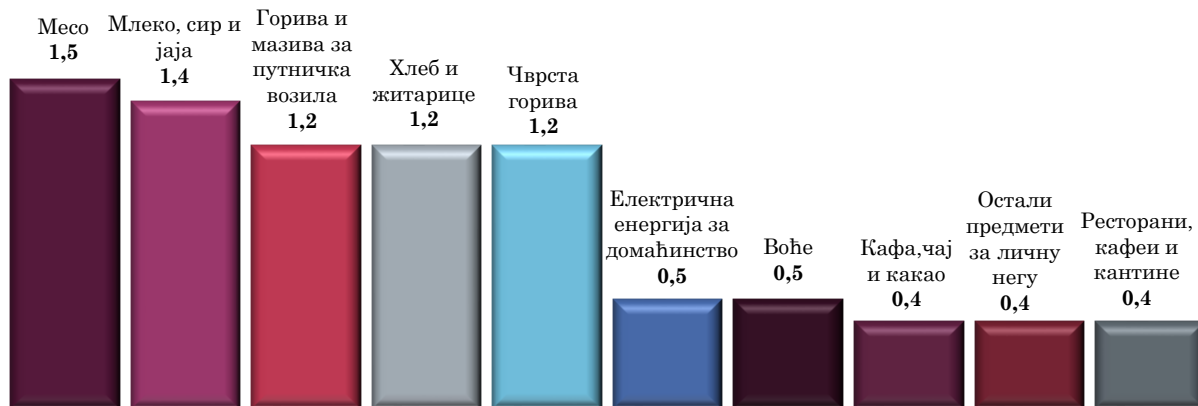
На месечном нивоу, инфлација је у септембру ове године износила 1,5%, што је у складу са очекивањима НБС. На месечном нивоу је забележен пад цена деривата нафте за 0,8%, док су, с друге стране, корекција цена електричне енергије и наставак раста цена чврстих горива утицали на то да месечни раст цена на нивоу целе групе у септембру износи 5,0%.

Инфлација у Републици Србији мерена индексима потрошачких цена

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи позитиван допринос међугодишњој стопи септембарске инфлације од 14,0% дале су превасходно цене меса (1,5 п.п)**, затим цене млека, сира и јаја (1,4 п.п), горива и мазива за путничка возила, хлеба и житарица као и чврстих горива (по 1,2 п.п), потом цене електричне енергије за домаћинства и воћа (по 0,5 п.п), као и цене, кафе, чаја и какаа, осталих предмета за личну негу и ресторана, кафеа и кантине (по 0,4 п.п).

Најзначајнији доприноси међугодишњој инфлацији у септембру 2022. године (у п.п)

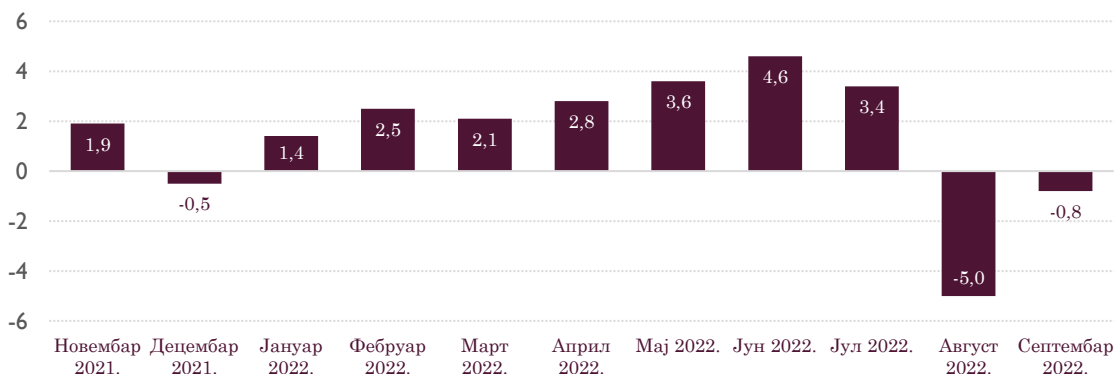

У првих девет месеци 2022. године **цене хране и безалкохолних пића у Србији су оствариле међугодишњи раст од 17,3%** (учешће у структури укупног годишњег раста потрошачких цена у посматраном периоду готово 50,0%). Највећи утицај на раст цена хране и безалкохолних пића у посматраном периоду имао је раст цена **меса** (учешће у структури укупног раста цена хране и безалкохолних пића од 25,8%), пре свега свињског меса без костију и живинског меса, затим **поврћа** (учешће у структури укупног раста цена хране и безалкохолних пића од 15,9%), при чему је цена поврћа од почетка године доминантно одређена ценом кромпира, купуса, парадајза и паприке, потом **хлеба и житарица** (учествујући у укупном расту цена хране и безалкохолних пића са 15,5%), чему је највише допринео раст цена пшеничног брашна, белог хлеба, сланог пецива и тестенине од белог брашна, и раст цена **млека, сира и јаја** (учествујући у укупном расту цена хране и безалкохолних пића са 15,2% у првих девет месеци), пре свега услед раста цена свежих сирева свих врста, јогурта и кокошијих јаја. Само у септембру 2022. године **цене хране и безалкохолних пића у Србији су оствариле међугодишњи раст од 20,4%**, док су у односу на август порасле за 2,4%.

Међугодишњи раст **цена горива и мазива за путничка возила** је у првих девет месеци 2022. године **износио 22,3%** (учешће у структури укупног годишњег раста потрошачких цена у посматраном периоду 12,5%). Само у септембру 2022. године **цене горива и мазива за путничка возила у Србији су међугодишње порасле за 20,3%**, док су у односу на август забележиле смањење од 0,8%.

Месечни раст цена нафтних деривата у Србији крајем 2021. и током првих девет месеци 2022. године (у %)

Иако су цене нафтних деривата смањиле допринос м.г. инфлацији у септембру, **цене осталих енергената су повећале свој допринос** под утицајем реализованих покушљања електричне енергије и виших цена чврстих горива (дрва и угља). У првих девет месеци 2022. забележен је **међугодишњи раст цена чврстих горива у Србији од 26,0%**. Главни фактор раста био је раст цена дрва за огрев (услед присутног ризика у погледу њихове расположивости у зимским месецима), потом цена мрког угља, лигнита и цене услуга превоза угља и сече дрвета. Више цене енергената су се одразиле и на раст цена индустријских производа и цена услуга. Само у септембру 2022. године **цене чврстих горива у Србији су међугодишње порасле за чак 49,6%**, док су у односу на август повећане за 6,3%.

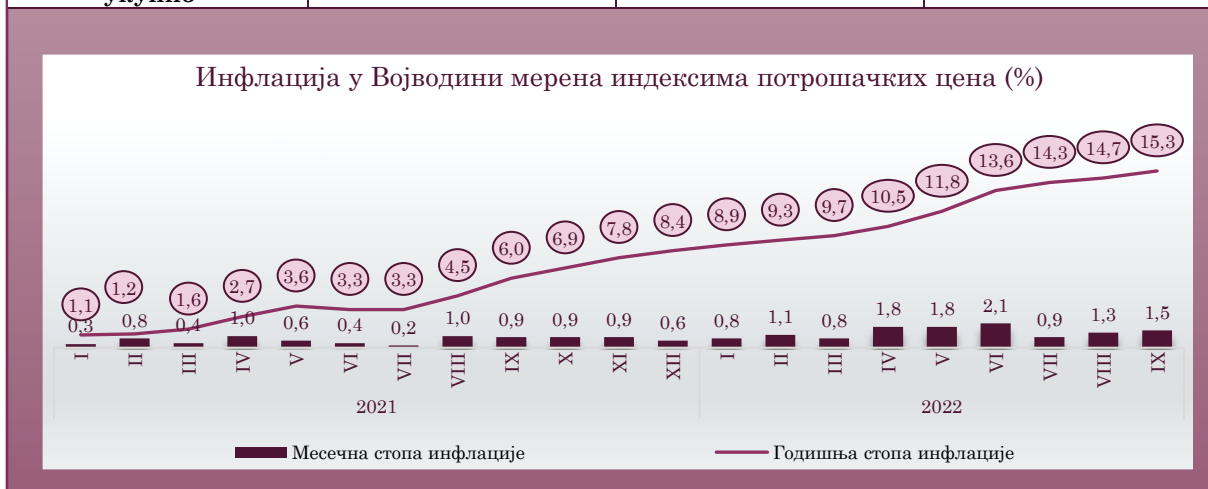
Под утицајем и даље снажних трошковних притисака и веће увозне инфлације, у септембру је **настављен и раст цена у оквиру базне инфлације** (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета). Ипак, базна инфлација у Србији наставља да се креће на знатно нижем нивоу у односу на укупну

инфлацију, као и у односу на базну инфлацију у појединим земљама средње и југоисточне Европе. **Међугодишња базна инфлација је у Србији у септембру износила 8,6%**. Нижем нивоу базне инфлације наставља да доприноси очувана релативна стабилност девизног курса у изузетно неизвесним глобалним условима, као и очувано пословно и потрошачко поверење.

Према подацима РЗС-а, **потрошачке цене су у Војводини у септембру 2022. године порасле за 1,5% у односу на август, а међугодишња инфлација је била изнад циљане вредности НБС-а од 3% ± 1,5 п.п. и износила је 15,3%.**

	IX 2022 VIII 2022		IX 2022 IX 2021		I – IX 2022 I – IX 2021	
	Србија	Војводина	Србија	Војводина	Србија	Војводина
Потрошачке цене - укупно	101,5	101,5	114,0	115,3	110,9	112,0

Протеклих месеци многе централне банке су заостравале своје монетарне политике динамичније него што се претходно очекивало, коригујући притом навеште своје пројекције кретања инфлације, као и очекивања који ће бити највиши ниво инфлације и када би он требало да буде достигнут. ЕЦБ се у септембру и октобру одлучила за до сада највеће повећање своје основне каматне стопе. Исто је предузео и Систем федералних резерви (ФЕД). Према пројекцијама, **инфлација у зони евра и Сједињеним Америчким Државама (САД) не би требало да се врати на циљ пре краја 2024. године.** Ипак, према речима НБС, преовлађују очекивања да ће се постепено смањивати глобални инфлаторни притисци, чему би требало да допринесу ефекти заостравања монетарних политика централних банака, као и стабилизација тржишта примарних производа и постепено решавање проблема застоја у глобалним ланцима снабдевања. При томе, иако су и даље знатно више него пре годину дана, **светске цене нафте и других примарних производа смањују се претходних месеци**, као последица јачања глобалних рецесионих притисака и попуштања застоја у међународним ланцима снабдевања. **Светске цене природног гаса, угља и електричне енергије**, које од краја 2021. године имају снажан негативан утицај на макроекономска кретања у Србији, **такође су снижене**, чему су допринеле повољне временске прилике и већа попуњеност складишта у Европи од очекиване.

Узимајући у обзир чињеницу да инфлацију у Србији у највећој мери опредељују трошковни притисци из међународног окружења, **НБС је наставила умерено да заострава монетарне услове**, те је повећала референтну каматну стопу за још 50 базних пена, тако да она сада, у новембру, износи 4,5%. Даљим повећањем својих

каматних стопа НБС настоји да ограничи секундарне ефекте раста светских цена хране и енергената на остале цене на домаћем тржишту преко инфлационих очекивања, како би се инфлација нашла на опадајућој путањи и вратила у границе циља до краја периода пројекције.

Иако су због појачаних рецесионих притисака на глобалном нивоу **светске цене нафте и других примарних производа смањене претходних месеци, оне су и даље на знатно вишем нивоу него пре годину дана.** Када је у питању светска цена нафте, њено очекивано кретање у наредном периоду повезано је с низом ризика. Пре свега, неизван је ефекат глобалног успоравања економске активности на тржиште нафте, као и споразума земаља *OPEC+* да од новембра до краја 2023. године смање производњу за 2 млн барела дневно у односу на август. Иако се ради о знатном смањењу, највећем од 2020. године, ефекат на глобалну понуду нафте је неизван, јер неколико земаља већ испоручује нафту испод својих квота. **Неизвесност је присутна и у погледу расположивости природног гаса у Европи и његове цене** током зиме због додатног заостравања геополитичких тензија. Цене гаса у Европи повећане су више од четири пута од 2021, а испоруке гаса из Русије у Европу налазе се на мање од 20% нивоа из 2021. **Цене хране на светском тржишту смањене су последњих месеци, али је њихово кретање у наредном периоду и даље неизвесно.** Тако су светске цене житарица, после неколико месеци пада, у септембру поново порасле, чему је допринела забринутост око тога да ли ће Црноморски споразум о извозу житарица из Украјине из јула бити на снази после новембра.

У већини других земаља инфлација је такође забележила раст изнад очекивања у протеклом периоду. **Инфлација у зони евра** је наставила да расте, пети месец заредом, и у септембру је достигла нови историјски максимум од 9,9%, уз процену даљег раста у октобру. Раст инфлације зоне евра, нашег најважнијег економског партнера, последица је пре свега раста цена енергената (40,7% мг) и цена хране (11,8% мг). **Инфлација у Немачкој** је убрзана на 10,9% мг. у септембру, под утицајем интензивног мг. раста цена хране и енергената, а у мањој мери и виших цена транспортних услуга по истеку важења попушта за услуге јавног превоза. **Инфлација у Италији** је такође убрзана на 9,4% мг. у септембру, доминантно вођена вишим ценама хране. Очекивања су да ће инфлација у зони евра остати изнад циља у дужем периоду, а како актуелни покретачи инфлације временом буду слабили и у пуној мери се испоље ефекти монетарне политике, тако ће се и инфлација смањивати.

Након јунског скока од 9,1% (што је највиша стопа од 1981), **стопа инфлација у САД** је постепено успоравала и у септембру је износила 8,2%. Томе је у највећој мери допринео нижи допринос цена енергије, а у мањој мери и нижи допринос цена производа (нарочито нових возила). У супротном смеру су деловали додатно повећање прехранбене инфлације и даљи раст цена услуга (станована, медицинских и транспортних). Као ни у зони евра, ни у САД се не очекује да ће се инфлација вратити у границе циља пре 2024. године.

И у земљама региона средње и југоисточне Европе инфлација је у септембру била на вишем нивоу него у јуну. Највиши ниво мг. инфлације у септембру забележен је у **Мађарској** (20,1%) по основу даљег раста цена хране, пре свега прерађене хране (упркос ограничавању цена појединих намирница), и цена у оквиру базе инфлације (20,7%), као и одлуке мађарске владе о укидању ограничења на цене гаса и електричне енергије (почев од августа) за домаћинства с већом месечном потрошњом.

Иако су цене нафтних деривата деловале дезинфлаторно у **Чешкој** и Румунији, мг. инфлација у Чешкој је у септембру убрзала раст на 18,0% услед наставка раста цена осталих енергената (чврстих горива, електричне енергије и гаса), док су раст мг. инфлације у **Румунији** на 15,9% у септембру определиле више цене хране и производа у оквиру базне инфлације, на супрот споријем расту цена услуга. Истовремени раст мг. инфлације у **Пољској** на 17,2% вођен је вишим ценама становања и комуналних услуга по основу поскупљења електричне енергије, гаса и других горива. Према прогнозама, пројектовано приближавање инфлације врхунцу у региону средње и југоисточне Европе могло би бити пролонгирано услед појачавања негативних ефеката украјинске кризе у енергетском сектору, посебно након прекида испоруке руског гаса у ЕУ, што би могло највише да погоди земље без излаза на море (Мађарска и Чешка).

У условима повишених цена хране и енергије, инфлација је у свим **земљама региона Западног Балкана** наставила кретање узлазном путањом током трећег квартала 2022, при чему је највећи раст мг. инфлације у септембру остварен у Северној Македонији (18,7%) и Босни и Херцеговини (17,3%). Нешто нижи раст мг. инфлације у септембру забележен је у Црној Гори (16%), а најнижи у Албанији (8,1%).

ММФ очекује да ће глобална инфлација забележити врхунац у трећем кварталу 2022, те да ће успоравати у 2023.

Када је реч о **зони евра**, нашем најважнијем трговинском партнеру, **очекује се да ће инфлација, након историјског максимума у септембру, остати изнад 9% до краја ове године.** Разлог је истовремено дејство више фактора, пре свега више цене енергената и хране, заједно са инфлаторним притисцима услед отварања економије, још увек присутним застојима у глобалним ланцима снабдевања и заоштрајеним условима на тржишту рада. Према септембарској пројекцији ЕЦБ-а, која је знатно виша од јунске, мг. стопе инфлације у зони евра требало би да буду следеће: 9,2% у 2022, 3,3% у 2023. и 2,2% у 2024.

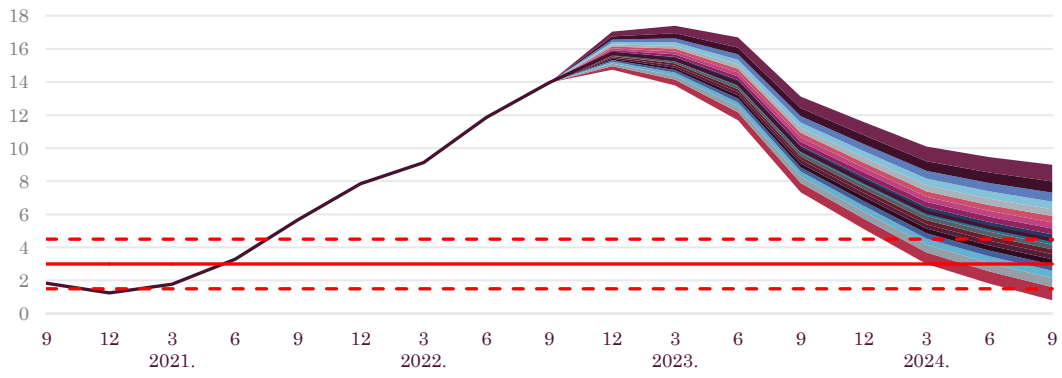
Према својој најновијој пројекцији, НБС очекује да ће **међугодишња инфлација у Србији остати повишена до краја ове и почетком наредне године, да би потом снажно опала у другој половини 2023. и вратила се у границе циља крајем периода пројекције.** Смањењу инфлације ће првенствено допринети ефекти досадашњег заоштравања монетарних услова, успоравање увозне инфлације, слабљење глобалних трошkových притисака и завршетак њиховог преноса на потрошачке цене, као и дезинфлаторно дејство агрегатне тражње, првенствено услед знатно ниже екстерне тражње.

Неизвесност у погледу остварења пројекције инфлације и даље се у највећој мери односи на факторе из међународног окружења, а пре свега на утицај конфликта у Украјини на расположивост енергената и њихове цене на светском тржишту, као и на изгледе глобалног привредног раста, који ће у великој мери одредити и светске цене примарних производа.

Када је реч о факторима из домаћег окружења, ризици пројекције се у највећој мери односе на исход наредне пољопривредне сезоне (за коју се први пут претпостављало да ће бити исподпросечна), прилив по основу страних директних инвестиција, опоравак сектора енергетике, као и на евентуалне додатне мере које би Влада могла предузети како би се обезбедио раст домаће тражње у наредном периоду.

НБС пројекција инфлације у Србији (мг. стопе у %)

III. ПОЉОПРИВРЕДА

□
Сезона је жетве кукуруза, соје, сунцокрета, вађења шећерне репе и бербе воћа и грозђа и убирања повртарских биљних врста.

□
Пред ратарима је велики посао: сетва озимих усева и основна обрада земљишта за пролећне биљне врсте.

□
У односу на прошлу годину, очекују се нижи приноси кукуруза, сунцокрета, соје, шећерне репе, дувана, кромпира и јабуке.

□
Земљораднике очекују високи трошкови сетве, првенствено због високе цене дизел горива и минералних ђубрива.

□
Турбулентно тржиште примарних пољопривредних производа, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту.

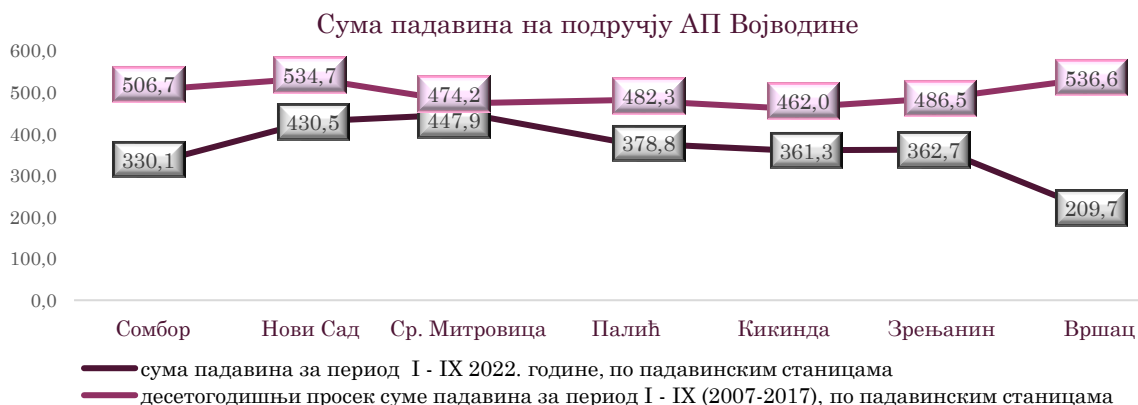
□
Према најновијој пројекцији НБС, на нивоу 2022. очекује се пад активности у пољопривреди Републике Србије од 8,0%.

III.1. Агрометеоролошки услови

Према подацима Републичког Хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ), септембар 2022. године обележило је топлије време са чешћом појавом падавина, локално и обилнијих него што је уобичајено за септембар. Време је погодвало развоју биљних болести.

У периоду јануар - септембар 2022. године забележено је 72,4% од вишегодишње просечне вредности падавина за период јануар - септембар (2007-2017). Падавинска станица Вршац, у периоду од јануара до септембра 2022. године, забележила је свега 39,0% падавина од десетогодишњег просека за период јануар - септембар.

Процент падавина у септембру у односу на просек кретао се од 110,6% (падавинска станица Киќинда) до 279,1% колико је измерено на падавинској станици Нови Сад.

Изузетно неповољне метеоролошке прилике током летњих месеци условиле су пад **пољопривредне активности на републичком нивоу** у трећем кварталу 2022. године од 11,0% мг, те је пројекција НБС о непромењеном нивоу пољопривредне активности у односу на прошлу годину коригована наниже. Суша у летњим месецима имала је већи негативан ефекат на овогодишњу **пољопривредну сезону** него што се очекивало. Према речима НБС, не треба искључити ни могућност да је током године, због вишеструког повећања цена, коришћена мања количина ђубрива од оптималне, што је такође могло да утиче негативно на приносе. У августу се претпостављало да ће овогодишња пољопривредна сезона бити слична прошлогодишњој, док НБС према новој пројекцији **очекује пад активности у пољопривреди од 8,0% у 2022.**

III.2. Биљна производња

Временски услови су током већег дела септембра 2022. били повољни за бербу кукуруза, жетву сунцокрета, соје, бербу пристиглог воћа, поврћа и грожђа. Услед падавина, долазило је до повремених прекида у обављању ових послова. Септембарске падавине знатно су повећале влажност обрадивог земљишта што је омогућило лакшу припрему парцела и обраду земљишта за сетву озимих усева, као и сам почетак сетве, на првом месту уљане репице, грахорице и других.

Према званичним подацима РЗС-а, у АП Војводини је у 2022. години **пшеница** пожњевена са 342.930 ha (повећање од 3,7% у поређењу са претходном годином), уз просечан принос од 5,4 t/ha (смањење приноса од 14,3% mg). Упркос повећаним површинама, укупна производња ове стратешке житарице у текућој години износи 1,8 милиона тона, што је за 11,2% мање од производње остварене у претходној години, која је била рекордна.

Знатно већи пад процењује се у производњи кукуруза, шећерне репе и соје. С друге стране, **већа производња очекује се код сунцокрета**, и то пре свега због већих засејаних површина, док су просечни приноси, као и код свих осталих култура, нижи него претходне године. Упркос смањењу површине под виноградима, очекују се виши приноси **грожђа** (за 3,7% mg), па самим тим и већа производња (за 3,1% mg).

Површине, очекивани/остварени приноси и производња на територији АП Војводине
у 2022. години

	Површина (ha)	Индекс 2022/21.	Принос (t/ha)	Индекс 2022/21.	Производња (t)	Индекс 2022/21	Учешће АПВ у укупним површинама РС (%)
Пшеница	342.930	103,7	5,4	85,7	1.844.120	88,8	54,4
Кукуруз	543.650	94,6	4,6	71,9	2.478.525	67,4	57,1
Шећерна репа	33.515	88,1	47,0	89,5	1.557.778	78,8	96,5
Сунцокрет	222.300	118,3	2,5	86,2	565.086	103,3	88,5
Соја	210.869	99,5	1,7	73,9	355.314	72,6	89,6
Јабукe	8.024	101,4	25,4	97,7	204.109	99,6	29,4
Грожђе	3.119	98,5	8,5	103,7	26.655	103,1	15,6

Започета је берба **кукуруза**, а приноси на њивама најбољег квалитета су максимално око четири тоне по хектару, а на појединим њивама свега неколико стотина килограма. Жетва **сунцокрета** је приведена крају. Упркос подбачају приноса, захваљујући већим засејаним површинама под овом уљарицом, уља ће бити двоструко више од потреба домаћег тржишта.

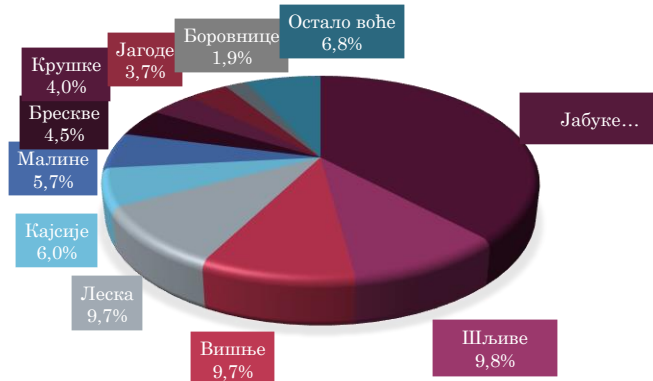
Воћњаци - берба раних сорти воћа је започета септембра месеца. Јесен је најбоље време за садњу садница воћа.

Сетва - после дуготрајне суше и врло високих температура, киша која је пала у септембру повећала је резерве земљишне влаге пред предстојећу јесењу сетву озимих стрних жита, чиме су створени врло повољни услови за основну обраду, предсетвену припрему земљишта, сетву и најбитније, ницање. Сетва на српским ораницама је почела у септембру, првенствено уљане репице и крмних биљака. Сетва пшенице је на прагу почетком следећег месеца. Према рачуну Аграрне коморе пољопривредних произвођача Србије, цена коштања сетве 1 ha пшенице износиће 79.390 динара, без урачунатих трошкова за закуп земљишта.

У Војводини се воће гаји на 20.785 ха, уз доминантно учешће **јабукe (38,1%)**.

Површине (%) под воћем у АП Војводини у 2022. години

*Под осталим воћем обухваћене су: трешње, дуње, нектарине, орах и кушине.

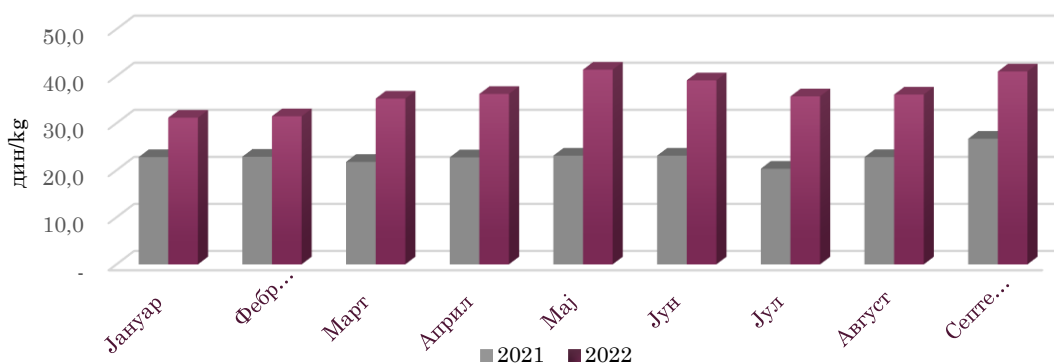
Ове године је у АП Војводини произведено 4.270 тона **малина** (смањење од 12,9% у поређењу са претходном годином), док остварена производња **вишње** износи 11.126 тона и представља повећање од 51,5% у односу на производњу у 2021. години.

За наредну сезону НБС претпоставља да ће такође бити исподпросечна, због тога што су цене минералних ђубрива и даље на врло високом нивоу, што ће се вероватно поново одразити и на њихово мање коришћење у производњи.

III.3. Тржиште пшенице, кукуруза и соје

Цена пшенице на домаћем тржишту (као и на светском) значајно је већа ове године у односу на претходну. Просечна цена пшенице у септембру 2022. године (37,5 дин/kg без ПДВ-а) већа је за 43,8% у поређењу са ценом пшенице у истом месецу 2021. године, када је износила 26,1 дин/kg, без ПДВ-а.

Цена пшенице на домаћем тржишту по месецима
(пондерисана, без ПДВ-а)

Током првих девет месеци ове године, и **меркантилни кукуруз** је забележио значајан раст цене. Цена је од почетка године имала узлазни тренд, изузев у јуну и јулу, када су поља под кукурузима била у одличном стању, пре наступајуће суше, те се очекивао висок принос, али већ у августу су примећене последице неповољнијег времена и прогнозирао се подбачај приноса, па је и цена кукуруза поново почела да расте.

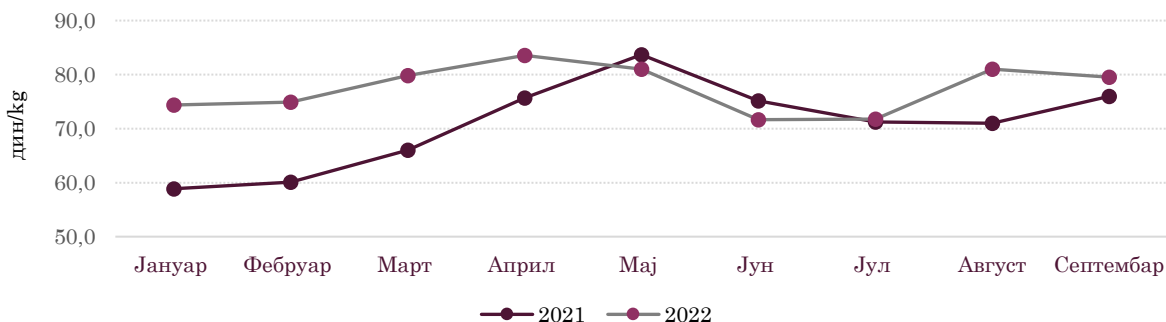
Упоредне цене кукуруза по месецима
(пондерисана цена, без ПДВ-а)

	2021 дин/kg	2022 дин/kg	Индекс 2022/21
Јануар	21,3	26,7	125,6
Фебруар	22,2	27,4	123,5
Март	22,9	32,4	141,1
Април	24,5	33,4	136,5
Мај	26,5	33,5	126,5
Јун	25,6	30,4	118,8
Јул	25,7	32,5	126,7
Август	24,7	34,3	138,9
Септембар	25,1	34,0	135,5

Од почетка 2022. године, пондерисана цена кукуруза се просечно месечно повећавала за 3,1%.

Код **соје** су забележена мања колебања цене. У јулу текуће године у поређењу са истим месецом претходне године, готово да није било разлике у цени соје. У августу 2022. године, цена соје (81,0 дин/kg без ПДВ-а) била је већа за 14,1% у поређењу са ценом из августа 2021. године (71,0 дин/kg без ПДВ-а). Почетак жетве соје у септембру доноси смањену заинтересованост купаца на тржишту, те је цена крајем септембра ове године (79,0 дин/kg без ПДВ-а) већа за 3,9% у поређењу са ценом из септембра претходне године (76,0 дин/kg без ПДВ-а).

Цена соје на домаћем тржишту (пондерисана, без ПДВ-а)

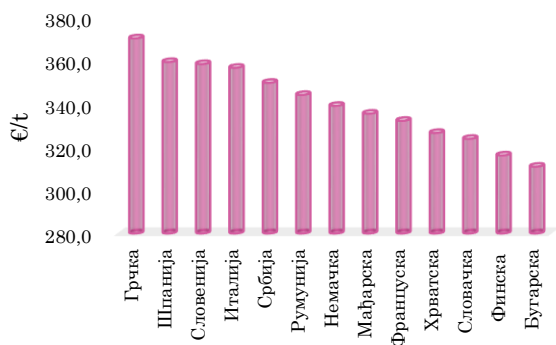
Цене кукуруза, пшенице и соје на домаћем тржишту и на берзама крајем септембра 2022. године (дин/kg без ПДВ-а)

	последња	Д	Н	М	Г	У жетви
Кукуруз род 2021.	34,30		-0,87%	0,00%	-27,11%	-23,91%
Пшеница	41,00		-7,98%	-12,20%	-34,83%	-12,93%
Соја род 2022.	79,50		0,00%	3,77%	-4,82%	-
Кукуруз	последња	Д	Н	М	Г	1Г
СВОТ (\$/t)	263,53	0,15%	2,81%	2,12%	-19,48%	
MGEX (\$/t)	264,73	0,21%	3,91%	7,99%	-22,42%	
Euronext (€/t)	337,50	0,44%	0,22%	-3,85%	-31,85%	
Пшеница	последња	Д	Н	М	Г	1Г
СВОТ (\$/t)	329,30	0,78%	1,61%	-8,50%	-20,75%	
Kansas (\$/t)	355,17	0,97%	1,33%	-5,61%	-26,38%	
MGEX (\$/t)	339,14	1,07%	1,58%	-6,20%	-24,84%	
Euronext (€/t)	352,25	0,43%	-0,85%	-4,61%	-27,32%	
Соја	последња	Д	Н	М	Г	1Г
СВОТ (\$/t)	518,32	-0,14%	3,29%	8,79%	-9,00%	
MGEX (\$/t)	501,54	0,10%	4,37%	8,48%	-9,16%	

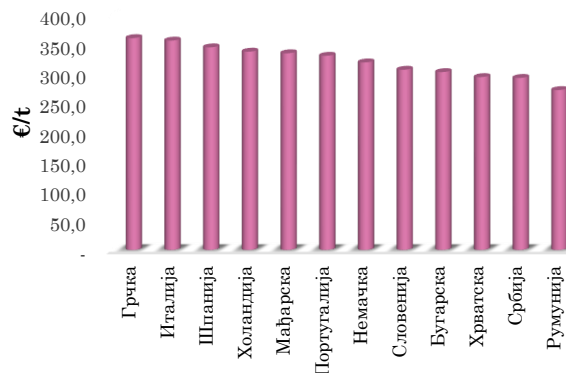
*Напомена: Приказане су последње цене и процентуална промена цена на дневном (Д), недељном (Н), месечном (М) и годишњем нивоу (Г), односно цене у жетви у односу на последње цене.

Цена пшенице у земљама ЕУ и Србији 19.09.2021-25.09.2022.

Цена кукуруза у земљама ЕУ и Србији 13.09.2021-19.06.2021.

III.4. Цене прехранбених производа

Влада Републике Србије је Уредбом о ограничењу цена основних животних намирница и Уредбом о ограничењу висине цена деривата нафте, **продужила ограничење цене горива и основних животних намирница до 30. септембра 2022. године.**

Максимална малопродајна цена белог кристал **шећера** у свим паковањима не сме прелазити 102,99 динара по килограму.

Ограничена је и максимална малопродајна цена УХТ **млека** са 2,8% млечне масти у паковању од једног литра на 119,99 динара.

Остале су ограничене максималне малопродајне и произвођачке цене **брашна** тип Т-400 глатко, у паковањима до 5 килограма, укључујући и 5 килограма, као и паковања брашна тип Т-500.

Цене за јестиво **сунцокретоно уље** у паковању од једног литра не смеју бити веће од цена које су важиле на дан 15. новембар 2021. године.

Уредбом се уводи и **забрана извоза свежег млека и појединих млечних производа** до 30. септембра 2022, а дуготрајно млеко са 2,8 одсто млечне масти – максимална цена 128,99 динара. Забрана извоза сировог и пастеризованог млека не односи се на извоз у Северну Македонију и Албанију.

IV. ИНДУСТРИЈА

У периоду јануар - септембар 2022. године, у поређењу са истим периодом 2021. године, индустријска производња Републике Србије остварила је раст од 1,9%, док је у АП Војводини забележен раст од 4,9%.

Само у септембру 2022, у односу на септембар 2021. године, индустријска производња Републике Србије је забележила смањење од 0,3%, а индустријска производња АП Војводине пад од 0,1% мг.

Повећању индустријске производње АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године допринео је раст производње у два сектора делатности и то: Прерађивачка индустрија од 5,2% мг. и Рударство од 0,6% мг, док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад производње од 1,8% мг.

У првих девет месеци 2022. године раст индустријске производње забележен је у четири управна округа АП Војводине. Највећи међугодишњи раст индустријске производње забележио је Јужнобанатски округ од 8,2%, док се највећи пад бележи у Севернобанатском округу од 9,6% мг.

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине у септембру месецу 2022. смањене су за 2,9% у поређењу са истим месецом претходне године.

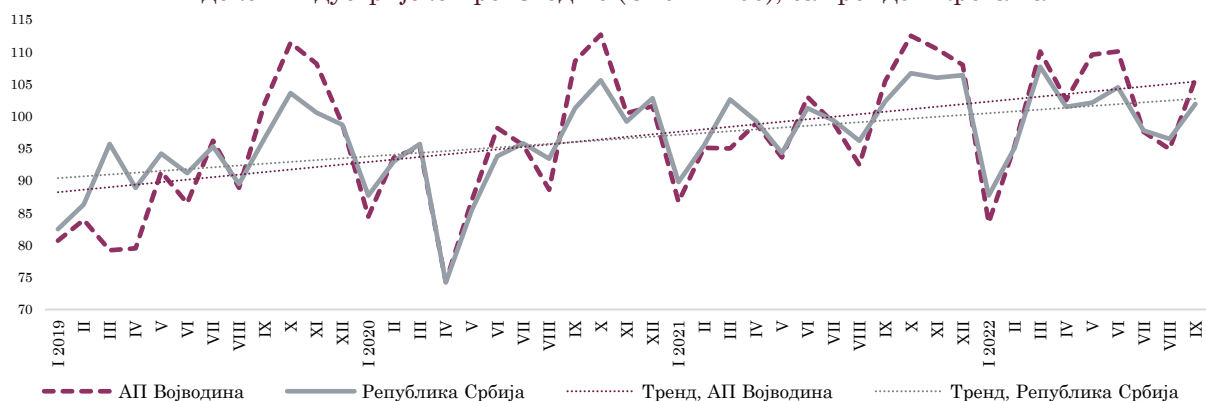

Укупна индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2022. године била за 1,9% већа него у истом периоду 2021. године. Раст је остварен у два сектора - у Прерађивачкој индустрији од 2,7% мг. и у Рударству од 25,0% мг, док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад производње од 11,5% мг. У оквиру Прерађивачке индустрије, раст је забележен у 13 од 24 области делатности. Највећи допринос расту потекао је од производње деривата нафте, производње машина и опреме, затим фармацеутских производа, као и производње папира и производа од папира.

Само у септембру 2022. године индустријска производња у Републици Србији је смањена за 0,3% у односу на септембар 2021. године, услед смањења активности у Прерађивачкој индустрији од 0,6% мг. (даљи раст неизвесности и погоршани изгледи глобалног привредног раста, подстакнути високим ценама енергената, утицали су на смањење екстерне тражње, што се негативно одразило на прерађивачку индустрију). Активност је смањена у 10 од 24 области прерађивачке индустрије. У сектору Рударства је остварен међугодишњи раст од 1,3%, док је активност у Енергетици остала на истом нивоу као у септембру претходне године. У оквиру Прерађивачке индустрије, раст активности је забележен у 14 од 24 области делатности.

Упркос свим изазовима, тренд укупне индустријске производње, како у Републици Србији, тако и на нивоу Војводине, протеклих година има растући смер кретања.

Индекси индустријске производње (Ø2021=100), са трендом кретања

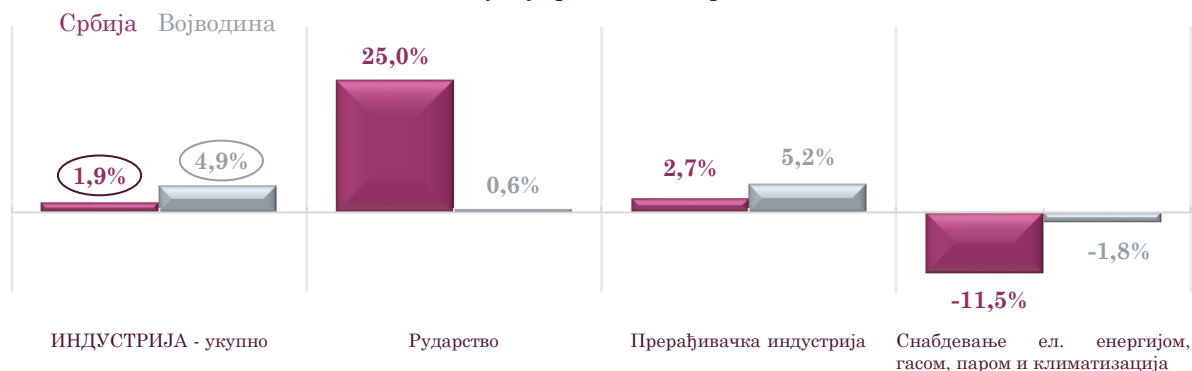

Индустријска производња АП Војводине је у периоду јануар - септембар 2022. године, у поређењу са истим периодом 2021. године, забележила повећање физичког обима од 4,9%. Раст је био вођен повећањем производње у два сектора делатности, и то у сектору Прерађивачка индустрија, од 5,2% мг. (допринос 5,0 п.п) и у сектору Рударство, незнатни раст од 0,6% мг. (допринос 0,0 п.п), док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележено смањење обима производње од 1,8% мг. (допринос 0,0 п.п).

Само у септембру, вођена смањењем обима производње Рударства од 5,4% мг. и Снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 22,0% мг, **индустријска производња АП Војводине је забележила међугодишњи пад од 0,1% мг.** Једино је сектор Прерађивачке индустрије у Војводини у септембру забележио међугодишње повећање обима производње од 0,7% мг.

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, јануар - септембар 2022. године

Прерађивачка индустрија је основни покретач раста индустријске производње АП Војводине и у периоду јануар - септембар 2022. године чинила је 95,3% укупне индустрије АП Војводине, наспрам сектора Рударство и сектора Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, који чине 3,6% и 1,1%, респективно. **У Прерађивачкој индустрији АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године забележено је повећање физичког обима производње у 14 од 24 области делатности, које чине 75,6% укупне индустрије Покрајине у посматраном периоду.**

Индустријска производња АП Војводине по производним секторима (годишње стопе раста у % и доприноси расту у п.п)

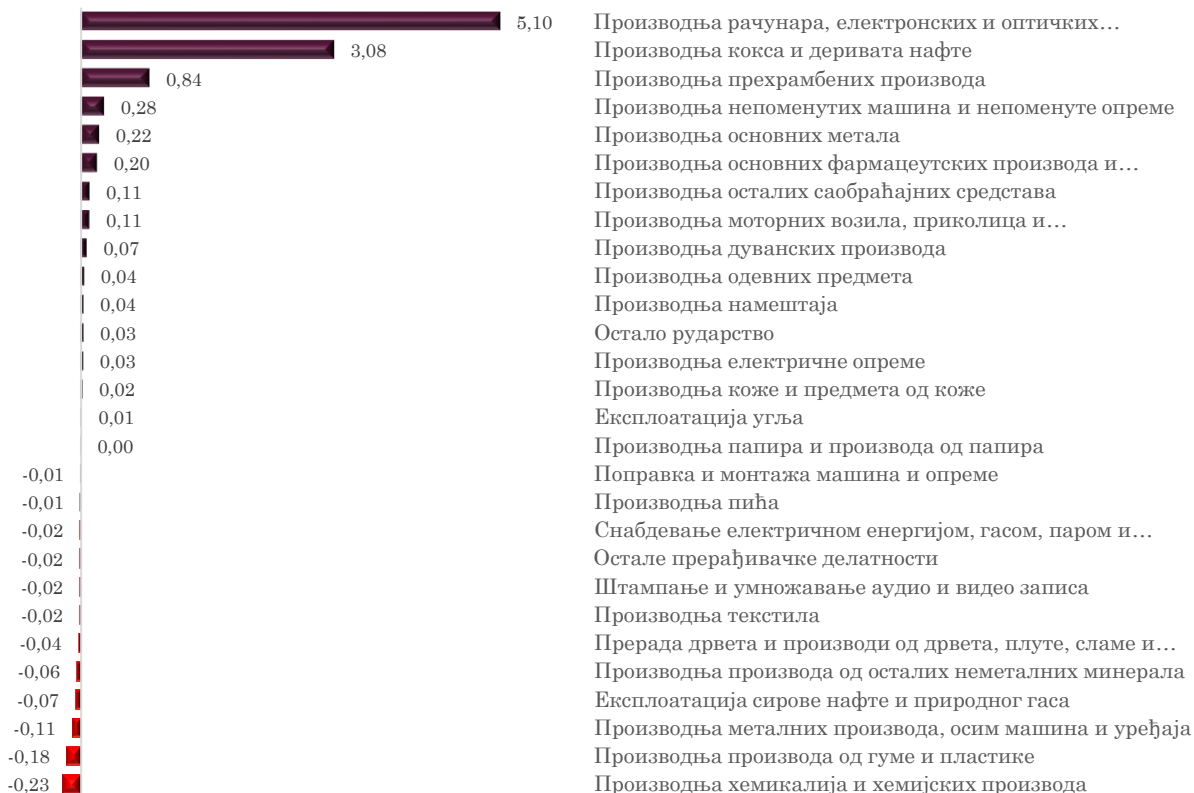

Најзначајнији позитиван допринос индустријској производњи АП Војводине у првих девет месеци 2022. године потекао је од Производње рачунара, електронских и оптичких производа (скоро 15 пута већа производња мг, уз допринос од 5,1 п.п) и **Производње кокса и деривата нафте** (раст од 16,9% мг, уз допринос од 3,1 п.п). Значајан допринос расту индустрије АП Војводине потекао је и од Производње прехранбених производа (раст од 5,2% мг, допринос 0,8 п.п), Производње непоменутих машина и опреме (раст од 6,7% мг, допринос 0,3 п.п), Производње основних метала (раст од 7,8% мг, допринос 0,2 п.п), Производње основних фармацеутских производа и препарата (раст од 1,3% мг, допринос 0,2 п.п).

На кретање индустријске производње АП Војводине у супротном смеру у периоду јануар - септембар 2022. године највећи утицај су имале Производња хемикалија и хемијских производа, која је забележила међугодишњи пад обима производње од 5,2% (допринос -0,2) и Производња производа од гуме и пластике, уз пад обима производње од 4,0% мг. (допринос -0,2 п.п).

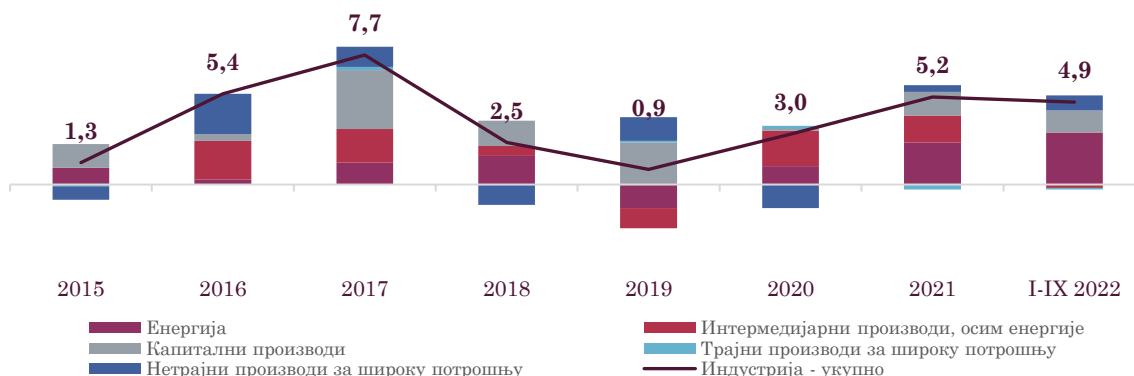

Доприноси стопи раста укупне индустрије АП Војводине по областима делатности, јануар - септембар 2022. године (у п.п)

Посматрано по наменским групама, раст индустријске производње АП Војводине је у периоду јануар - септембар 2022. забележен код Енергије (за 13,4% мг, уз допринос од 3,1 п.п), Капиталних производа (9,7% мг, допринос 1,3 п.п) и Нетрајних производа за широку потрошњу (за 2,5% мг, уз допринос од 0,9 п.п), док се пад обима производње бележи код Трајних производа за широку потрошњу (-4,7% мг, допринос -0,1 п.п) и Интермедијарних производа, осим енергије (-0,9% мг, допринос -0,2 п.п).

Индустријска производња АП Војводине по намени (годишње стопе раста и доприноси расту, п.п)

Посматрано по управним окрузима, у периоду јануар - септембар 2022. године, у поређењу са истим периодом претходне године, **раст индустријске производње је забележен у четири округа АП Војводине, док је у преостала три забележено смањење физичког обима индустријске производње.**

Највећи међугодишњи раст индустријске производње забележио је Јужнобанатски управни округ, од 8,2%, потом следе Јужнобачки округ са растом од 6,7% мг, Сремски округ од 2,7% мг. и Средњобанатски управни округ од 2,4% мг. Међугодишњи пад индустријске производње забележен је у преостала три управна округа - Севернобанатски округ, Севернобачки округ и Западнобачки округ, од 9,6%, 3,3% и 0,9% мг, респективно.

Међугодишње повећање индустријске производње Јужнобанатског округа од 8,2% у периоду јануар - септембар 2022. године највише је подстакнуто повећањем обима производње кокса и деривата нафте (од 17,4% мг, допринос 7,1 п.п). На раст индустрије Јужнобачког округа највећи допринос је потекао од производње рачунара, електронских и оптичких производа (скоро 15 пута већа производња мг, уз допринос од 38,0 п.п), као и производња прехранбених производа (стопа раста 17,0% мг, уз допринос од 7,1 п.п.).

Смањењу обима индустријске производње у Севернобанатском округу највише је допринело смањење обима производње основних метала (-29,8% мг, допринос -1,2 п.п), а смањењу индустријске производње Севернобачког округа највише је допринело смањење обима производње производа од гуме и пластике (-20,3% мг, допринос -3,0 п.п).

Међугодишње стопе раста индустријске производње АП Војводине по окрузима, јануар - септембар 2022. године (%)

На крају септембра месеца 2022. године у поређењу са истим месецом претходне године, залихе готових производа у индустрији Републике Србије смањене су за 2,0%, док су у индустрији АП Војводине смањене за 2,9%. Посматрано по наменским групама, у индустрији АП Војводине смањене су залихе капиталних производа за 31,2% мг. и нетрајних производа за широку потрошњу, за 12,0% мг, док су повећане залихе енергије за 30,0%, залихе трајних производа за широку потрошњу за 20,0% мг. и залихе интермедијарних производа, осим енергије за 10,3% мг.

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

У првих девет месеци 2022. године, вредност изведених грађевинских радова извођача из Републике Србије на територији Републике Србије смањена је за 9,8% мг, док вредност радова изведених на територији АП Војводине бележи пад од 2,1% мг, у сталним ценама.

Само у трећем кварталу 2022. године, вредност изведених грађевинских радова извођача из Републике Србије на територији Републике Србије смањена је за 13,5% мг, док је вредност радова изведених на територији АП Војводине забележила пад од 8,7% мг, у сталним ценама.

Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини, у првих девет месеци 2022. године, у сталним ценама, смањена је за 5,3% мг, док је на осталим грађевинама повећана за незнатних 0,3% мг.

У првих девет месеци 2022. године у Републици Србији је издато 21.012 грађевинских дозвола, што је за 4,6% више него у истом периоду претходне године. Од тога је у АП Војводини издато 8.170 грађевинских дозвола (38,9%), што је за 4,7% више него у периоду јануар - септембар 2021. године.

У АП Војводини је у периоду јануар - септембар 2022. године пријављена изградња 9.202 стана (за 14,5% више него у истом периоду претходне године).

Након претходне године, када је остварена рекордна активност у грађевинарству, од почетка ове године приметан је њен пад, на шта указује смањена производња грађевинског материјала, као и број издатих дозвола, док је увоз грађевинског материјала номинално повећан, пре свега као последица раста увозних цена. На смањење активности у грађевинарству утицала су и нижа издвајања државе за капиталне инвестиције.

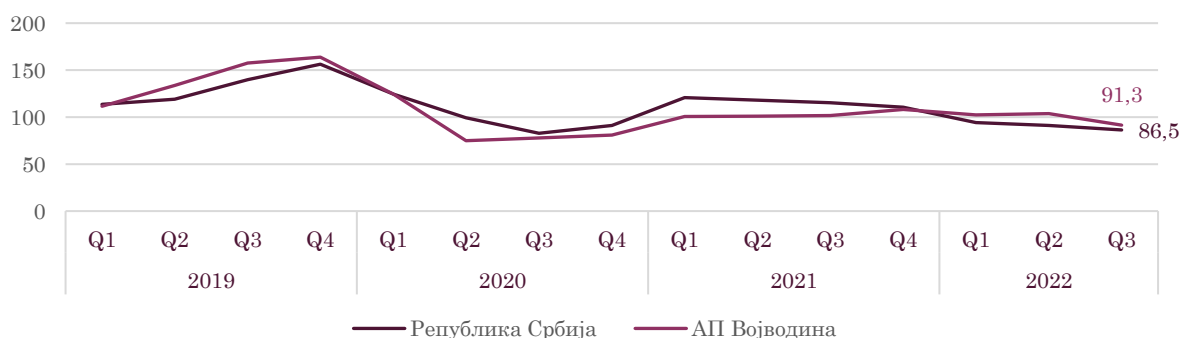
Грађевинска активност Републике Србије је у првих девет месеци 2022. године, у односу на исти период претходне године, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у Републици Србији и у иностранству), забележила раст од 6,8% у текућим ценама, док је у сталним ценама забележен пад од 9,7% мг. Вредност радова извођача из Републике Србије изведених само у Републици Србији повећана је за 6,7% у текућим ценама, односно опала за 9,8% у сталним ценама, док је вредност радова извођача из Републике Србије изведених у иностранству повећана за 8,7% у текућим ценама, односно смањена за 8,1% у сталним ценама.

Посматрано према врсти грађевина, у периоду јануар - септембар 2022. године, у поређењу са истим периодом 2021. године, у сталним ценама, вредност радова изведених у Републици Србији на зградама смањена је за 11,2%, а на осталим грађевинама за 9,0%.

Само у трећем кварталу 2022. године, у односу на исти период претходне године, грађевинска активност у Републици Србији, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије, повећана је за 4,8% у текућим ценама, односно смањена за 11,7% у сталним ценама. Од укупне вредности грађевинских радова у трећем кварталу 2022. године, на територији Републике Србије је изведено 94,7%, док је преосталих 5,3% изведено на градилиштима у иностранству. Вредност радова извођача из Републике Србије изведених на територији Републике Србије порасла је за 2,7% мг. у текућим ценама, а у сталним ценама је опала за 13,5% мг, док је вредност радова изведених у иностранству повећана и у текућим и у сталним ценама, за 65,0% и 39,0%, респективно.

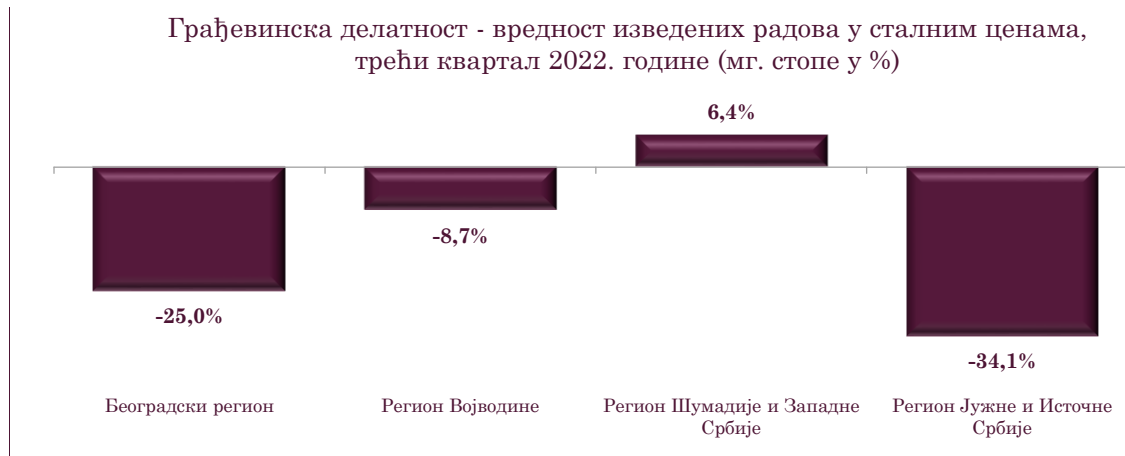
Посматрано према врсти грађевина, само у трећем кварталу 2022. године у односу на исти квартал 2021. године, у сталним ценама, вредност радова изведених у Републици Србији на зградама мања је за 17,8% мг, а на осталим грађевинама за 11,0% мг.

Индекси вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије и АП Војводине у односу на исти квартал претходне године, у сталним ценама

Посматрано према регионима Републике Србије, у трећем кварталу 2022. године, **вредност изведених радова, у сталним ценама, повећана је у Региону Шумадије и Западне Србије**, за 6,4% мг, док је **у осталим регионима ова вредност опала**: у Региону Војводине за 8,7% мг, у Београдском региону за 25,0% мг и у Региону Јужне и Источне Србије, за 34,1% мг.

У првих девет месеци 2022. године, у односу на исти период 2021. године, **грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 15,8% у текућим ценама, односно пад од 2,1% у сталним ценама**. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини је у посматраном периоду, у сталним ценама, смањена за 5,3% мг, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама повећана за незнатних 0,3%.

Само у трећем кварталу 2022. године, у односу на исти период претходне године, **грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 8,4% у текућим, односно пад од 8,7% у сталним ценама**. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини, у трећем кварталу 2022. године, у сталним ценама, смањена је за 24,9% мг, док је вредност радова изведених на осталим грађевинама повећана за 3,8% мг.

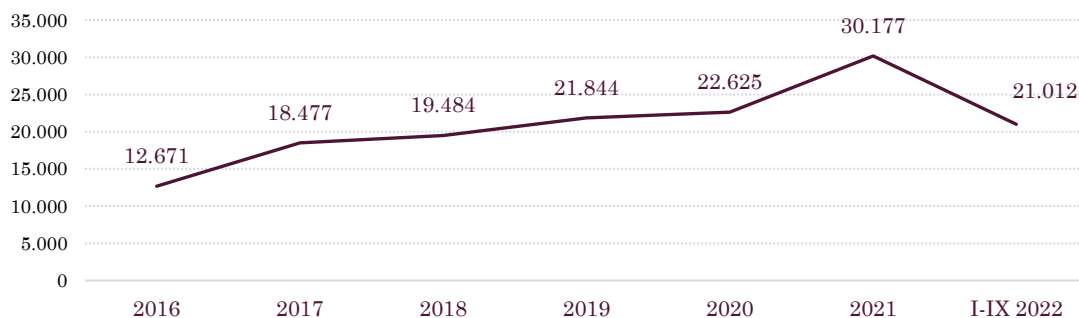
У односу на претходни квартал, вредност изведених грађевинских радова у АП Војводини је у трећем кварталу 2022. године била већа за 9,4%, а у односу на просечну вредност изведених радова у 2021. години, смањена је за 6,1%.

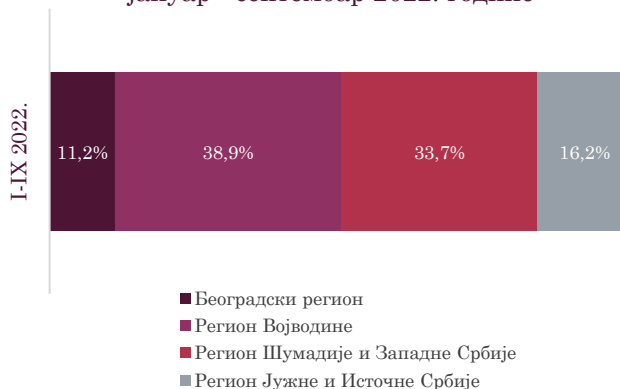
Од почетка 2022. године, до краја септембра, у Републици Србији је издато **21.012 грађевинских дозвола**, што је за 4,6% више него у првих девет месеци претходне године. Само у септембру, у Републици Србији је издато **2.886 грађевинских дозвола**, што представља смањење од 16,5% у односу на исти период претходне године.

Број издатих грађевинских дозвола у Републици Србији

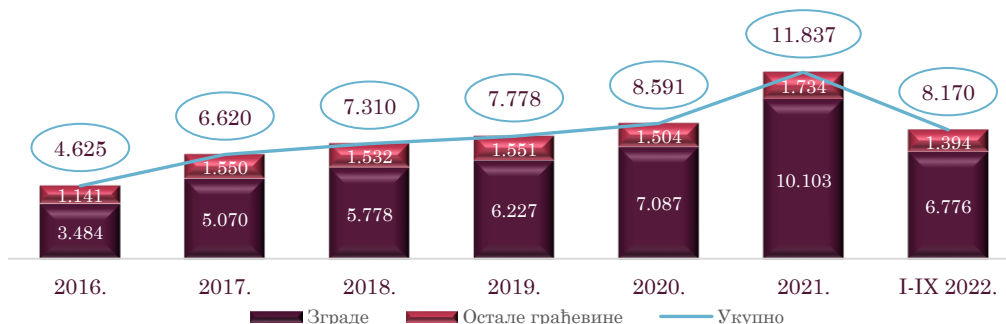
Посматрано по регионима, у периоду јануар - септембар 2022. године, највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине (8.170, тј. 38,9% укупног броја издатих), следи Регион Шумадије и Западне Србије (7.076 издатих дозвола или 33,7%), затим Регион Јужне и Источне Србије (3.413 или 16,2%), док је најмањи број издатих грађевинских дозвола у посматраном периоду забележен у Београдском региону (2.353 или 11,2% укупно издатих).

Удео издатих грађевинских дозвола по регионима Републике Србије, јануар - септембар 2022. године

У Војводини је у периоду јануар - септембар 2022. године издато за 4,7% грађевинских дозвола више него у истом периоду 2021. године. Од укупног броја издатих дозвола, 82,9% је издато за зграде, а 17,1% за остале грађевине. Ако се посматрају само зграде, 80,2% дозвола издато је за стамбене зграде, а 19,8% за нестамбене зграде, док се код осталих грађевина највећи део издатих дозвола односи на цевоводе, комуникационе и електричне водове (76,3%).

Број издатих грађевинских дозвола у АП Војводини

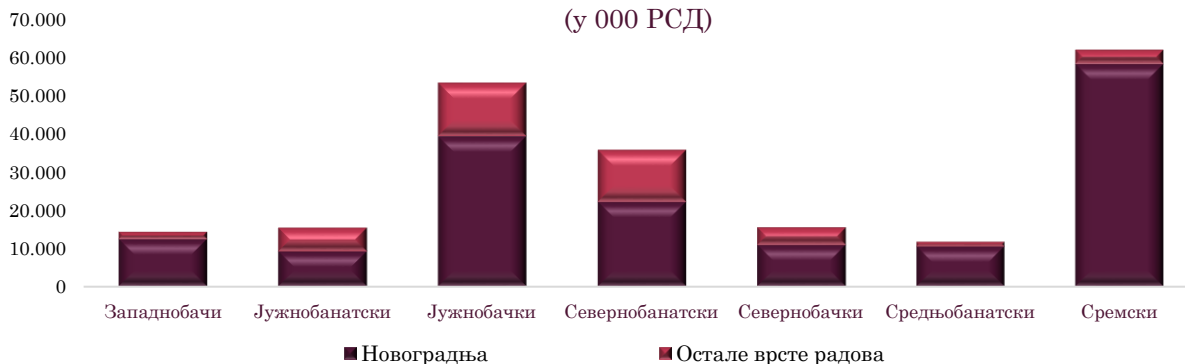

Према грађевинским дозволама издатим током периода јануар - септембар 2022. године, у АП Војводини је пријављена изградња 9.202 стана (за 14,5% више у односу на исти период 2021. године), просечне површине 74,3 m² по стану. Највећи број пријављене изградње станова је у стамбеним зградама новоградње (95,9%), и то оним које броје три или више станова (83,8%, просечне површине 62,7 m²), 11,1% станова пријављено за изградњу у стамбеним зградама са једним станом (просечне површине 152,3m²), а најмање станова (0,9%) је пријављено за изградњу у стамбеним зградама новоградње које броје два стана (просечне површине 119,3 m²).

Предвиђена вредност радова новоградње у АП Војводини у периоду јануар - септембар 2022. године износила је 78,2% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у АП Војводини у истом периоду. Посматрано према управним окрузима АП Војводине, у периоду јануар - септембар 2022. године највећа грађевинска активност очекује се у Сремском округу (29,7%) и Јужнобачком округу (25,6%), потом у Севернобанатском округу (17,2%), затим у Севернобачком (7,5%), Јужнобанатском округу (7,4%), Западнобачком округу (6,9%) и Средњобанатском (5,7%).

Предвиђена вредност грађевинских радова према управним окрузима АП Војводине и врсти радова, јануар - септембар 2022. године (у 000 РСД)

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Промет робе у трговини на мало у прва три квартала 2022. године, у односу на исти период 2021. године, повећан је у Републици Србији за 7,1% у сталним ценама, односно за 22,6% у текућим ценама.

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, у истом периоду, забележио је повећање од 5,8% у сталним ценама, односно 22,8% у текућим ценама.

У септембру 2022. године, у односу на исти месец претходне године, остварен је раст промета робе у трговини на мало АП Војводине од 4,0% у сталним ценама, односно 23,8% у текућим ценама.

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало АП Војводине у 2021. години, у септембру 2022. године, промет робе у трговини на мало АП Војводине био је већи за 4,5% у сталним ценама, односно 26,9% у текућим ценама.

На тржишту Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године, у односу на исти период 2021. године, упркос расту цена, промет моторних горива и непрехрамбених производа је повећан за 13,4% и 9,0%, респективно, у сталним ценама, док је раст промета прехранбених производа износио 2,8%.

Од почетка 2022. године, високофреквентни индикатори указују на **наставак повољних кретања у услужном сектору**, упркос растућим геополитичким тензијама. Наставља се тренд раста промета у трговини на мало присутан већ десет година уназад. Стопе раста промета у текућим ценама знатно су више него у сталним ценама, што је последица убрзане инфлације.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији у периоду јануар - септембар 2022. године, у односу на исти период 2021. године, реално је повећан за 7,1% (у текућим ценама за 22,6%), а само у септембру 2022. у односу на септембар 2021. године, реално је већи за 5,2% (у текућим ценама за 23,4%).

У АП Војводини је промет робе у трговини на мало у првих девет месеци 2022. године међугодишње реално повећан за 5,8% (22,8% у текућим ценама), а само у септембру 2022. у односу на септембар 2021. године повећан је за 4,0% у сталним ценама (односно 23,8% у текућим ценама).

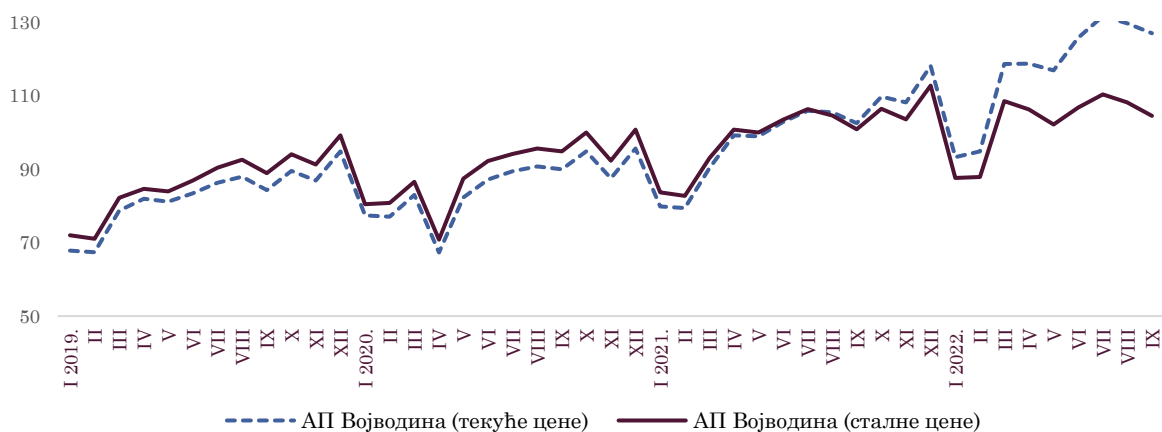
На месечном нивоу, у односу на август, у септембру 2022. је промет робе у трговини на мало у Републици Србији смањен за 4,1% у сталним ценама (2,7% у текућим ценама), док је на нивоу АП Војводине такође смањен за 3,3% у сталним ценама (односно 2,1% у текућим ценама).

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2021. години, промет робе у трговини на мало је у септембру 2022. био већи - у Републици Србији за 5,3% у сталним ценама (25,7% у текућим ценама), а у АП Војводини за 4,5% у сталним ценама (односно за 26,9% у текућим ценама).

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, месечни индекси (Ø2021=100)

	Септ. 2021.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ. 2022.
Текуће цене	117,9	126,0	124,0	136,4	93,2	94,8	118,6	118,7	116,8	125,7	131,6	129,6	126,9
Сталне цене	109,9	116,0	112,7	123,3	87,6	87,8	108,5	106,2	102,1	106,7	110,3	108,1	104,5

Индекси промета у трговини на мало АП Војводине (Ø2021=100)

Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године, у односу на исти период претходне године, повећан је промет свих робних група. **Упркос расту цена, промет моторних горива и непрехрамбених производа реално је повећан за 13,4% и 9,0% мг, респективно, док је раст промета прехранбених производа износио 2,8% мг.**

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

У првих девет месеци 2022. године, у Војводини је укупан број долазака туриста био већи за 59,6% међугодишње. Од укупног броја туриста 51,3% су били домаћи, а 48,7% страни туристи. Број долазака домаћих туриста повећан је за 25,0%, а страних туриста за чак 125,5% мг.

Број регистрованих ноћења у Војводини је у посматраном периоду повећан за 28,0% мг. Ноћења домаћих туриста су чинила 52,1%, а 47,9% су била ноћења страних туриста. Број ноћења домаћих туриста повећан је за 7,7%, а страних туриста за 60,9% мг.

У Војводини је у септембру 2022. године највише долазака и ноћења туриста регистровано у Граду Новом Саду и то за 49,3% и 6,6%, респективно, више него у септембру 2021. године,.

Војводину су у првих девет месеци 2022. године у највећем броју посетили страни туристи из Турске, мерено и бројем долазака и бројем ноћења туриста (9,4% укупних долазака, односно 10,0% укупног броја регистрованих ноћења).

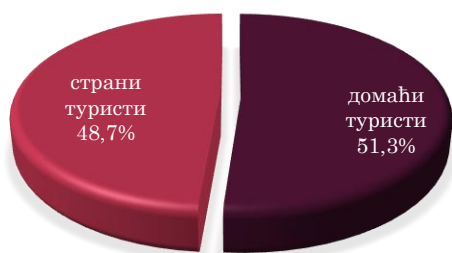
У првих осам месеци 2022. године девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 1.567 млн евра и већи је за 55,9% од девизног прилива по основу туризма оствареног у истом периоду 2021. године.

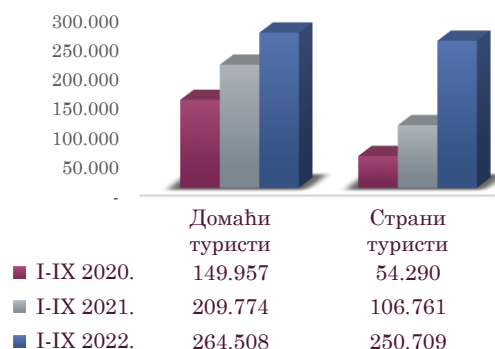
Укупан број туристичких долазака у Републику Србију у периоду јануар - септембар 2022. године износио је 2.897.941, што је за 50,6% више у односу на исти период 2021. године. Од укупног броја туристичких долазака, 17,8% су чинили доласци на подручју АП Војводине.

У Војводини је у периоду јануар - септембар 2022. године укупан број долазака туриста износио 515.217 (51,3% су били домаћи туристи, 48,7% страни туристи), што је за 59,6% више него у истом периоду претходне године. Број долазака домаћих туриста у Војводину повећан је за 25,0%, а страних за чак 125,5% у односу на период јануар - септембар 2021. године.

Структура долазака туриста у Војводину, јануар - септембар 2022.

Доласци туриста у Војводину

Изражено бројем ноћења, туризам у Републици Србији је започео експанзију 2015. године, најпре подстицајним мерама домаћег туризма, али и порастом интересовања страних туриста у овом периоду. **Туристички промет је био у порасту све до 2019. године** када је остварен рекордан број од укупно 10,1 милиона ноћења (у Војводини 1,4 милиона). **У 2020. години долази до контракције туристичке активности** и пада броја ноћења на 6,2 милиона (у Војводини на 765 хиљада), где су домаћи туристи остварили скоро 5 милиона (у Војводини 588 хиљада), а страни око 1,3 милиона ноћења (у Војводини 177 хиљада).

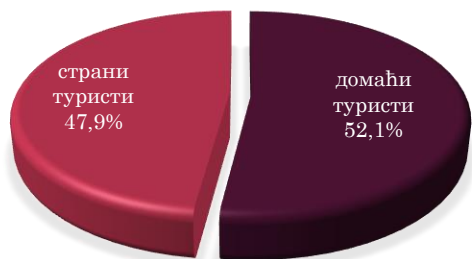
У 2021. години долази до опоравка и раста броја ноћења на 8,2 милиона (у Војводини 1,2 милиона). Иако су домаћи туристи поново остварили доминантан број ноћења, и страни туристи су гостовали у нашој земљи у готово дуплом већем броју него у 2020. години.

У првих девет месеци 2022. године, у Републици Србији је евидентирано укупно **9.323.076 ноћења туриста**, што је за **32,3% више у односу на исти период 2021. године**. Од укупног броја регистрованих ноћења, 15,6% је регистровано на подручју АП Војводине.

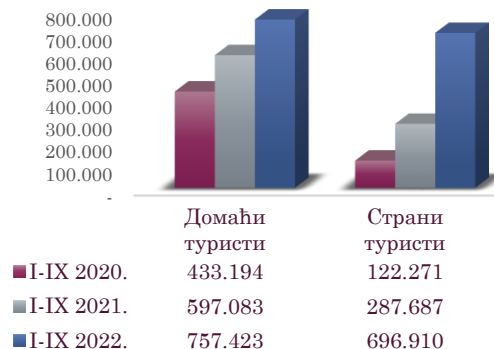
У Војводини у првих девет месеци 2022. године укупан број регистрованих ноћења туриста износи 1.454.333 (52,1% су ноћења домаћих, а 47,9% ноћења страних туриста), што је за **28,0% више** него у периоду јануар - септембар 2021. године. Број ноћења домаћих туриста повећан је за 7,7%, а страних за чак 60,9% мг.

Структура ноћења туриста у Војводини, јануар - септембар 2022.

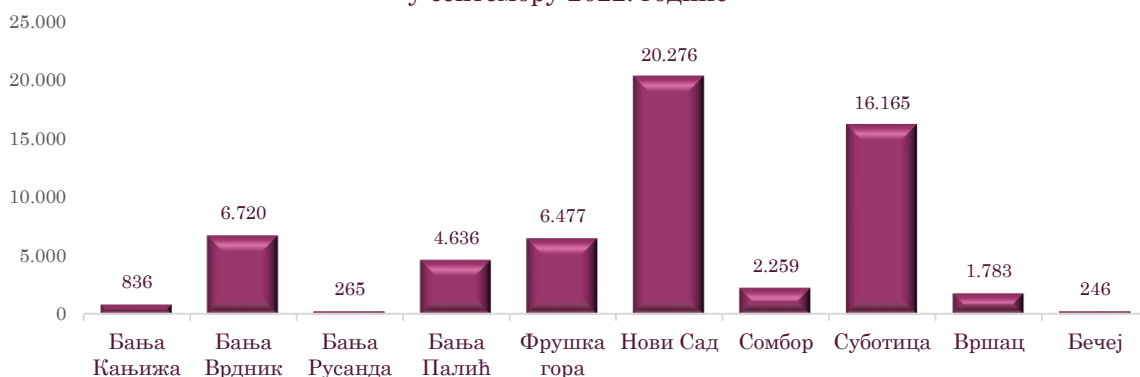

Ноћења туриста у Војводини

Само у септембру 2022. године, Војводину је посетило 64.785 туриста, што је за 44,5% више у односу на септембар прошле године. Најпосећенији је био Град Нови Сад, где је забележено 20.276 долазака туриста, за 49,3% више него у септембру 2021. године. Већину посетилаца Новог Сада чинили су страни туристи (66,5%).

Доласци туриста по изабраним туристичким местима Војводине у септембру 2022. године

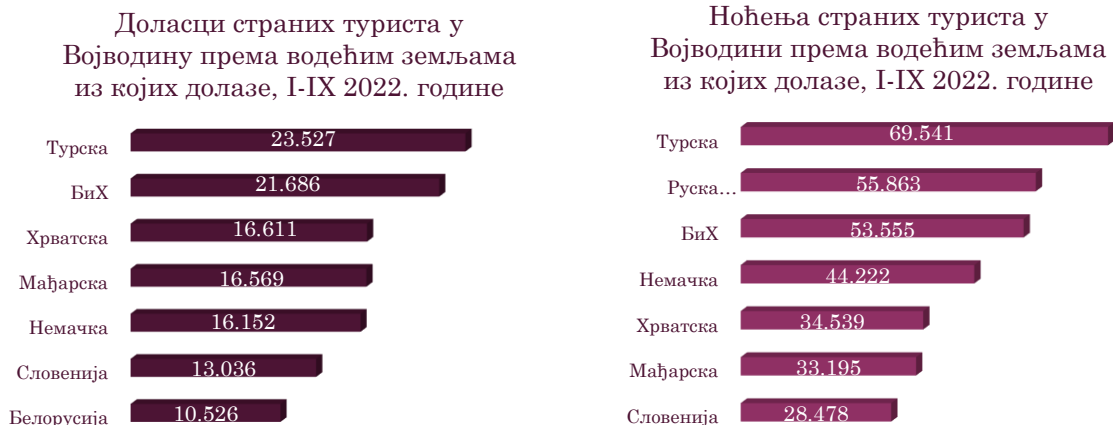
У септембру 2022. године је у Војводини регистровано 181.909 ноћења туриста, што је за 19,0% више у односу септембар претходне године. Највише ноћења регистровано је у Граду Новом Саду, тј. 46.810 ноћења, за 6,6% више него у септембру 2021. године.

Ноћења туриста по изабраним туристичким местима Војводине у септембру 2022. године

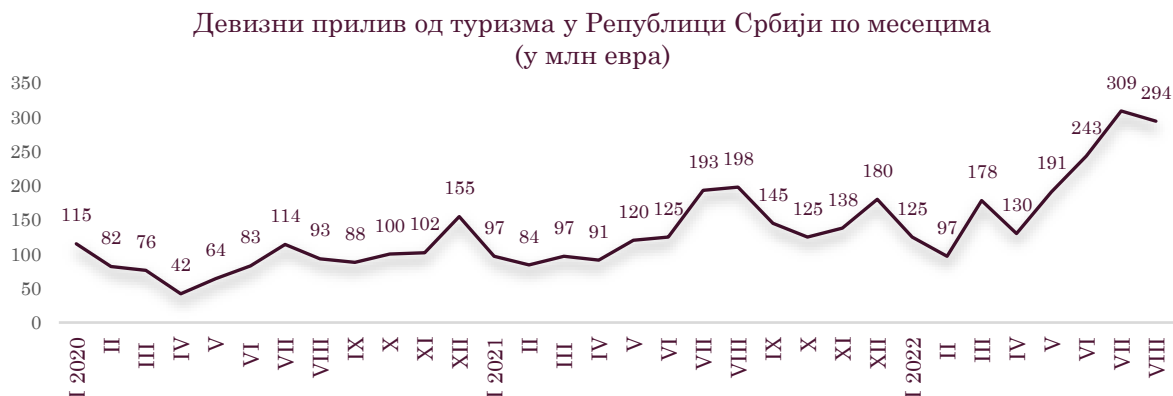

У првих девет месеци 2022. године, **највећи број долазака и ноћења страних туриста у Војводини забележили су туристи из Турске** (23.527 долазака или 9,4%, односно 69.541 ноћења или 10,0%). По броју остварених ноћења истичу се и туристи из Руске Федерације (8,0%) и Босне и Херцеговине (7,7%).

У августу 2022. године, девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је **294 млн евра** и већи је за 96 млн евра или 48,5% у односу на девизни прилив у августу 2021. године, док је **девизни одлив од туризма износио 365 млн евра**, што је за 149 млн евра или 69,1% више у односу на девизни одлив у августу 2021. године.

У септембру 2022. године у односу на септембар 2021. године, цене угоститељских услуга у Војводини порасле су у просеку за **20,0%**. Највећи раст су забележиле цене хране (за 24,6%), док су цене преноћишта забележиле раст од 2,3%. Цене алкохолних пића су порасле за 17,2%, а цене безалкохолних пића за 18,2%.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и Војводини

	Република Србија			Војводина		
	IX 2022 VIII 2022	IX 2022 IX 2021	I-IX 2022 I-IX 2021	IX 2022 VIII 2022	IX 2022 IX 2021	I-IX 2022 I-IX 2021
УКУПНО	101,6	113,1	110,8	101,7	120,0	115,2
Храна	101,1	114,3	110,8	102,2	124,6	118,3
Алкохолна пића	100,6	112,7	111,1	101,0	117,2	114,5
Безалкохолна пића	100,7	112,7	110,0	101,8	118,2	112,4
Преноћишта	105,3	110,0	111,4	100,0	102,3	103,6

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

У периоду јануар - септембар 2022. године, укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине износила је 16,6 млрд евра, што је за 42,2% више од спољнотрговинске робне размене остварене у истом периоду 2021. године.

Извоз је остварен у вредности од 6,9 млрд евра (раст од 24,3% мг), а увоз у вредности од 9,7 млрд евра (раст од 58,4% мг).

Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (90,8%), тако и у увозу АП Војводине (56,3%) у првих девет месеци текуће године. У увозу се истиче и сектор Рударство, са учешћем од 30,3% у посматраном периоду.

Водећи извозни производ АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године су Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила (4,4% укупног извоза), а увозни Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (16,8% укупног увоза).

Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у првих девет месеци 2022. је Немачка, када је реч о извозу (16,2% укупног војвођанског извоза), односно Руска Федерација, када је реч о увозу (17,4% укупног увоза).

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Опоравак светске привреде и екстерне тражње, упркос поремећајима у глобалним ланцима снабдевања, утицао је на снажан раст извоза роба и услуга у Републици Србији у 2021. години. **Укупан обим спољнотрговинске робне размене у 2021. години износио је 50,2 млрд евра и био је за 25,5% већи у односу на 2020. годину.** У 2021. години је, поред тога, остварен дефицит спољнотрговинске робне размене од око 7,0 млрд евра, а повећање његовог учешћа у БДП-у са 12,6% у 2020. на 13,1% у 2021. години било је праћено растом како екстерне, тако и домаће тражње, резултујући повећањем извоза и увоза од 26,8% и 24,6% мг, респективно.

У првих девет месеци 2022. године, Република Србија је остварила спољнотрговинску робну размену у укупном износу од 47,9 млрд евра, што је за 32,9% више него у истом периоду претходне године. Само у септембру 2022. године, спољнотрговинска робна размена је међугодишње увећана за 25,9% и износила је 5,6 млрд евра, услед раста вредности извоза од 25,0% и увоза од 26,6% мг.

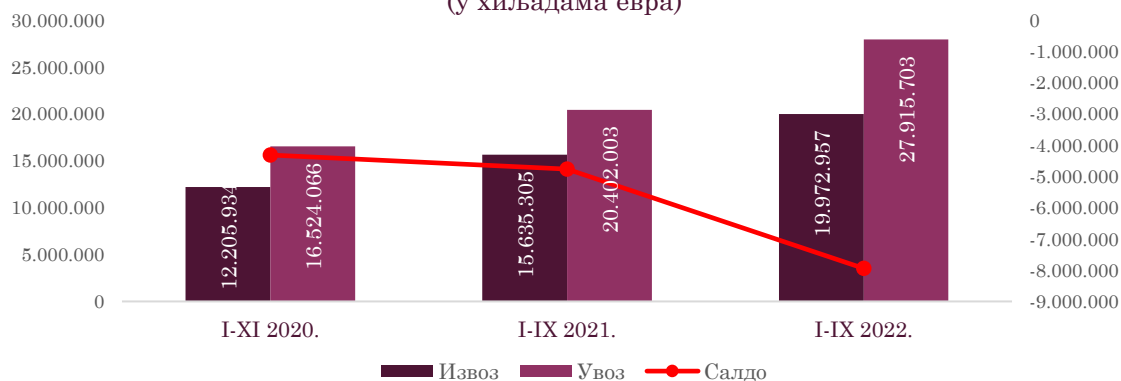
Укупна вредност извоза робе Републике Србије у првих девет месеци 2022. године износила је око 20,0 млрд евра, што је за 27,7% више у односу на исти период претходне године. С друге стране, **увезено је робе у вредности од 27,9 млрд евра, што је за 36,8% више него у истом периоду 2021. године.**

У периоду јануар - септембар 2022. године, Република Србија је забележила **спољнотрговински дефицит у вредности од 7,9 млрд евра**, који је за 66,6% већи од дефицита забележеног у истом периоду претходне године. Услед већег раста увоза од раста извоза, **покривеност увоза извозом у Републици Србији је смањена са 76,6%, колико је износила у периоду јануар - септембар 2021. године, на 71,5% у истом периоду текуће године.**

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Период / Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2022.	19.972.957	127,7	27.915.703	136,8	47.888.660	132,9	-7.942.747
I-IX 2021.	15.635.305	128,1	20.402.003	123,5	36.037.308	125,4	-4.766.697
2021.	21.620.826	126,8	28.601.276	124,6	50.222.102	125,5	-6.980.449
2020.	17.054.528	97,3	22.957.570	96,2	40.012.098	96,6	-5.903.042

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије
(у хиљадама евра)

На кретање укупног извоза у периоду јануар - септембар 2022. године највише су утицали **раст од 24,8% у извозу сектора Прерађивачке индустрије**, носиоца укупне извозне активности са учешћем од 86,4% у укупном извозу, и **раст од 195,1% извоза Рударства**, који чини 6,7% укупног извоза у првих девет месеци 2022. године.

Извоз Прерађивачке индустрије вредносно је повећан за 3,4 млрд евра међугодишње (укупан извоз Републике Србије је повећан за 4,3 млрд евра). Раст извоза је забележен у свих **23 области** Прерађивачке индустрије у посматраном периоду, а највећи допринос расту је потекао од извоза прехранбене, хемијске и електронске индустрије. Извоз **прехранбених производа**, области са појединачно највећом вредношћу извоза (1.990,8 млн евра), остварио је кумулативни раст од 26,1% мг, са готово непромењеним учешћем у укупном извозу од 10,0% у односу на исти период претходне године. Извоз **хемикалија и хемијских производа** (вредност извоза 1.430,9 млн евра) је забележио кумулативни раст од 33,9% мг, уз учешће од 7,2% у укупном извозу (6,8% у истом периоду 2021), док извоз **електричне опреме** (вредност извоза 1.953,5 млн евра), са учешћем у укупном извозу од 9,8%, бележи кумулативни раст од 23,3%. Позитиван допринос потекао је и од раста извоза гумарске и металске индустрије од 20,2% и 18,1% мг, респективно. **Висок номинални раст извоза једним делом је резултат раста извезених количина робе, док је део резултат раста извозних цена.**

Значајно је истаћи да се, **крајем посматраног периода, у оквиру Прерађивачке индустрије Републике Србије, бележи смањење извоза основних метала, као и нафтних деривата** (смањење од 26,4% мг. и 10,2% мг. у септембру 2022). На нижи извоз основних метала утицало је привремено гашење једне високе пећи у железари у Смедереву, док су мањем извозу нафтних деривата

Сектор Рударство бележи највећи раст учешћа у укупном извозу, са 2,9% у првих девет месеци 2021. године на 6,7% у првих девет месеци текуће године. Рударство је забележило рекордан извоз у посматраном периоду у вредности од 1.331,0 млн евра, пре свега као последица раста извоза **руде метала**, групе која чини 98,3% извоза целокупног сектора Рударство, а која је остварила раст од 199,3% у односу на исти период прошле године.

За разлику од два поменута сектора, **сектор Пољопривреда, шумарство и рибарство Републике Србије је у односу на период јануар - септембар 2021. године забележио смањење вредности извоза за 4,5%**, уз учешће у укупном извозу од 5,0%, највише услед смањене вредности извоза кукуруза.

Водећи сектори делатности у извозу Републике Србије

Сектор КД	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - IX 2022 I - IX 2021
Прерађивачка индустрија	19.060.791	88,2%	124,5	17.256.963	86,4%	124,8
Рударство	819.459	3,8%	534,3	1.330.996	6,7%	295,1
Пољопривреда, шумарство и рибарство	1.329.698	6,2%	103,5	1.004.469	5,0%	95,5

Посматрано по артиклима, у првих девет месеци 2022. године из Републике Србије је највише извезено Руде бакра и концентрата, у вредности од 1,2 млрд евра, где је забележена више него три пута већа вредност извоза у поређењу са истим периодом претходне године. Извоз **Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила** налази се на другом месту и забележио је повећање вредности извоза од 19,6% мг. Насупрот томе, **Кукуруз, остали** је забележио међугодишње смањење од 24,1% (пре свега услед преполовљеног извоза у Румунију, где је извезено за 110 млн евра мање него у првих девет месеци 2021. године, односно за 716 хиљада тона мање).

Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије

Назив производа	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2021}{2020}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2022}{I-IX 2021}$
УКУПНО	6.884 врста производа			6.811 врста производа		
Руде бакра и концентрати	731.976	3,4%	896,9	1.249.954	6,3%	322,2
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	1.201.156	5,6%	118,8	1.048.861	5,3%	119,6
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	527.264	2,4%	122,0	477.940	2,4%	127,2
Препарати за прање и чишћење, за малопродају	351.095	1,6%	156,7	336.053	1,7%	134,6
Кукуруз, остали	468.416	2,2%	86,2	280.320	1,4%	75,9

На кретање укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године највише је утицао раст увоза **Прерађивачке индустрије од 27,5%** мг, који чини 72,9% укупног увоза, и раст увоза сектора **Рударство од 117,7%** мг, који чини 11,8% укупног увоза у посматраном периоду.

Прерађивачка индустрија је у првих девет месеци 2022. године забележила повећање вредности увоза у свих 23 области делатности. Повећању увоза Прерађивачке индустрије Републике Србије највише је допринело **повећање увоза хемикалија и хемијских производа од 43,3%** мг. (са учешћем у укупном увозу од 10,1%), потом увоза **деривата нафте** (раст од 80,0% мг. и учешће 3,5%) и увоза **основних метала** (раст од 36,8% мг. и учешће 8,3% у укупном увозу).

Вредност увоза сектора Рударство у првих девет месеци 2022. године износи 3,3 млрд евра, што представља учешће од 11,8% у укупном увозу (7,4% у истом периоду прошле године). Раст увоза Рударства је највећим делом прузрокован **растом увоза сирове нафте и природног гаса од 261,6%** мг, групе која чини 88,1% увоза целокупног сектора.

Водећи сектори делатности у увозу Републике Србије

Сектор КД	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2021}{2020}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2022}{I-IX 2021}$
Прерађивачка индустрија	22.188.308	77,6%	123,2	20.352.266	72,9%	127,5
Рударство	2.110.175	7,4%	134,1	3.307.174	11,8%	217,7
Некласификовано по КД	3.244.805	11,3%	127,2	3.205.996	11,5%	143,1

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - септембар 2022. године, у увозу Републике Србије, највише су заступљени **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова** (5,9% укупног увоза) и **Гас природни у гасовитом стању** (4,6%). Србија је у првих девет месеци 2022. увезла **нафту** у вредности од 1,6 млрд евра, што је дуплиран увоз у односу на исти период прошле године (повећање од 100,5% мг), а посматрано количински увезено је за 29,9% више мг. Нафта се у највећој мери увозила из Ирака (50,7%) и Русије (48,6). Када је реч о увозу **гаса**, у првих девет месеци 2022. је у Републику Србију увезено у вредности од 1,3 млрд евра, што је за 329,8% мг, а посматрано количински увезено је тек за 15,8% више у односу на исти период 2021). Гас се увозио из Мађарске (52,4%) и Русије (47,4%).

Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије

Назив производа	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - IX 2022 I - IX 2021
УКУПНО	8.187 врста производа			8.184 врсте производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	2.382.880	8,3%	118,6	2.337.108	8,4%	138,2
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	1.138.452	4,0%	155,4	1.635.216	5,9%	200,5
Гас природни у гасовитом стању	426.953	1,5%	104,3	1.279.432	4,6%	429,8
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	853.468	3,0%	159,7	857.640	3,1%	158,0
Остали лекови, за малопродају	786.098	2,7%	94,3	712.407	2,6%	132,4

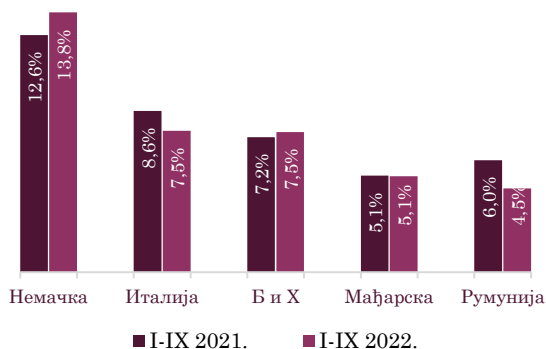
Посматрано према наменским групама, Република Србија је у посматраном периоду **највише извозила и увозила интермедијарне производе** (45,5% укупног извоза и 36,3% укупног увоза). Највећи утицај на кретање укупног извоза имао је раст извоза интермедијарних производа, од 37,0% мг. На кретање укупног увоза, највећи утицај су имали раст увоза интермедијарних производа, од 29,7%, и енергије, од 144,0% мг.

Извоз Србије највише се ослања на тражњу Европске уније (ЕУ) и региона, која се опорављала у току 2021. У првих девет месеци 2022. највећи део извоза пласиран је на тржиште ЕУ (око 64%), затим на тржиште ЦЕФТА и земаља евроазијске уније. Највећи део увоза потиче из земаља ЕУ (око 55%), из земаља евроазијске уније и ЦЕФТЕ. Република Србија је у периоду јануар - септембар 2022. године забележила **робни извоз у 177 различитих земаља света, односно увоз из 211 земаља.**

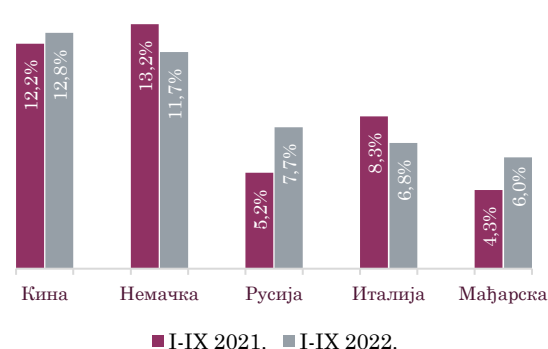
Најзначајније извозно тржиште Републике Србије у првих девет месеци 2022. године је, традиционално, Немачка (13,8% укупног извоза). Међугодишње, у оквиру групе од првих пет извозних земаља, извоз је највише повећан у Кину (за 45,3% мг), Хрватску (за 44,3% мг) и Немачку (за 40,0%), док је извоз у Румунију смањен (за 4,5% мг). Извоз у Кину је наставио да расте, па се Кина високо позиционирала на листи српских извозних партнера. Збирно је извоз у првих пет земаља повећан за 24,2% међугодишње. **Извоз у првих пет земаља чинио је 38,4% укупног извоза Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године. Земље из којих је Република Србија бележила највећи увоз у првих девет месеци 2022. године су Кина (12,8% укупног увоза) и Немачка (11,7%).** Највећи међугодишњи раст вредности увоза забележен је из Руске Федерације (за 102,1%) и Мађарске (за 93,7%). Збирно гледајући, увоз из првих пет земаља је повећан за 42,8% у односу на увоз у истом периоду 2021. године. **Увоз из првих пет земаља чинио је 45,0% укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022.**

Извоз Републике Србије по земљама (учешће у %)

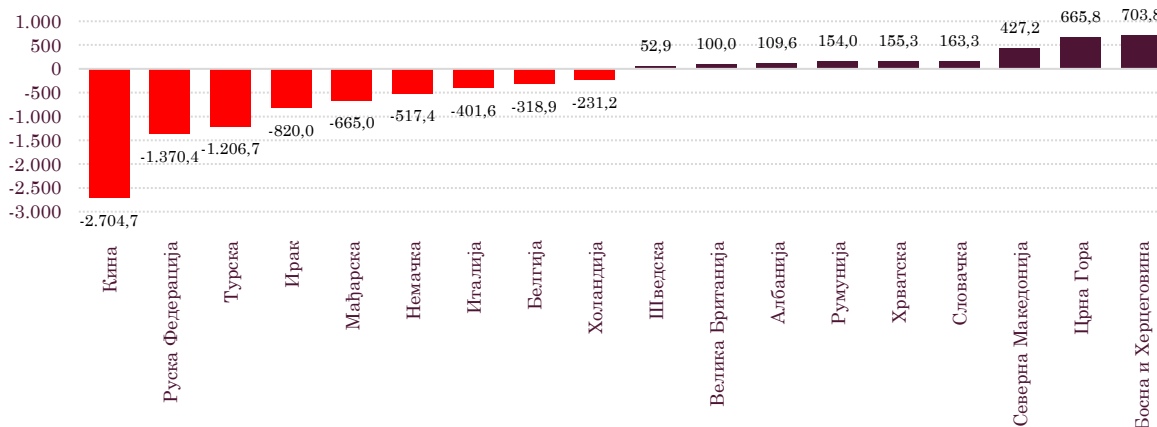
Увоз Републике Србије по земљама (учешће у %)

Позитиван спољнотрговински салдо у првих девет месеци 2022. године, односно суфицит у размени, у највећем износу Република Србија је остварила Босном и Херцеговином (у вредности од 703,8 млн евра). У Босну и Херцеговину је извезено највише пољопривредних производа (21,5%), пре свега кукуруза и остале пшенице, затим кокса и деривата нафте (16,7%) и прехранбених производа (12,6%).

С друге стране, **највећи негативан спољнотрговински салдо, односно дефицит је забележен у трговини са Кином (-2,7 млрд евра) и Руском Федерацијом (-1,4 млрд евра). Увоз из Кине се највише састојао од некласификованих производа по КД (17,1%), увоза рачунара, електронских и оптичких производа (15,8%), као и непоменутих машина и опреме (14,9% укупног увоза из Кине). Са Руском Федерацијом, негативан спољнотрговински салдо резултат је високе вредности увоза сирове нафте и природног гаса (65,5% укупног увоза из Русије).**

Спољнотрговински биланс Републике Србије по земљама, јануар - септембар 2022. године (у млн евра)

У периоду јануар - септембар 2022. године, **укупна вредност извоза петнаест највећих извозника Републике Србије износила је 5,4 млрд евра (27,1% укупног извоза Републике Србије у истом периоду). На месту највећег извозника је Serbia Zijin Mining, а следе HBIS Group Serbia и Serbia Zijin Bor Copper.**

Петнаест највећих извозника Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године

Назив извозника	Седиште	Вредност извоза (млн евра)
Serbia Zijin Mining D.O.O.	Брестовац	769,5
HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.	Београд	679,5
Serbia Zijin Bor Copper	Бор	676,4
Naftna Industrija Srbije a.d.	Нови Сад	484,2
Tigar Tyres d.o.o.	Пирот	370,8
Henkel Srbija d.o.o.	Београд	368,9
LEONI Wiring Systems Southeast d.o.o.	Прокупље	309,1
ZF Serbia D.O.O.	Панчево	273,2
Društvo za trgovinu ROBERT BOSCH d.o.o.	Београд	241,8
HIP - Petrohemija a.d.	Панчево	241,5
Yura Corporation d.o.o.	Рача	233,3
Hemofarm a.d.	Вршац	213,1
Grundfos Srbija d.o.o.	Инђија	195,7
Philip Morris Operations a.d.	Ниш	175,4
GORENJE DOO	Ваљево	172,7

Посматрано по регионима, **Војводина је имала највеће учешће у извозу Републике Србије у првих девет месеци 2022. године (34,4%), док се у увозу налазила на другом месту (34,8%),** након Београдског региона (43,1%).

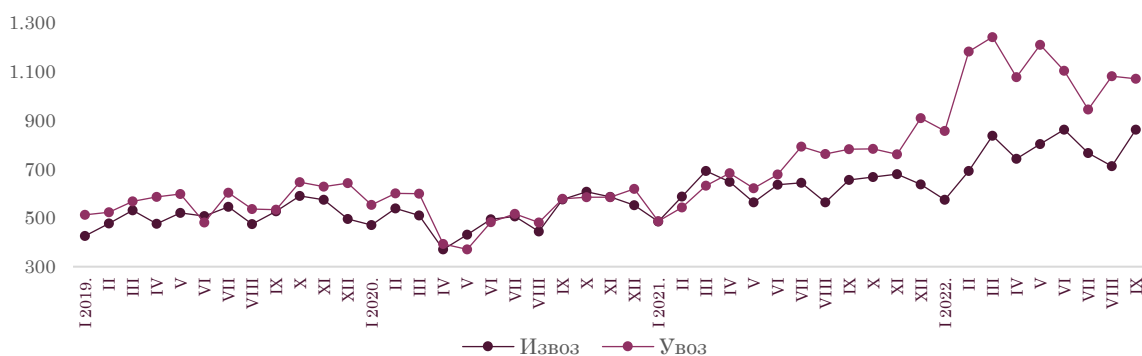
Извоз и увоз Републике Србије по регионима,
јануар - септембар 2022. године (учешће %)

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, након путање раста током фебруара и марта 2022. године бележила је благи пад у априлу, да би након тога **извоз бележио путању раста све до јула, од када бележи променљиво кретање. Увоз АП Војводине бележи променљиво кретање од почетка године.**

Кретање извоза и увоза АП Војводине по месецима (у млн евра)

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године износила је 16,6 млрд евра (34,7% укупне размене Републике Србије у истом периоду), што је за 42,2% више од робне размене остварене у истом периоду 2021. године.

Укупна вредност извоза робе у Војводини је у првих девет месеци 2022. године износила 6,9 млрд евра, што је за 24,3% више од вредности извоза у истом периоду претходне године, док је увоз реализован у вредности од 9,7 млрд евра, што је за 58,4% више у односу увоз у периоду јануар - септембар 2021. године.

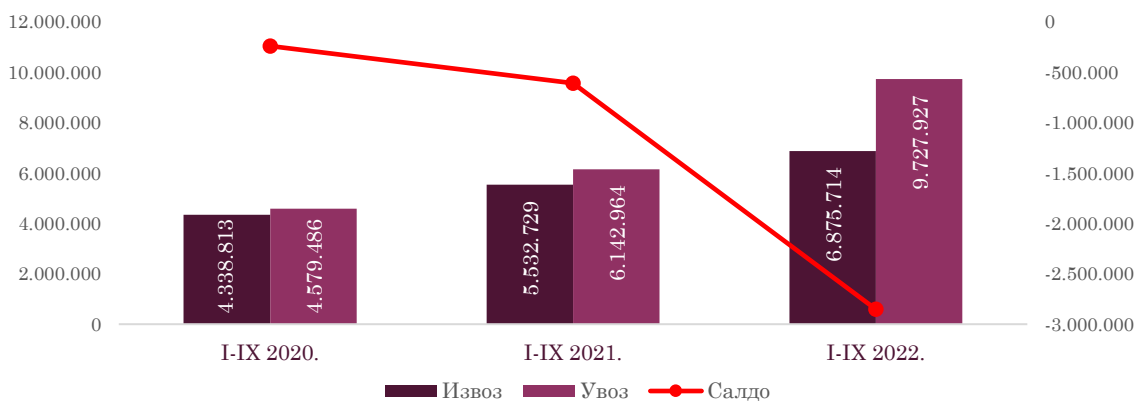
Из спољнотрговинске робне размене АП Војводине је у периоду јануар - септембар 2022. године забележен дефицит у вредности од 2,9 млрд евра, готово 5 пута већи од дефицита забележеног у истом периоду 2021. године. **Покривеност увоза извозом у спољнотрговинској робној размени АП Војводине је у првих девет месеци 2022. износила 70,7%** и због значајнијег раста увоза у односу на раст извоза мања је него у истом периоду претходне године када је износила 90,1%.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2022.	6.875.714	124,3	9.727.927	158,4	16.603.642	142,2	-2.852.213
I-IX 2021.	5.532.729	127,5	6.142.964	134,1	11.675.693	130,9	-610.235
2021.	7.513.882	123,4	8.536.892	134,0	16.050.774	128,8	-1.023.009
2020.	6.090.723	99,1	6.370.990	93,0	12.461.712	95,9	-280.267

*у 000 евра

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (у хиљадама евра)

Посматрано по управним окрузима, доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине у првих девет месеци 2022. године има Јужнобачки округ (32,0% у извозу, а скоро половина укупног увоза АП Војводине, тачније 49,2%). На другом месту се налази Сремски округ, са учешћем од 23,7% у извозу, односно 22,6% у увозу.

Извоз и увоз АП Војводине по управним окрузима, јануар - септембар 2022. године (учешће у %)

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по економској намени Европске уније

Посматрано по економској намени ЕУ¹, из АП Војводине су се током периода јануар - септембар 2022. године, традиционално, највише извозили **Интермедијарни производи (38,8%)**. На другом месту био је извоз Нетрајних производа за широку потрошњу, са учешћем од 21,0%, док је на трећем месту извоз групе Капиталних производа, са учешћем од 20,5%. Преостале три групе имале су појединачно учешће мање од по 10,0% у укупном извозу АП Војводине у посматраном периоду. У односу на извоз у првих девет месеци претходне године, **највише је повећан извоз Енергије (за 43,6%) и Интермедијарних производа (за 31,3%)**.

Структура извоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-IX 2022.

Више од половине извоза Енергената и Некласификовано по намени ЕУ Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године припада извозу АП Војводине, и то 68,2% и 50,8%, респективно.

У структури увоза АП Војводине у првих девет месеци 2022. године, најзначајнији је увоз Енергената (31,6%) и Интермедијарних производа (31,3%). На трећем месту је увоз групе Некласификовано по намени ЕУ, са учешћем од 13,5%, а затим следи увоз Капиталних производа (13,1%) и Нетрајних производа за широку потрошњу (9,4%). Увоз Трајних производа за широку потрошњу учествује са 1,1% у укупном увозу АП Војводине у посматраном периоду.

Структура увоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-IX 2022.

¹ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenaip2010.pdf>

У поређењу са истим периодом 2021. године, увоз свих група производа по економској намени ЕУ у Војводини је порастао, а **највише је повећан увоз Енергената, за 150,3% мг.**

Увоз Енергената АП Војводине чинио је 71,6% укупног увоза Енергената Републике Србије у посматраном периоду.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010)

Прерађивачка индустрија је у периоду јануар - септембар 2022. године чинила највећи део извоза АП Војводине (90,8%), уз повећање вредности извоза за 28,5% у односу на исти период 2021. године. Раст извоза је остварен у 22 од 23 области прерађивачке индустрије, које чине 98,4% укупног извоза прерађивачке индустрије у Војводини, а 89,4% укупног војвођанског извоза у посматраном периоду. Највећи утицај на раст извоза прерађивачке индустрије АП Војводине имао је извоз **електричне опреме**, области са појединачно највећом вредношћу извоза у прерађивачкој индустрији АП Војводине (892,0 млн евра), остварио је кумулативни раст од 36,3%, са повећаним учешћем у укупном војвођанском извозу на 13,0% (11,8% у истом периоду 2021). Извоз **прехрамбених производа** је забележио кумулативни раст од 27,7% и вредност извоза од 908,0 млн евра, са непромењеним учешћем у укупном војвођанском извозу од 13,2%. Значајан допринос расту извоза прерађивачке индустрије у Војводини имао је и извоз **кокса и деривата нафте**, са вредношћу извоза од 455,0 млн евра и учешћем у укупном извозу од 6,6%, који је забележио кумулативан међугодишњи раст од 42,8%.

Пољопривреда, шумарство и рибарство је сектор делатности који је био на другом месту према вредности оствареног извоза у Војводини у првих девет месеци 2022. године и чинио је **8,2% укупног извоза АП Војводине** (11,1% у првих девет месеци 2021), уз **међугодишње смањење вредности извоза од 8,2%**, пре свега услед смањене вредности извоза кукуруза за 66,2 млн евра, односно 24,0% (или за 616 хиљада тона мање у односу на првих девет месеци 2021), узроковано пре свега мањим извозом у Румунију. Остали сектори делатности имали су појединачно учешће мање од по 1% у укупном извозу АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године.

Водећи сектори делатности у извозу АП Војводине

Сектор КД	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Прерађивачка индустрија	6.656.420	88,6%	127,1	6.243.488	90,8%	128,5
Пољопривреда, шумарство и рибарство	780.521	10,4%	98,5	564.849	8,2%	91,8
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	47.878	0,6%	135,2	31.396	0,5%	84,2

Међугодишње повећање укупног робног увоза АП Војводине у првих девет месеци 2022. године од 58,4% мг. проузроковано је **повећањем увоза у свим секторима делатности.** Највећи утицај на раст вредности увоза АП Војводине у првих девет месеци 2022. године имали су раст од 31,1% у увозу сектора **Прерађивачке индустрије** АП Војводине, који чини 56,3% укупног војвођанског увоза, и раст од 160,5% мг. увоза **Рударства** АП Војводине, који чини 30,3% укупног војвођанског увоза у периоду јануар - септембар 2022. године.

Повећање увоза Прерађивачке индустрије АП Војводине је забележено у свих 23 области делатности, при чему су на укупно повећање увоза Прерађивачке индустрије АП Војводине највише утицали раст увоза хемикалија и хемијских производа од 56,4% мг. (са учешћем у укупном војвођанском увозу од 8,2%), затим увоз прехранбених производа (раст од 35,9% мг. и учешће од 5,3%), увоз основних метала (раст од 28,6% мг. и учешће од 6,5%) и увоз непоменутих машина и опреме (раст од 19,0% мг. и учешће од 7,9% у укупном војвођанском увозу). Сектор Рударство у АП Војводини је у првих девет месеци 2022. године забележио увоз у вредности од 2,9 млрд евра и остварио је повећање учешћа у укупном војвођанском увозу на 30,3%, са 18,4% колико је износило учешће у периоду јануар - септембар 2021. Раст увоза Рударства у Војводини је највећим делом проузрокован растом од 162,7% у увозу сирове нафте и природног гаса, групе која чини 99,0% увоза целокупног Рударства у Војводини. Количински је увезено само за 24,1% више у односу на исти период 2021, што указује на повећану увозну цену нафте и гаса у посматраном периоду, пре свега из Руске Федерације.

Сектор Некласификовано по КД је био на трећем месту у увозу АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године, док је увоз Пољопривреде, шумарства и рибарства био на четвртном месту, са учешћем од 2,2% и растом од 28,1% у односу на исти период претходне године.

Водећи сектори делатности у увозу АП Војводине

Сектор КД	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Прерађивачка индустрија	5.666.698	66,4%	126,7	5.471.994	56,3%	131,1
Рударство	1.590.573	18,6%	137,5	2.944.696	30,3%	260,5
Некласификовано по КД	992.949	11,6%	194,2	1.069.146	11,0%	163,5

Посматрано по областима делатности, највеће учешће у извозу АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године су имале управо области прерађивачке индустрије, и то пре свега **Производња прехранбених производа (13,2% укупног војвођанског извоза)** и **Производња електричне опреме (13,0%)**. У групи од првих десет области делатности у извозу АП Војводине, осим области прерађивачке индустрије, истиче се и пољопривредна производња, лов и услужне делатности (8,1% укупног војвођанског извоза).

Водеће делатности у извозу АП Војводине, јануар - септембар 2022.

(кумулативно учешће 78,3% у укупном извозу)

У увозу АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године доминирао је увоз области сектора Рударство - **Експлоатација сирове нафте и природног гаса (30,0%)**, док у групи од првих десет области делатности у увозу АП Војводине, остатак чине области делатности прерађивачке индустрије.

Водеће делатности у увозу АП Војводине, јануар - септембар 2022. године
(кумулативно учешће 84,0% у укупном увозу)

Експлоатација сирове нафте и природног гаса	30,0%	Руска Фед. (48,1%) Ирак (28,4%) Немачка (28,5%) Кина (22,5%) Руска Фед. (22,9%) Немачка (13,1%) Немачка (19,8%) Кина (18,7%)
Некласификовано по КД	11,0%	Немачка (30,9%) Турска (12,2%) Немачка (14,9%) Кина (14,3%)
Производња хемикалија и хемијских производа	8,2%	Немачка (17,8%) Мађарска (9,3%) Немачка (22,6%)
Производња непоменутих машина и опреме	7,9%	Италија (19,8%) Немачка (38,7%) Француска (11,2%) Немачка (18,7%) Кина (18,3%)
Производња основних метала	6,5%	
Производња електричне опреме	5,7%	
Производња прехранбених производа	5,3%	
Производња производа од гуме и пластике	3,5%	
Производња моторних возила и приколица	3,0%	
Производња металних производа, осим машина	2,9%	

У периоду јануар - септембар 2022. године из АП Војводине је извезено **4.665 различитих врста производа**. Водећи извозни производи АП Војводине су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила** (учешће 4,4% и повећање вредности извоза од 8,4% мг) и **Делови за машине из тарифног броја 8501² и 8502³, остало** (учешће 3,1% и раст вредности извоза од 28,7% мг, пре свега услед повећаног извоза у Немачку). **Значајно повећање вредности извоза забележено је код артикла Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела**, од 61,6% мг, услед више него дуплираног извоза у Румунију и Босну и Херцеговину. У групи од десет водећих извозних производа АП Војводине, само један је забележио **смањење вредности извоза у посматраном периоду, и то Кукуруз, остали, од 24,0% мг**, вођено значајним смањењем извоза у Румунију.

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине

Назив производа	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - IX 2022 I - IX 2021
УКУПНО	4.862 врсте производа			4.665 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	377.180	5,0%	85,6	301.279	4,4%	108,4
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	204.657	2,7%	416,0	211.102	3,1%	128,7
Кукуруз, остали	355.637	4,7%	86,1	210.098	3,1%	76,0
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	197.775	2,6%	209,7	207.365	3,0%	161,6
Остали лекови, за малопродају	157.691	2,1%	92,0	154.589	2,2%	140,2
Остала пшеница и наполица, остало	163.931	2,2%	239,8	132.882	1,9%	103,0
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	163.965	2,2%	97,4	128.319	1,9%	101,7
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	105.898	1,4%	142,2	90.746	1,3%	120,4

² ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори.

³ ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Полиетилен, густине \geq 0,94, у примарним облицима, остало	100.540	1,3%	155,9	89.110	1,3%	117,3
Делови и прибор за моторна возила (8701-8705) ⁴ , остало	105.805	1,4%	122,9	87.940	1,3%	111,2

У периоду јануар - септембар 2022. године у АП Војводину је увезено 6.433 различитих врста производа. Највише је увезено Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове, у редности од 1,6 млрд евра, са учешћем од 16,8% у укупном војвођанском увозу (вредност увоза је забележила међугодишње повећање од 100,5%, односно 819,5 млн евра, пре свега услед повећаног увоза из Русије - за 586,8 млн евра и Ирака за 356,5 млн евра).

У групи од десет водећих увозних производа АП Војводине, сви су забележили међугодишње повећање вредности увоза. Значајно међугодишње повећање вредности увоза забележено је код групе производа **Гас природни у гасовитом стању** (13,1% укупног увоза), чији је увоз износио 1,3 млрд евра и забележио међугодишње повећање вредности за више од четири пута (у истом периоду 2021. године је увезено у вредности од 423,9 млн евра), пре свега услед повећане вредности увоза из Мађарске и Русије, за 649,3 млн евра и 331,8 млн евра, респективно. Количински посматрано, увезено је само 16,1% више гаса, што указује на **повећану увозну цену гаса у посматраном периоду**. Такође, драстично је међугодишње повећан и увоз **Гасних уља, за остале сврхе и Урее са садржајем више од 45% по тежини азота**, за 233,7% и 166,9% мг, респективно.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине

Назив производа	2021.			I-IX 2022.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2021 2020	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-IX 2022 I-IX 2021
УКУПНО	6.597	врста производа		6.433	врста производа	
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	1.138.452	13,3%	155,4	1.635.216	16,8%	200,5
Гас природни у гасовитом стању	423.866	5,0%	104,1	1.279.116	13,1%	432,5
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	556.371	6,5%	304,1	618.681	6,4%	182,7
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	436.578	5,1%	133,0	450.451	4,6%	142,8
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека > 6mm	196.600	2,3%	182,7	174.743	1,8%	121,1
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	107.117	1,3%	210,5	122.283	1,3%	162,6
Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота	24.808	0,3%	95,8	70.767	0,7%	266,9
Производи остали, од пластичних маса, остало	65.485	0,8%	109,7	51.865	0,5%	107,7
Аутомобили, дизел, >1500-2500cm ³ , употребљавани	58.024	0,7%	122,6	51.622	0,5%	125,6
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	13.253	0,2%	958,9	44.220	0,5%	333,7

⁴ ЦТ- 8701 Трактори (осим оних из тарифног броја 8709); 8702 Моторна возила за превоз десет или више особа, укључујући возача; 8703 Путнички аутомобили и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица (осим оних из тарифног броја 8702), укључујући „караван” и „комби” возила и возила за трке; 8704 Моторна возила за превоз робе; 8705 Моторна возила за специјалне сврхе (нпр: возила за превлачење неисправних аутомобила, дизалична возила, ватрогасна возила, возила са уграђеном бетонском мешалицом, возила за чишћење путева, возила за прскање и посипање, возила - покретне радионице, покретне радиолошке јединице), осим оних конструисаних првенствено за превоз путника или робе.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК)

Посматрано по секторима СМТК, у извозу АП Војводине у првих девет месеци 2022. године највеће учешће од 31,0% имао је сектор **Машине и транспортни уређаји**, који је у односу на исти период претходне године забележио међугодишње повећање вредности од 29,1%. У оквиру посматраног сектора највише је извезено Сетова проводника за авионе, возила, бродове (14,1% укупног извоза сектора). Сектор **Машине и транспортни уређаји** је највећи извоз у посматраном периоду забележио у Немачку (31,6%) и Мађарску (11,0%).

Првих пет сектора у извозу АП Војводине, према СМТК

Сектор СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Машине и транспортни уређаји	2.134.555	31,0%	129,1
Храна и живе животиње	1.183.428	17,2%	112,3
Израђени производи сврстани по материјалу	980.975	14,3%	138,6
Хемијски и слични производи, нигде поменути	885.918	12,9%	120,3
Разни готови производи	799.229	11,6%	121,6

У периоду јануар - септембар 2022. године, посматрано по производима СМТК, у извозу АП Војводине је на првом месту била **Нафта, уља од битуменозних минерала, остала**, извезена у вредности од 405,2 млн евра, а која је забележила међугодишње повећање вредности извоза од 70,4% (највише због повећаног извоза у Босну и Херцеговину, Румунију, Аустрију и Бугарску). У групи од првих десет извозних производа по СМТК, **међугодишње је смањен једино извоз Кукуруза, осталог** (за 24,0% мг), пре свега услед смањеног извоза у Румунију.

Првих десет производа у извозу АП Војводине, према СМТК

Назив производа СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Нафта, уља од битуменозних минерала, остала	405.234	5,9%	170,4
Сетови проводника за авионе, возила, бродове	301.279	4,4%	108,4
Делови, нн, погодни за ротационе електричне машине	211.250	3,1%	128,8
Кукуруз, остали	210.098	3,1%	76,0
Центрифугалне пумпе, нн	171.367	2,5%	107,4
Лекови, нн, за малопродају	159.110	2,3%	142,3
Остали делови и прибор за моторна возила	153.399	2,2%	180,2
Пшеница остала (и крупник) и наполица, у зрну	133.925	1,9%	102,6
АС мотори, осим мотора снаге=<37,5W	109.170	1,6%	232,6
Храна за псе и мачке, за продају на мало	105.086	1,5%	120,9

У увозу АП Војводине у првих девет месеци 2022. године, посматрано по секторима СМТК, **највеће учешће од 31,6% имао је сектор Минерална горива, мазива и сродни производи**, који је у односу на исти период претходне године забележио међугодишње повећање вредности увоза од 150,2%. Производи који су се највише увозили у оквиру посматраног сектора су: **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирови** (53,2%) и **Природни гас у гасовитом стању** (41,6%). Сектор **Минерална горива, мазива и сродни производи** је највећи увоз у посматраном периоду бележио из Руске Федерације (46,9%), Ирака (26,9%) и Мађарске (22,0%).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих пет сектора у увозу АП Војводине, према СМТК

Сектор СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Минерална горива, мазива и сродни производи	3.076.014	31,6%	250,2
Машине и транспортни уређаји	1.771.937	18,2%	123,8
Израђени производи сврстани по материјалу	1.532.069	15,7%	131,6
Производи непоменути у СМТК Рев. 4	1.072.778	11,0%	163,9
Хемијски и слични производи, нигде поменути	977.389	10,0%	149,0

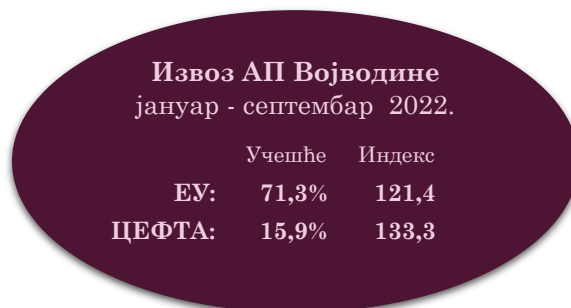
У периоду јануар - септембар 2022. године, посматрано по производима СМТК, у увозу АП Војводине је на првом месту била **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирови**, са учешћем од 16,8% (уведена у вредности од 1,6 млрд евра и забележила је међугодишње повећање вредности увоза од 100,5%). На другом месту је **Природни гас у гасовитом стању** (учешће 13,1%), који је увезен у вредности од 1,3 млрд евра и забележио међугодишње повећање вредности увоза од чак 332,5% (највише због повећања увозне цене гаса).

Првих десет производа у увозу АП Војводине, према СМТК

Назив производа СМТК	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Ната и уља од битуменозних минерала, сирови	1.635.216	16,8%	200,5
Природни гас у гасовитом стању	1.279.116	13,1%	432,5
Неразврстана роба	1.069.767	11,0%	163,5
Жица од рафинисаног бакра	175.707	1,8%	121,0
Делови, нн, погодни за ротационе електричне машине	122.681	1,3%	162,8
Нафта, уља од битуменозних минерала, остала	109.650	1,1%	155,2
Моторна возила за превоз особа, нн	102.167	1,1%	134,0
Остали електрични проводници, за напон =<1000 V	86.324	0,9%	103,3
Ђубрива са азотом, фосфором и калијумом, нн	85.774	0,9%	247,5
Машине за обраду гуме или пластичне масе	76.118	0,8%	190,8

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама

Извоз АП Војводине се, као и укупан републички извоз, у највећој мери ослања на тражњу ЕУ и региона. **У периоду јануар - септембар 2022. године на тржиште ЕУ пласирано је 71,3% укупног војвођанског извоза, а на тржиште ЦЕФТА⁵ 15,9%.** Извоз ка већини значајних извозних партнера порастао је међугодишње у првој половини 2022. године, па је тако извоз у ЕУ био већи за 21,4%, а извоз у земље ЦЕФТА за 33,3%.

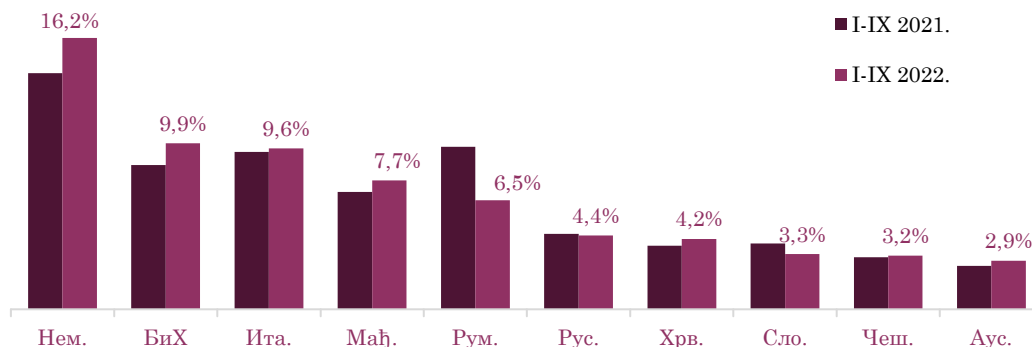
⁵ ЦЕФТА: Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

АП Војводина је у првих девет месеци 2022. године забележила извоз у 145 различитих земаља. Извоз у првих десет земаља чинио је 68,1% укупног извоза АП Војводине. Главна дестинација војвођанског извоза је, традиционално, била Немачка, у коју је извезена роба у вредности од 1,1 млрд евра, тј. 16,2% укупног војвођанског извоза. Значајан извоз је пласиран и у Босну и Херцеговину (9,9%), Италију (9,6%) и Мађарску (7,7%).

У односу на период јануар - септембар 2021. године, извоз АП Војводине је повећан ка свим земљама из групе водећих десет извозних дестинација, осим извоза у Румунију. Највеће повећање је забележено код извоза у Немачку, за 336,6 млн евра или 43,1% (вођен повећањем извоза електричне опреме) и Босну и Херцеговину, за 205,7 млн евра или 43,1% (пре свега услед повећаног извоза кокса и деривата нафте). Извоз у Румунију је забележио међугодишње смањење вредности за 87,9 млн евра или 16,4% (пре свега услед смањеног извоза кукуруза), те се Румунија нашла на петом месту на листи извозних дестинација АП Војводине, за разлику од истог периода претходне године када је била на другом месту.

Првих десет земаља у извозу АПВ (учешће у %)

Највећи део увоза АП Војводине потиче из земаља ЕУ (52,7% у периоду јануар - септембар 2022. године), који је у односу на исти период 2021. године био већи за 49,1%. Увоз из земаља ЦЕФТА (2,8% у првих девет месеци 2022) био је већи за 33,0% у односу на увоз у истом периоду претходне године.

АП Војводина је у првих девет месеци 2022. године забележила увоз из 160 различитих земаља. Увоз из првих десет земаља чинио је 74,2% укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду. Највећи увоз је забележен из Руске Федерације (17,4%), потом из Немачке (13,4%) и Мађарске (9,7%).

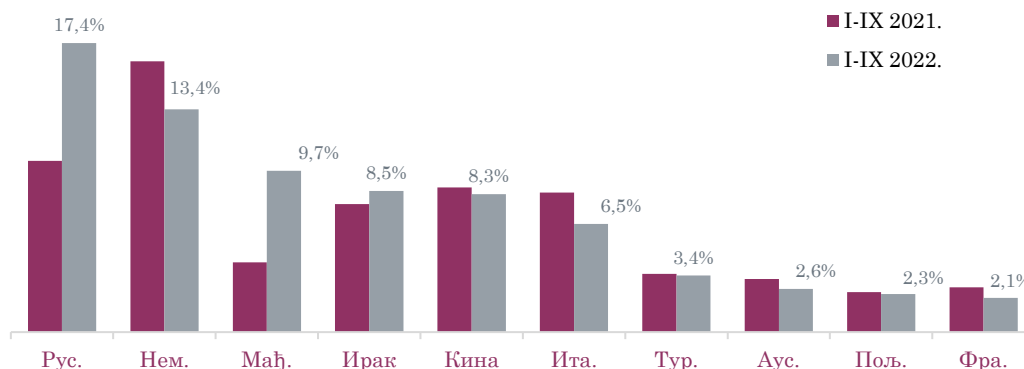
Увоз АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године, у поређењу са истим периодом претходне године, повећан је из свих увозних земаља из групе првих десет. Највеће повећање увоза је забележено из Русије, за 1,1 млрд евра, односно 167,9% мг, пре свега услед повећане вредности увоза нафте за 586,8 млн евра (у периоду јануар - септембар 2022. из Русије је увезено нафте у вредности од 795,1 млн евра, док се у истом периоду претходне године увезло нафте у вредности од 208,2 млн евра), као и повећане вредности увоза гаса за 331,8 млн евра (увезено је гаса у

вредности од 606,6 млн евра, а у истом периоду претходне године тај увоз је износио 274,7 млн евра).

Такође, **значајно је повећана и вредност увоза из Мађарске**, за 683,6 млн евра, односно 262,9% мг, пре свега услед повећане вредности увоза гаса (у периоду јануар - септембар 2022. из Мађарске је увезено гаса у вредности од 670,3 млн евра, а у истом периоду претходне године у вредности од свега 21,0 млн евра).

Првих десет земаља у увозу АПВ (учешће у %)

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи у периоду јануар - септембар 2022. године

Извозни производ	Учешће	ЗЕМЉА	Учешће	Увозни производ
1.117,3 млн евра		Немачка 14,6%	1.300,9 млн евра	
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	17,1%		19,9%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Генератори наизменичне струје, снаге преко 750kVA	6,4%		13,2%	Жица од рафинисаног бабра, попречног пресека>6mm
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	6,1%		3,5%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
304,0 млн евра		Руска Фед 12,0%	1.695,4 млн евра	
Храна за псе и мачке, скроб >30%, млечни производи =<10%	7,8%		46,9%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Остали лекови, за малопродају	7,4%		35,8%	Гас природни у гасовитом стању
Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 дец.	5,9%		2,6%	Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота
527,5 млн евра		Мађарска 8,9%	943,6 млн евра	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	20,5%		71,0%	Гас природни у гасовитом стању
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	6,7%		2,4%	Неразврстана роба по СТ-роба у слободној зони
Делови осталих гасних турбина	3,7%		2,2%	Мешавине амонијум нитрата и CaCO3, садрже азота=<28%
656,8 млн евра		Италија 7,8%	635,5 млн евра	
Остала пшеница и наполица, остало	8,9%		6,2%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Кукуруз, остали	7,6%		4,9%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Лице и делови лица, осим уметака за ојачање, од коже	5,4%		3,0%	Производи остали, од пластичних маса, остало
683,0 млн евра		БиХ 5,3%	191,6 млн евра	
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	19,3%		8,7%	Шипке ТВ, котур, остале, кружне, <14mm, остале, C>0,06<0,25%
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	7,7%		6,5%	Дрво обрађено по дужини, од јеле и смреке, остало
Шипке ТВ, котур, остале, кружне, <14mm, остале, C>0,06<0,25%	4,5%		5,5%	Челик бетонски, ТВ, ребрасти, у шипкама

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

38,2 млн евра		Кина 5,1%	807,0 млн евра	
Остали мотори наизменични, вишефазни, >37kW=<75kW, остали	27,7%		15,8%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Месо говеђе, без костију, остало, смрзнуто	17,4%		14,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Остале центрифугалне пумпе, једноступене, за остале сврхе	12,5%		2,8%	Уређаји за климатизацију (прозорски, зидни), сплит системи
3,0 млн евра		Ирак 5,0%	828,3 млн евра	
Покривачи подова, подлога премазана поливинилхлоридом	23,9%		100%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Остали лекови, за малопродају	20,3%			
Инвертори, снаге преко 7,5 kVA, остали	19,0%			
449,5 млн евра		Румунија 3,8%	176,7 млн евра	
Кукуруз, остали	19,4%		8,9%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	11,7%		8,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	11,1%		6,8%	Угљоводоници гасовити, течни, остало
292,2 млн евра		Хрватска 2,8%	171,8 млн евра	
Делови шинских возила, осим за локомотиве, остало	5,3%		10,8%	Цемент портланд, остали
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	4,8%		5,9%	Делови за производе из тарифног броја 8414
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	4,1%		5,2%	Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота
200,8 млн евра		Аустрија 2,7%	251,4 млн евра	
Остали производи, од стакла, остали	12,8%		19,3%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови за производе из тарифног броја 8414 ⁶	6,6%		4,7%	Делови изолациони, од пластичне масе
Лака уља, не садрже биодизел, за прераду у специфичним процесима	6,5%	4,2%	Делови за апарате из тарифних бројева 8535 ⁷ , 8536 ⁸ , 8537 ⁹ , остали	

Највећи суфицит у размени, Војводина је у посматраном периоду остварила са Босном и Херцеговином (у вредности од 491,4 млн евра). У Босну и Херцеговину је највише извезено кокса и деривата нафте (32,9%), затим прехранбених производа (13,3%) и основних метала (12,4%).

С друге стране, негативан спољнотрговински салдо, односно **највећи дефицит у размени је Војводина забележила у трговини са Руском Федерацијом** (-1,4 млрд евра), што је резултат високе вредности увоза сирове нафте и природног гаса (82,7% укупног војвођанског увоза из Русије).

⁶ ЦТ 8414 - Ваздушне или вакуум пумпе, ваздушни или гасни компресори и вентилатори; Вентилационе или рецикулационе напе (аспиратори) са уграђеним вентилатором, укључујући оне опремљене филтерима; Гасно-непропусни ормари за биолошку сигурност опремљени или неопрепљени филтерима.

⁷ ЦТ 8535 - Електрични апарати за укључивање/искључивање или заштиту електричних струјних кола или за остваривање прикључивања за или у електрична струјна кола (нпр: прекидачи, осигурачи, громобрани, ограничавачи напона, одводници пренапона, утикачи и други конектори, разводне кутије), за напоне преко 1000V.

⁸ ЦТ 8536 - Електрични апарати за укључивање/искључивање или заштиту електричних струјних кола или за остваривање прикључивања за или у електрична струјна кола (нпр: прекидачи, релеји, осигурачи, одводници пренапона, утикачи и утичнице, сијалична грла и остали конектори, разводне кутије), за напоне не преко 1000 V; Конектори за оптичка влакна, снопове оптичких влакана или каблове.

⁹ ЦТ 8537 - Табле, плоче, пултови, столови, ормари и остале основе, опремљени са два или више производа из тар. бр. 8535 или 8536, за електрично управљање или развођење електричне енергије, укључујући оне са уграђеним инструментима и апаратима из Главе 90 и апаратима за нумеричко управљање, осим комутационих апарата из тарифног броја 8517.

Спољнотрговински биланс АП Војводине по земљама,
јануар - септембар 2022. године (у млн евра)

VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена¹⁰

Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Спољнотрговинска робна размена аграра Републике Србије у првих девет месеци 2022. године износила је 5,7 млрд евра и чинила је 12,0% укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије у посматраном периоду.

Извоз аграрних производа чинио је 17,9% укупног извоза Републике Србије у периоду јануар - септембар 2022. године, док је увоз аграрних производа чинио 7,7% укупног увоза Републике Србије у истом периоду.

Спољнотрговинска робна размена аграра Републике Србије

Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	*у 000 евра	
							Салдо	Индекс
I-IX 2022.	3.582.077	115,8	2.150.894	129,3	5.732.971	120,5	1.431.182	100,2
I-IX 2021.	3.092.151	116,7	1.663.846	111,5	4.755.998	114,8	1.428.305	123,3
2021.	4.208.638	115,5	2.373.835	116,0	6.582.473	115,7	1.834.803	115,0
2020.	3.643.368	112,2	2.047.213	109,7	5.690.581	111,3	1.596.155	115,7

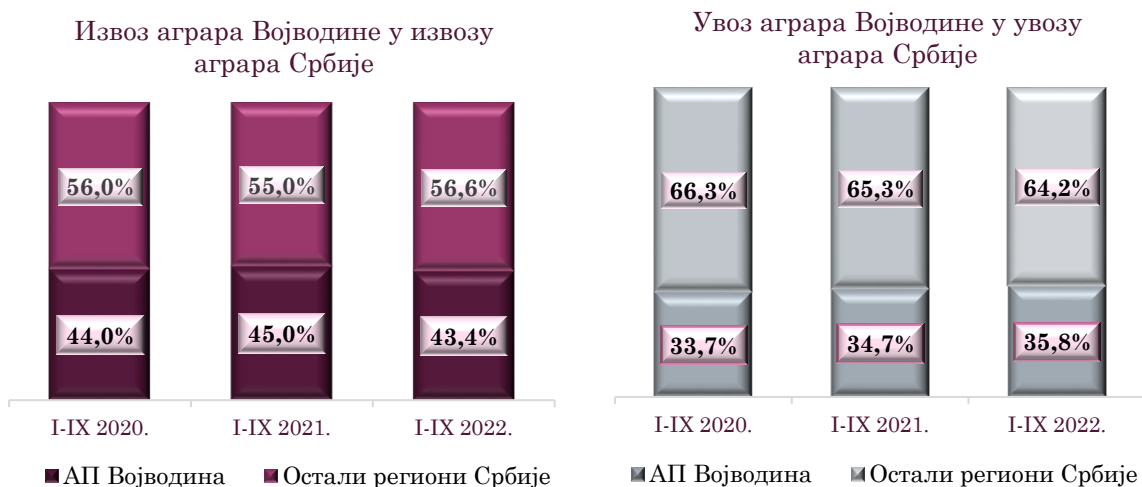
У периоду јануар - септембар 2022. године остварено је 115,8% прошлогодишњег извоза, односно 129,3% прошлогодишњег увоза пољопривредно-прехранбених производа Републике Србије у истом периоду.

Из спољнотрговинске робне размене аграрних производа Републике Србије годинама уназад се бележи суфицит, који је за девет месеци 2022. године износио 1,4 млрд евра. Суфицит из робне размене аграра АП Војводине у износу од 783,8 млн евра у периоду јануар - септембар 2022. године учествује у укупном суфициту Републике Србије са 54,8%.

¹⁰ Аграрну спољнотрговинску размену чине пољопривредни, прехранбени производи, пиће и дуван. Подаци су обрађени на основу шифре артикала – по Царинској тарифи и обухватају артикле пољопривреде, прехранбене индустрије, пића и дувана.

Током првих девет месеци 2022. године, војвођански привредници су реализовали **43,4% укупног аграрног извоза Републике Србије** (1,5 млрд евра), односно **35,8% аграрног увоза Републике Србије** (769,8 млн евра).

Република Србија је у периоду јануар - септембар 2022. године **извезла 1.195 различитих врста аграрних производа у 141 државу**. Највеће учешће у извозу аграрних производа, традиционално, припада артиклу **Кукуруз, остали (7,8%)**. Међутим, вредност извоза кукуруза, и поред раста цена, смањена је за 24,1% мг. У првих девет месеци прошле године извезено је 1,8 млн тона кукуруза по просечној цени од 203,1 евра за тону, док је 2022. године у истом периоду извезено 1,0 млн тона, што је свега 55,7% од прошлогодишње извезене количине, а цена је 277,0 евра за тону, што је за 36,4% већа цена у односу на ону из истог периода 2021. године.

На другом месту је извоз артикла **Малине, смрзнуте**, са учешћем од 7,2% и међугодишњим растом од 7,2%, ако се посматра вредност извоза у еврима. Цена по тони ове године износи 5.206,2 евра за посматрани период, што је за 60,6% више него у истом периоду 2021. године, када је била 3.240,9 евра по тони.

Учешће од 4,9% у извозу аграрних производа имају **Цигарете које садрже дуван, остале**, које су забележиле међугодишњи раст вредности извоза од 25,2%. У периоду јануар - септембар 2022. године, велики скок у извозу у односу на исти период претходне године забележили су производи Вода, обична и газирана, са додатком шећера (за 70,6% мг), Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе (за 51,6% мг), Уље сојино (за 49,1% мг) и Храна за псе и мачке (за 20,4% мг).

Првих десет производа у извозу аграра Републике Србије, јануар - септембар 2022. године

Извозни производ	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Кукуруз, остали	280.320	7,8%	75,9
Малине, смрзнуте, без додатка шећера	256.438	7,2%	107,2
Цигарете које садрже дуван, остале	176.490	4,9%	125,2
Остала пшеница и наполица, остало	175.841	4,9%	102,5
Дуван за пушење, остали, нето паковање преко 500g	135.851	3,8%	109,3
Вода, обична и газирана, са додатком шећера	119.462	3,3%	170,6
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	92.675	2,6%	120,4
Јабукe, свеже, остале	75.712	2,1%	93,1
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	71.577	2,0%	151,6
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	68.790	1,9%	149,1

Српски привредници су **највише пољопривредно-прехранбених производа у првих девет месеци 2022. године извезли у Босну и Херцеговину (11,6%), затим у Немачку (7,4%) и Италију (7,2%).**

Првих десет земаља у извозу аграрних производа Републике Србије са два најзаступљенија извозна производа

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021	Извозни производ
Босна и Херцеговина	416.026	11,6%	131,5	Кукуруз, остали (8,6%)
				Семе сунцокрета, ломљено или не, остало (6,6%)
Немачка	264.687	7,4%	117,8	Малине, смрзнуте, без додатка шећера (25,3%)
				Вода, обична и газирана, са додатком шећера (13,7%)
Италија	258.903	7,2%	120,4	Остала пшеница и наполица, остало (24,1%)
				Кукуруз, остали (22,6%)
Црна Гора	255.744	7,1%	122,3	Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе (5,3%)
				Вода, обична и газирана, са додатком шећера (5,1%)
Румунија	243.176	6,8%	61,3	Кукуруз, остали (46,7%)
				Остала пшеница и наполица, остало (17,3%)
Руска Федерација	225.924	6,3%	110,3	Јабукe, свеже, остале (22,7%)
				Храна за псе и мајке, скроб>30%, млечни производи=<10% (10,5%)
Северна Македонија	201.131	5,6%	121,7	Остала пшеница и наполица, остало (9,8%)
				Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе (5,8%)
Хрватска	182.473	5,1%	139,4	Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе (6,9%)
				Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе (6,5%)
Француска	115.229	3,2%	144,8	Малине, смрзнуте, без додатка шећера (54,3%)
				Вода, обична и газирана, са додатком шећера (4,9%)
Аустрија	114.606	3,2%	129,4	Кукуруз, остали (14,8%)
				Малине, смрзнуте, без додатка шећера (8,6%)

Република Србија је за девет месеци 2022. године **из 157 земаља увезла укупно 798 различите врсте аграрних производа.** Највише се увозила **Кафа, непржена, са кофеином**, са учешћем у укупном увозу аграра од **3,0%**. Са учешћем од 2,9%, следи **Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто**, док су **Цигарете које садрже дуван, остале** на трећем месту са учешћем од 2,3%.

Велика разлика у увозу забележена је код производа **Кафа, непржена, са кофеином**, где је у првих девет месеци 2022. године увезено 1.159 тона мање него у истом периоду прошле године, али је забележен значајан ценовни раст увоза, са просечном ценом од 1.607,1 евра по тони за период јануар - септембар 2021. године, на 3.140,5 евра по тони у првих девет месеци 2022. године (поскупљење од 95,4% мг).

Увоз **Меса од домаћих свиња** повећан је за 84,3% мг. Такође, знатно је повећање увоза производа **Цигарете које садрже дуван, остале** где је вредност увоза већа за 60,1% мг.

Значајно већи увоз уочава се код производа **Млеко, павлака, чврсти, без шећера, мм=<1,5%, нм>2,5kg**, којег је у првих девет месеци увезено 5.549 тона што је за око три пута више у поређењу са истим периодом 2021. године. Посматрано вредносно, због раста просечне извозне цене млека у периоду јануар - септембар 2022. године (од 57,9%) и увоза веће количине, остварена вредност увоза од 20,9 млн евра, већа је 4,7 пута у поређењу са оствареним увозом у истом периоду 2021. године.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет производа у увозу аграра Републике Србије

Увозни производ	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{1 - IX 2022}{1 - IX 2021}$
Кафа, непржена, са кофеином	65.514	3,0%	185,1
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	62.470	2,9%	184,3
Цигарете које садрже дуван, остале	48.872	2,3%	160,1
Производи за исхрану нигде непоменути, остало	46.618	2,2%	131,9
Банане, остале, свеже	44.835	2,1%	103,1
Производи за исхрану, нн,=<1,5%мм,=<5% (сахарозе,скроба)	41.339	1,9%	93,8
Вода, обична и газирана, са додатком шећера	34.636	1,6%	147,3
Екстракти и есенције од дувана	34.080	1,6%	77,3
Производи, садрже дуван, за удисање без сагоревања	32.378	1,5%	-
Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе	30.883	1,4%	143,0

За увоз из **Немачке** је у периоду јануар - септембар 2022. године издвојено 188,8 млн евра, највише за цигарете, сладолед, сир, чоколаду, производе за исхрану са ниским садржајем скроба и млечне масти. Из **Италије** је вредност увоза износила 155,5 млн евра, а најзаступљенији увозни артикли су палмино уље, брашно и пелет од меса, храна за псе и мачке, кафа, сточна храна. Из **Мађарске** се највише увозила вода обична и газирана, препарати на бази екстраката, есенција и концентрата кафе, сточна храна и месо од домаћих свиња, без костију, смрзнуто.

Првих десет земаља у увозу аграрних производа Републике Србије са два најзаступљенија увозна производа

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{1 - IX 2022}{1 - IX 2021}$	Увозни производ
Немачка	188.776	8,8%	130,3	Цигарете које садрже дуван, остале (8,5%) Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3% (4,5%)
Италија	155.478	7,2%	124,5	Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе (5,4%) Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци (5,2%)
Мађарска	130.268	6,1%	124,5	Вода, обична и газирана, са додатком шећера (8,5%) Препарати на бази екстраката, есенција и концен. кафе (8,1%)
Пољска	129.768	6,0%	124,6	Млеко, павлака, чврсти, без шећера, мм=<1,5%, нм>2,5kg (9,8%) Природни маслац,масноће=<85%,остали (4,9%)
Холандија	126.607	5,9%	144,0	Екстракти и есенције од дувана (21,1%) Дуван, ижиљен, светли сушен на ваздуху (4,1%)
Шпанија	124.030	5,8%	158,7	Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто (38,2%) Ослић аргентински (<i>Merluccius hubbsi</i>), смрзнут (5,4%)
Хрватска	122.616	5,7%	149,4	Производи за исхрану нигде непоменути, остало (8,3%) Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву (8,1%)
Белгија	76.210	3,5%	100,0	Дуван ижиљен, сушен у сушари (29,5%)
Руска Федерација	75.576	3,5%	110,0	Дуван, ижиљен, светли сушен на ваздуху (15,5%) Дуван несагоревајући (39,7%)
Грчка	74.368	3,5%	119,7	Цигарете које садрже дуван, остале (19,1%) Цигарете које садрже дуван, остале (9,9%) Навел поморанце, свеже (8,5%)

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Укупна вредност аграрне спољнотрговинске робне размене АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године износила је 2,3 млрд евра и већа је за 18,0% од остварене размене у истом периоду 2021. године. Међугодишње, извоз је повећан за 11,6%, док је увоз забележио повећање од 33,5%.

Из спољнотрговинске размене аграрних производа АП Војводине у првих девет месеци 2022. године остварен је **суфицит у вредности од 783,8 млн евра**, који је мањи за 3,9% од суфицита забележеног у првих девет месеци 2021. године.

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине

*у 000 евра

Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-IX 2022.	1.553.614	111,6	769.845	133,5	2.323.460	118,0	783.769	96,1
I-IX 2021.	1.392.089	119,3	576.568	114,8	1.968.657	117,9	815.522	122,7
2021.	1.857.198	112,2	849.926	121,9	2.707.124	115,1	1.007.272	105,2
2020.	1.655.376	113,6	697.506	117,7	2.352.882	114,8	957.870	110,9

У периоду јануар - септембар 2022. године, **извоз аграрних производа чинио је 22,6% укупног војвођанског извоза**, док је **учешће увоза аграрних производа у укупном увозу АП Војводине износило свега 7,9%**. Покривеност увоза извозом аграрних производа је висока и износи **201,8% за првих девет месеци 2022. године**, али је нижа за 39,6% од покривености увоза извозом у истом периоду 2021. године, јер је раст увоза био већи од раста извоза.

Извоз и увоз аграра АП Војводине

У првих девет месеци 2022. године, из АП Војводине је извезено **948 различитих врста аграрних производа у 113 држава**. Најзначајнија дестинација аграрног извоза АП Војводине је **Италија (12,9%)**, а најзначајнији извозни артикал у Италију је **Остала пшеница и наполица, остало** која је извезена у вредности од 58,2 млн евра. Вредност извоза пшенице у Италију у периоду јануар - септембар 2022. године је повећан за 60,2% међугодишње.

На другом месту, са учешћем од **12,3% у извозу аграра АП Војводине, је Босна и Херцеговина**. У Босну и Херцеговину се највише извозила пшеница, кукуруз, пиво, уље и брашно. У посматраном периоду забележен је раст вредности извоза кукуруза (130,8% мг), пшенице (123,1 мг), док је код шећера остварена мања вредност извоза за 38,0% у односу на извоз у периоду јануар - септембар 2021. године.

На трећем месту по вредности извоза аграрних производа налази се **Румунија (11,4%)**, у коју су се највише извозили кукуруз, пшеница, јечам и сладолед. И поред повећане просечне извозне цене, уочава се значајно смањење вредности извоза кукуруза за 83,9 млн евра, односно 49,0%, а пшенице за 40,4 млн евра (53,7%).

У десет прворангираних земаља, АП Војводина је извезла 73,1% аграрних производа, док је истовремено у 103 државе извезла свега 26,9% аграрних производа.

Вредност **извоза кукуруза**, најзначајнијег извозног аграрног производа АП Војводине у периоду јануар - септембар 2022. године, мања је за 66,2 млн евра (односно за 24,0% мг), а за 615,9 хиљада тона, односно за 44,9% исказано у тонама, у односу на исти период 2021. године. Вредносно исказано, **опао је и извоз сунцокретовог сировог уља за 53,7%** (мањи извоз у Хрватску, Турску, Италију и Словенију), **јабука за 9,9%** (главни разлог је смањена активност купаца из Руске Федерације), као и **шећера за 4,6%**.

Значајан међугодишњи раст, у првих девет месеци 2022. године, забележио је извоз **Погаче уљане и остали чврсти остаци, из уља од соје**, које је извезено у вредности од 22,3 млн евра, док је у истом периоду прошле године извезено свега 2,4 млн евра, пре свега услед раста извоза у Мађарску, Аустрију и Немачку. Такође је забележен и значајан раст извоза **говеђег меса без костију смрзнуто**, које је извезено у вредности од 6,8 млн евра, док је у истом периоду прошле године извезено за 1,3 млн евра, пре свега услед раста извоза у Кину, где је извезено говеђег меса у вредности од 6,7 млн евра (97,8% од укупне вредности извоза овог производа).

Узлазни тренд у **извозу Хране за псе и мачке** се наставља, те је у текућој години извезено за 15,4 млн евра више у односу на исти период 2021. године, а раст износи 20,4% мг.

Првих десет производа у извозу аграра АП Војводине

Извозни производ	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Кукуруз, остали	210.098	13,5%	76,0%
Остала пшеница и наполица, остало	132.882	8,6%	103,0%
Храна за псе и мачке ,скроб>30%, млечни производи=<10%	90.746	5,8%	120,4%
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	66.967	4,3%	160,7%
Шећер бели, у чврстом стању	56.792	3,7%	95,4%
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	53.328	3,4%	150,2%
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	44.191	2,8%	107,7%
Концентрати беланчевина без млечних масноћа и слично	39.427	2,5%	164,1%
Јечам, осим за сетву	32.366	2,1%	155,4%
Кукуруз, семенски,обични хибриди	30.568	2,0%	166,7%

И у првих девет месеци 2022. године **најзначајнија размена пољопривредно-прехранбених производа АП Војводине остварена је са земљама ЕУ (62,9%)**, на челу са Италијом, коју прате Румунија, Хрватска и Бугарска. Прва три аграрна производа у извозу у ЕУ су кукуруз, пшеница и храна за псе и мачке.

У истом периоду је у **земље ЦЕФТА пласирано 24,2% аграрног извоза АП Војводине**, где су се највише извозили кукуруз, сунцокретово уље, пшеница и пшенично брашно.

Аграрни извоз АПВ,
I-IX 2022. године

ЕУ: 62,9%

ЦЕФТА: 24,2%

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет земаља у извозу аграрних производа АП Војводине са два најзаступљенија извозна производа

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021	Извозни производ
Италија	200.728	12,9%	124,3	Остала пшеница и наполица, остало (29,0%)
Босна и Херцеговина	191.134	12,3%	137,7	Кукуруз, остали (24,9%) Кукуруз, остали (13,9%)
Румунија	177.449	11,4%	60,3	Остала пшеница и наполица, остало (11,1%) Кукуруз, остали (49,3%)
Хрватска	105.268	6,8%	139,6	Остала пшеница и наполица, остало (19,6%) Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за ост. сврхе (11,4%) Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе (10,0%)
Црна Гора	86.346	5,6%	131,3	Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за ост. сврхе (14,0%) Брашно, од обичне пшенице и пира (10,7%)
Бугарска	79.286	5,1%	110,8	Шећер бели, у чврстом стању (36,6%) Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало (26,9%) Кукуруз, остали (23,4%)
Мађарска	78.845	5,1%	163,6	Погаче уљане и остали чврсти остаци, из уља од соје (11,2%) Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за ост. сврхе (12,8%)
Северна Македонија	78.341	5,0%	127,3	Брашно, од обичне пшенице и пира (9,5%) Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10% (31,7%)
Руска Федерација	74.770	4,8%	94,7	Јабукe, свеже, остале (21,3%) Семе уљане репице, мало ерука киселине, остало (10,9%)
Немачка	64.021	4,1%	95,2	Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало (8,3%)

У периоду јануар - септембар 2022. године, у аграрном увозу АП Војводине било је заступљено 1.064 различитих врста аграрних производа који су увезени из 122 државе. Увоз првих десет производа чинио је 22,9% укупног аграрног увоза АП Војводине. Прво место припало је производу **Цигарете које садрже дуван, остале**, у вредности од 31,0 млн евра (учешће 4,0%), чији је увоз већи 2,4 пута у поређењу са истим периодом претходне године. Друго место је заузео производ **Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто**, док је на трећем месту **Кафа, непржена, са кофеином**, са учешћем од 3,6%, и 2,6%, респективно.

Вредносном расту увоза највише је допринео раст цена пољопривредних производа. Код кафе имамо случај да је увезена готово иста количина, али посматрано вредносно увоз је дуплиран.

Смањење вредности увоза је забележено код артикла **Банане, остале, свеже** (за 10,0% мг), **Цигара и цигарилоса који садрже дуван** (28,4% мг), **Прерађевине од меса, изнутрица, крви, јестиве, остало** (за 19,1% мг).

Првих десет производа у увозу аграра АП Војводине

Увозни производ	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2022 I – IX 2021
Цигарете које садрже дуван, остале	31.015	4,0%	237,7
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	28.065	3,6%	202,4
Кафа, непржена, са кофеином	20.235	2,6%	196,3
Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе	17.036	2,2%	168,3
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	15.120	2,0%	139,7
Банане, остале, свеже	14.002	1,8%	90,0
Храна сточна, остало	13.469	1,7%	129,7
Производи за исхрану нигде непоменути, остало	13.040	1,7%	160,2
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	12.477	1,6%	530,6
Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци	11.686	1,5%	146,2

Из земаља чланица ЕУ, Војводина је у првих девет месеци 2022. године увезла 73,4% од укупног аграрног увоза, у вредности од 564,8 млн евра, а највише из Немачке, Мађарске и Италије, док је из земаља ЦЕФТА региона увезено 5,9%, у вредности од 24,7 млн евра (од чега је увоз из Босне и Херцеговине, одакле су се највише увозиле уљане погаче од соје, млеко, павлака и слатки бисквити, износио 12,9 млн евра).

Аграрни увоз АПВ,
I-IX 2022. године

ЕУ: 73,4%

ЦЕФТА: 5,9%

Војвођански привредници су у првих девет месеци 2022. године аграрне производе највише увозили, традиционално, из Немачке, Мађарске, Италије и Шпаније, и то са учешћем од 15,0%, 8,0%, 7,4% и 7,1%, респективно. Увоз аграрних производа из осталих земаља појединачно је имао учешће мање од 7,0% у укупном увозу аграра АП Војводине. **Највећи раст увоза аграрних производа је забележен из Хрватске** (за 80,8% мг) **и Шпаније** (за 80,4% мг). Расту увоза из Хрватске је највише допринео увоз Соје у зрну, ломљене, осим за сетву и Јечма, осим за сетву, који је у првих девет месеци увезен у износу од 3,9 млн евра, док у истом периоду у 2021. години није забележен увоз. Из Шпаније је повећан увоз производа Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто, и то за 12,4 млн евра (171,0% мг).

Првих десет земаља у увозу аграрних производа АП Војводине са два најзаступљенија увозна производа

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX\ 2022}{I-IX\ 2021}$	Увозни производ
Немачка	115.716	15,0%	148,30	Цигарете које садрже дуван, остале (11,6%) Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3% (7,1%)
Мађарска	61.620	8,0%	126,44	Храна сточна, остало (6,7%) Храна од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто (6,0%)
Италија	57.035	7,4%	110,10	Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци (13,0%) Храна за псе и мачке, скроб>10%=<30%, млечни производи<10% (6,9%)
Шпанија	54.542	7,1%	180,37	Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто (35,9%) Парадајз, свеж или расхлађен (6,1%)
Пољска	46.689	6,1%	120,98	Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3% (5,3%) Пиво, добијено од слада, у судовима до 10l, остало (4,4%)
Хрватска	43.960	5,7%	180,80	Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву (16,3%) Јечам, осим за сетву (8,9%)
Холандија	32.655	4,2%	119,18	Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто (7,2%) Какао маса, потпуно или делимично одмашћена (7,0%)
Француска	28.792	3,7%	133,46	Кукуруз, семенски, обични хибриди (17,0%) Кукуруз, семенски, остали (10,5%)
Грчка	28.786	3,7%	121,43	Цигарете које садрже дуван, остале (25,3%) Навел поморанце, свеже (10,5%)
Турска	21.830	2,8%	111,88	Лимун, свеж или сув (16,7%) Парадајз, свеж или расхлађен (12,0%)

IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у Републици Србији у трећем кварталу 2022. године износио је 2.308.955 лица. Од тога, 25,0% (578.006) је регистрована запосленост на територији АП Војводине.

Запосленост је у односу на трећи квартал претходне године у Србији повећана за 21.496 лица или 0,9%, а у Војводини је смањена за 758 лица или 0,1%.

У структури запослених у Војводини у трећем кварталу 2022. године, 79,6% је запослено у правним лицима, 17,5% су предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2,9% су регистровани индивидуални пољопривредници.

У Војводини је у трећем кварталу 2022. године највише запослених било у Прерађивачкој индустрији (27,5%) и Трговини на велико и мало (16,6%).

Међугодишње посматрано, највећи раст запослености у Војводини је забележен у сектору Рударство и Информисање и комуникације. Највећи пад запослености је забележен у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација.

Укупан број запослених у Републици Србији у трећем кварталу 2022. године износио је 2.308.955 лица, што у односу на исти период 2021. године представља повећање за 21.496 лица, односно за 0,9%. Остварени мг. раст формалне запослености у септембру у целости је био одређен запошљавањем код правних лица (за око 34 хиљаде лица), док је број предузетника (укључујући и запослене код њих) и регистрованих индивидуалних пољопривредника наставио да се смањује (збирно за око 11 хиљада лица).

У Републици Србији број формално запослених у приватном сектору у току трећег квартала се кретао око рекордног нивоа од 1,7 млиј лица (што чини око 74% укупне формалне запослености у Србији). У септембру је број запослених повећан за близу 14 хиљада лица (у поређењу са истим месецом претходне године), од чега је **највећи број новозапослених регистрован у услужним делатностима – ИКТ услугама** (скоро 13 хиљада лица), **стручним, научним, иновационим и техничким услугама** (близу 7 хиљада лица) и **административним и помоћним услугама** (око 4,5 хиљада лица). С друге стране, у септембру је забележен мг. пад броја запослених у прерађивачкој индустрији, трговини, пољопривреди и енергетици, тј. у делатностима које су у већој мери изложене последицама актуелних глобалних неповољних околности.

Број формално запослених у јавном сектору у септембру је био за готово 10 хиљада лица већи него годину дана раније, пре свега у државној управи, услед флексибилније контроле запошљавања код корисника јавних средстава (почев до јануара 2021).

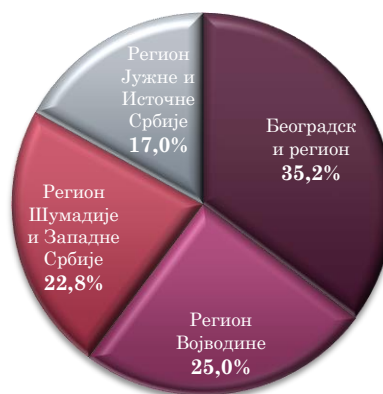
Посматрано према статистичким територијалним јединицама, **највећи број запослених у трећем кварталу 2022. године забележен је у Београдском региону (811.737 лица), затим у Региону Војводине (578.006) и Региону Шумадије и Западне Србије (527.178), а најмањи у Региону Јужне и Источне Србије (392.033 лица).**

У односу на трећи квартал 2021. године, запосленост је повећана у Београдском региону (за 2,9% мг) и региону Јужне и источне Србије (за 0,1%), док је у региону Војводине и региону Шумадије и западне Србије смањена за 0,1% и 0,3% мг, респективно.

У Војводини је запосленост у трећем кварталу 2022. године, у односу на исти квартал претходне године, смањена за 758 лица, односно 0,1%, и чинила је 25,0% укупне запослености на нивоу Републике Србије у истом периоду. Посматрано у односу на претходни квартал ове године, запосленост је смањена за 1.402 лица, односно 0,2%.

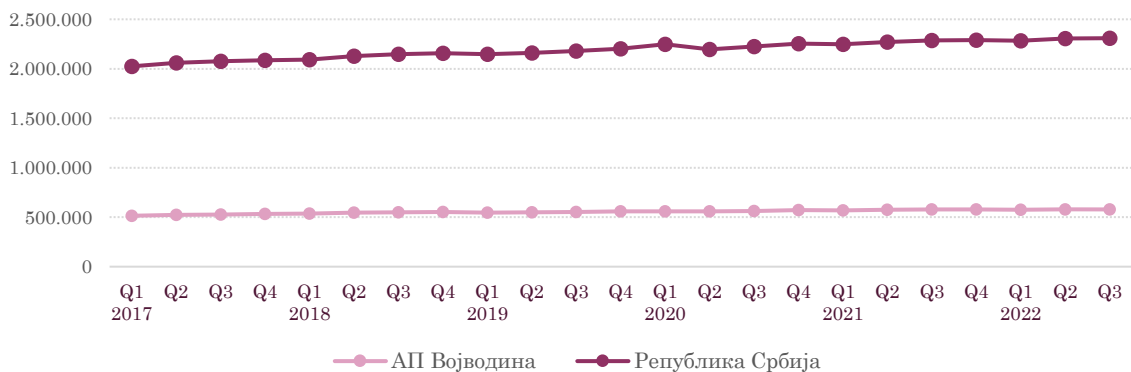
На републичком нивоу **регистрована запосленост, квартално посматрано, од 2017. године има благо узлазну путању** (иако је приметан успорен мг. раст са 1,5% у другом кварталу на 0,9% у трећем кварталу), док се на покрајинском нивоу повремено дешавају блаже осцилације.

Регистрована запосленост по регионима, Q3 2022. године

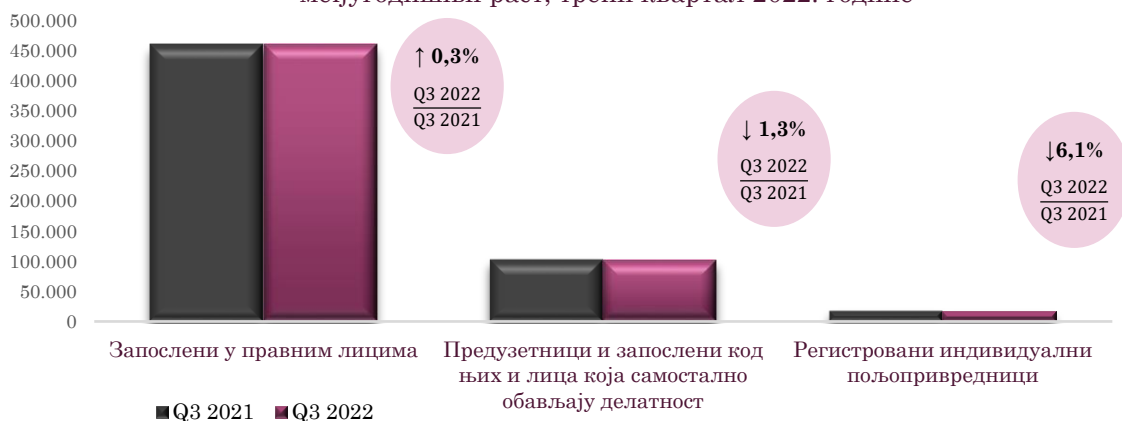
Регистрована запосленост у Републици Србији и АП Војводини
по кварталима

Посматрано по управним окрузима, у Војводини је у трећем кварталу 2022. године **највећи број регистровано запослених био у Јужнобачком округу (37,0%), а најмањи у Севернобанатском округу (6,5%).** У односу на трећи квартал 2022. године, **највећа стопа пораста запослености је забележена у Јужнобачком и Сремском округу** (за по 0,9% мг), док је само у Севернобанатском округу смањена запосленост за 0,5% мг.

Посматрано према модалитетима запослености, у Војводини је у трећем кварталу 2022. године **највише запослених било у правним лицима (460.365, односно 79,6%),** за 0,3% више у односу на исти период претходне године. **Предузетника и запослених код њих, као и лица која самостално обављају делатност било је 101.139 (17,5%),** што је за 1,3% мање у односу на исти период 2021. године, док је **регистрованих индивидуалних пољопривредника било 16.502 (2,9%),** што је за 6,1% мање у односу на трећи квартал 2021. године.

Модалитети регистроване запослености у Војводини,
међугодишњи раст, трећи квартал 2022. године

Посматрано по секторима делатности, у Војводини је у трећем кварталу 2022. године **највише запослених било у Прерађивачкој индустрији (27,5%) и Трговини на велико и мало (16,6%),** а потом у Здравственој и социјалној заштити (7,2%), Образовању (7,1%), и Саобраћају и складиштењу (5,8%).

У односу на трећи квартал 2021. године, у Војводини је запосленост највише порасла у сектору Рударство (за 17,3% мг), потом у сектору Информисање и комуникације (за 9,0% мг), Пословање некретнинама (за 6,3% мг) и сектору Стручне, научне и техничке делатности (за 4,0% мг), док је највише смањена у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (за 19,4% мг).

Број регистровано запослених у Војводини према секторима делатности, трећи квартал 2022. године

Према Анкети о радној снази РЗС у другом кварталу 2022. године, **стопа запослености** у Републици Србији износи **50,9%** и у поређењу са првим кварталом већа је за 1,6 п.п, а у поређењу са истим кварталом претходне године повећана за 2,6 п.п.

У Војводини **стопа запослености у другом кварталу 2022. године износи 50,6%** и у поређењу са претходним кварталом већа је за 1,4 п.п, а у поређењу са истим кварталом прошле године повећана за 2,7 п.п.

X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

На крају септембра 2022. године, у Републици Србији је према евиденцији НСЗ било 427.788 активно незапослених лица, што је за 13,1% мање у односу на септембар 2021. године. У Војводини је регистровано 86.899 активно незапослених лица, за 14,0% мање у односу на септембар 2021. године.

На крају септембра 2022. године је у свим областима АП Војводине појединачно посматрано забележен мањи број незапослених лица у односу на септембар 2021. године.

По општинама АП Војводине, највећи удео незапослених је евидентиран у Граду Новом Саду (13,5%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

У структури активно незапослених лица Војводине на крају септембра 2022. године, 54,0% чине жене, а 46,0% мушкарци.

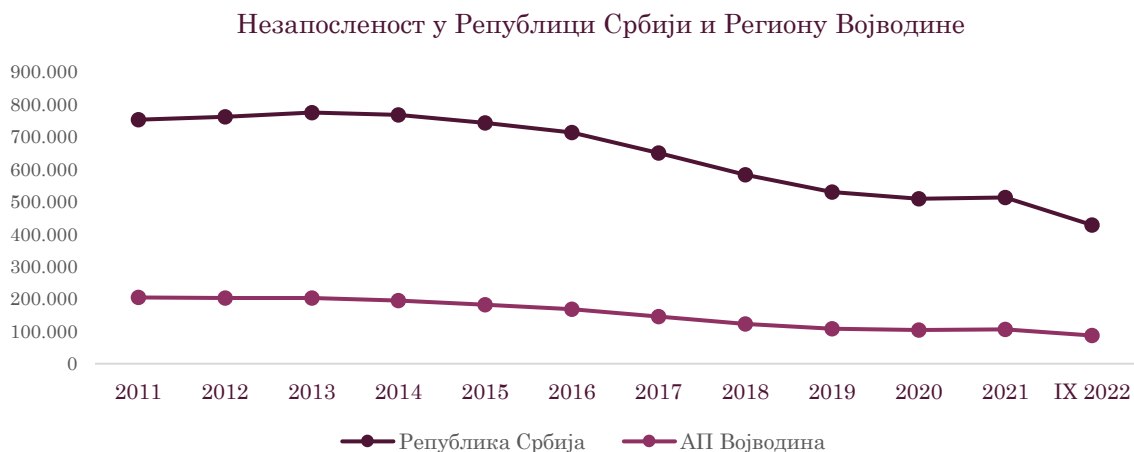

У укупном броју активно незапослених лица Војводине, највише је оних са I степеном стручне спреме (39,0%), а најмање оних који поседују VIII степен стручне спреме (0,04%).

Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), од 2015. године приметан је тренд смањења незапослености како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу Војводине. У септембру 2022. године бележи се смањење незапослености у односу на септембар 2021. године.

На крају септембра 2022. године у Републици Србији је на евиденцији НСЗ било 427.788 активно незапослених лица, што је за 64.355 лица, односно 13,1% мање у односу на септембар 2021. године.

На нивоу Војводине је на крају септембра 2022. године било 86.899 активно незапослених лица, што је за 14,0% (14.184 лица) мање у односу на септембар 2021. године. Пад незапослености се бележи у свим областима Региона Војводине појединачно посматрано: у Севернобачкој области (за 850), у Средњебанатској (за 1.524), Севернобанатској (за 1.621 лице), Јужнобанатској (за 2.842), Западнобачкој (за 1.779), Јужнобачкој области (за 3.367 лица) и Сремској области (за 2.201).

Посматрано према општинама АП Војводине, највећи број незапослених је у Граду Новом Саду (13,5% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

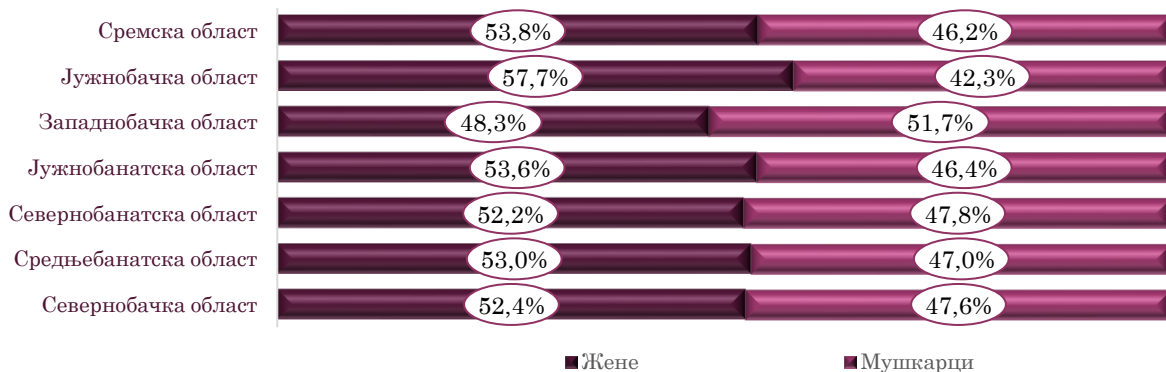
ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по областима АП Војводине, у септембру 2022. године

Област	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у области	Општина са највећим бројем незапослених лица у области
АП Војводина	86.899	-	-
Севернобанатска	5.666	Ада (415)	Кикинда (2.170)
Севернобачка	6.460	Мали Иђош (1.361)	Суботица (3.516)
Сремска	9.702	Пећинци (549)	Ср. Митровица (2.349)
Средњебанатска	10.265	Нова Црња (1.006)	Зрењанин (5.069)
Западнобачка	11.099	Опаци (1.736)	Сомбор (4.651)
Јужнобанатска	16.145	Опово (638)	Панчево (5.293)
Јужнобачка	27.562	Ср. Карловци (287)	Нови Сад (11.765)

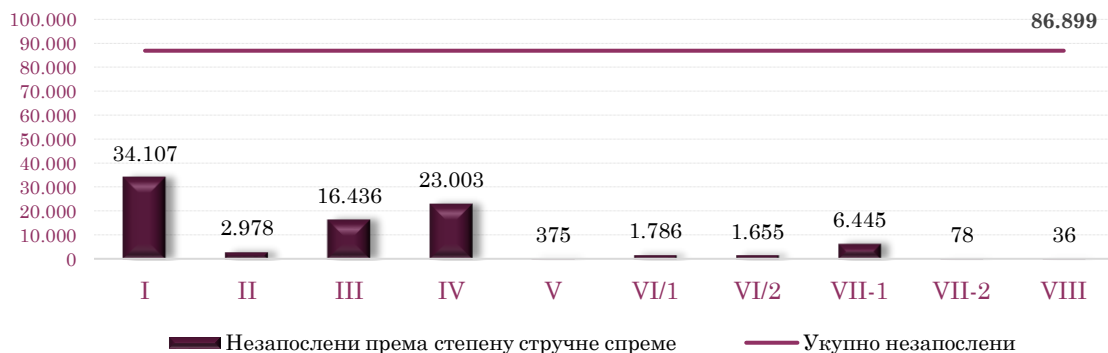
Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица АП Војводине, **54,0% чине жене**, а **46,0% мушкарци**. У свим областима Региона Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу, осим у Јужнобачкој области, где је нешто приметнија разлика (57,7% су незапослене жене, а 42,3% мушкарци).

Незапослени према полу и областима Региона Војводине, септембар 2022. године

Посматрано према степену стручне спреме, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица **I степена стручне спреме (39,2%)**, а најмање учешће међу активно незапосленим заузимају лица **VIII степена стручне спреме (0,04%)**.

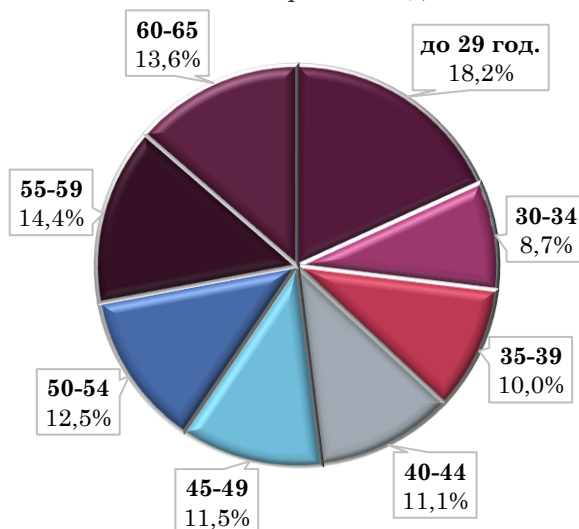
Незапослена лица према степену стручне спреме у Војводини, септембар 2022. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини 18,2% активно незапослених лица чине млади до 29 година старости. У групи старости 30-39 година активно тражи запослење 18,7% незапослених. Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 40,5% укупног броја незапослених.

Незапослена лица према старости у Војводини,
септембар 2022. године

Посматрано према трајању незапослености, на крају септембра 2022. године у Војводини је 36,7% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће, док је преосталих 63,3% на посао чекало дуже од годину дана.

Према Анкети о радној снази РЗС-а, **стопа незапослености у Републици Србији у другом кварталу 2022. године износи 8,9%** и у поређењу са првим кварталом нижа је за 1,8 п.п, док је у поређењу са истим кварталом претходне године смањена за 2,2 п.п.

Корелација стопе незапослености и степена развијености региона веома је висока, па у складу с тим, **Регион Шумадије и Западне Србије бележи највишу стопу незапослености од 10,4%** у другом кварталу 2022. године, наспрот **Београдском региону где је стопа незапослености најнижа (7,5%)**.

У Војводини стопа незапослености у другом кварталу 2022. године износи 7,7% и у поређењу са претходним кварталом нижа је за 2,0 п.п, док је у поређењу са истим кварталом прошле године смањена за 1,9 п.п. Стопа незапослености младих (старости 15-24 године) у Војводини у другом кварталу 2022. износила је 12,2%, што је за 10,0 п.п. мање у односу на први квартал 2022. када је износила 22,2%. У односу на други квартал прошле године, стопа незапослености младих у Војводини смањена је за 5,0 п.п.

XI. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Републици Србији за период јануар - август 2022. године износи 101.088 динара, а просечна нето зарада 73.265 динара. У односу на исти период 2021. године, забележен је раст бруто и нето зараде за 13,8% номинално, односно 3,0% реално.

Највиша просечна зарада у Србији је у посматраном периоду забележена у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 324.557 динара бруто, односно 238.078 динара нето.

У Војводини просечна бруто зарада за период јануар - август 2022. износи 96.127 динара, а просечна нето зарада 69.583 динара. У односу на исти период 2021. године, просечна бруто зарада у Војводини забележила је номинални раст од 14,0%, а просечна нето зарада од 13,9%.

Највишу просечну нето зараду у периоду јануар - август 2022. бележи Јужнобачки округ, док је најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу.

Највишу просечну нето зараду у посматраном периоду има Град Нови Сад, док је најнижа просечна нето зарада забележена у Малом Иђошу.

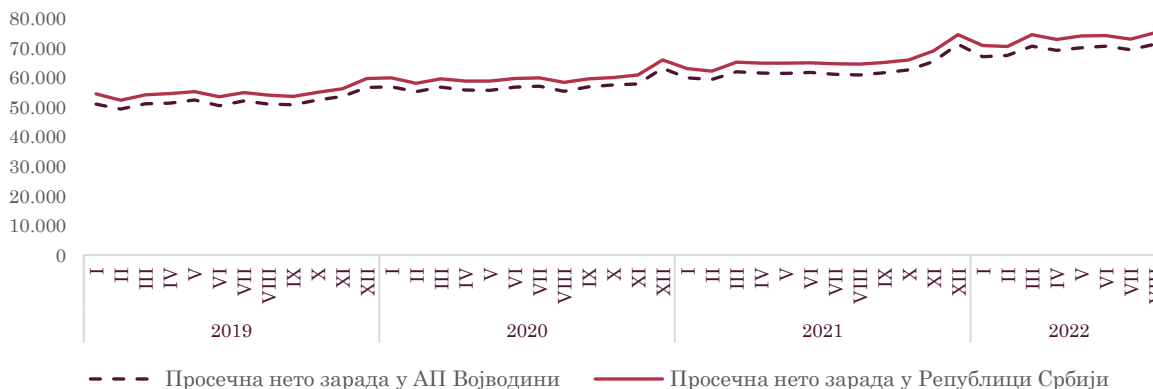

Номиналне зараде у Србији су се од почетка године кретале у складу са кретањем реалне економије и буџета, истовремено се прилагођавајући тржишним показатељима, тј. понуди и тражњи радне снаге. **Просечна зарада у Републици Србији бележи тренд раста и у августу 2022. године, са износом од 103.963 динара бруто, односно 75.282 динара нето, достиже међугодишњи раст од 16,5% номинално, односно 2,9% реално.** Будући да је раст зарада у августу превазишао међугодишњи раст инфлације (13,2%), може се констатовати да је очуван расположиви доходак и куповна моћ становништва. **У односу на претходни месец, бруто и нето просечна зарада у Србији су у августу повећане за 3,0% номинално, односно 1,8% реално.**

На раст зарада утицала је и **одлука о повећању минималне цене рада са 183,9 динара по радном часу у 2021. години на 201,2 динара у 2022. години.** Даље, **Влада је у септембру 2022. године донела одлуку о даљем повећању минималне цене рада са 201,22 на 230,00 динара по часу (почев од јануара 2023),** чиме ће минимална нето зарада у наредној години износити око 40 хиљада динара и покривати око 90% минималне потрошачке корпе. Поред тога, најављено је и **подизање неопорезивог дела зараде на 21.712 динара и смањење стопе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодаваца за 1,0 п.п. од следеће године,** чиме би се додатно растеретио приватни сектор и отворио простор за даљи одржив раст зарада.

У Војводини је просечна бруто зарада у августу 2022. године износила 98.755 динара, а просечна нето зарада 71.420 динара. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада у Војводини номинално је већа за 17,3%, а нето зарада за 17,2%. У поређењу са претходним месецом, просечна и бруто и нето зарада у АП Војводини је у августу била већа за 2,8%.

Просечна нето зарада у Републици Србији и Региону Војводине (РСД)

За период јануар - август 2022. године, просечна бруто зарада у Републици Србији износи 101.088 динара, а просечна нето зарада 73.265 динара. У односу на исти период прошле године, раст бруто и нето зарада износи 13,8% номинално, односно 3,0% реално.

Просечна нето зарада у јавном сектору у Републици Србији, за период јануар - август 2022. године, износи 77.840 динара, а 71.354 динара ван јавног сектора. Однос кретања зарада у јавном сектору и ван њега је дуго био променљив. Од почетка 2022. године, зараде у јавном сектору су на вишем нивоу него зараде ван јавног сектора.

Посматрано по секторима делатности (КД 2010), **највиши раст номиналне зараде већ дуже време бележи сектор Информисање и комуникације (34,6% је у првих осам месеци 2022. године)**, чему доприноси изузетно изражена тражња за радном снагом овог профила, као и законски обухват прилива из иностранства кроз Пореску пријаву за порез по одбитку, ради сузбијања сиве економије. И у осталим привредним делатностима којима доминира приватни сектор је забележен знатан м.г. раст зарада, пре свега у сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (19,5%), Услуге смештаја и исхране (15,6%), Уметност, забава и рекреација (14,5%), Трговина на велико и трговина на мало (14,1%) и Саобраћај и складиштење (12,8%), као и у административним и помоћним услужним делатностима, Пословању некретнинама, Прерађивачкој индустрији и Грађевинарству.

Више просечне зараде у односу на исти период прошле године регистроване су и у делатностима претежно јавног сектора (здравству, образовању и државној управи). **У наредном периоду очекује се даље повећање плата у јавном сектору** у складу с кретањем номиналног БДП-а, како би се сачували животни стандард и куповна моћ становништва.

Највиша просечна нето зарада у Републици Србији је у првих осам месеци 2022. године обрачуната у областима **Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 238.078 динара нето**, за 37,1% већа у односу на исти период прошле године. Следе зараде у области Ваздушни саобраћај (172.909 динара), Научно истраживање и развој (152.923 динара), Експлоатација сирове нафте и природног гаса (133.280 динара), те Производња дуванских производа (128.687 динара). У свим осталим областима делатности зараде су се кретале у распону од 41.704 динара (Делатност припремања и послуживања хране и пића) до 128.752 динара (Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова).

Међугодишње, **највиши раст номиналне зараде већ дуже време бележи ИКТ сектор (34,6% м.г. у периоду јануар августу)**,

Највише просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности,
јануар - август 2022. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	324.557	238.078
Ваздушни саобраћај	232.597	172.909
Научно истраживање и развој	210.751	152.923
Експлоатација сирове нафте и природног гаса	182.338	133.280
Производња дуванских производа	178.228	128.687
Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова	177.347	128.752
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	175.997	128.746
Производња основних фармацеутских производа и препарата	162.709	118.172
Производња кокса и деривата нафте	162.411	118.553
Кинематографска и телевизијска продукција, снимање звучних записа и издавање музичких записа	160.014	119.828

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

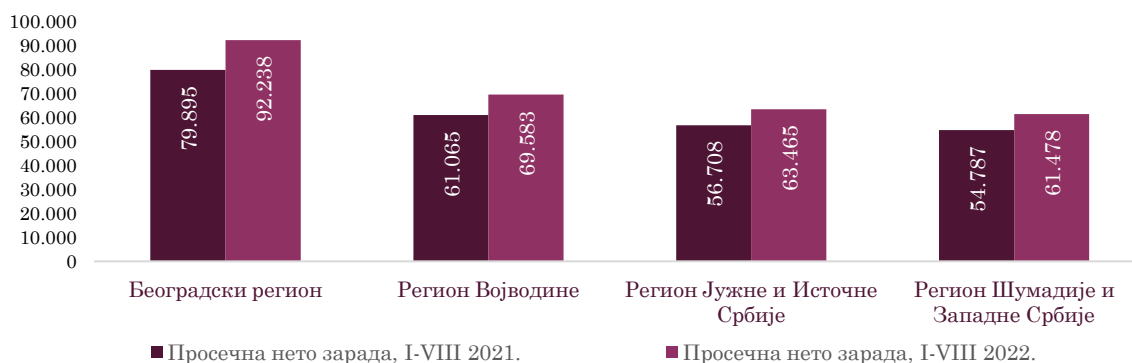
Најниже просечне нето зараде у Републици Србији, по областима делатности, јануар - август 2022. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Делатност припремања и послуживања хране и пића	57.479	41.704
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	59.087	43.104
Производња одевних предмета	62.449	45.608
Делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности	62.560	45.629
Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству	64.601	46.248
Рибарство и аквакултуре	65.277	47.592
Услуге одржавања објеката и околине	68.047	49.572
Производња намештаја	68.786	50.160
Производња коже и предмета од коже	69.453	50.620
Заштитне и истражне делатности	69.704	50.803

У првих осам месеци 2022. године **највише зараде забележене су у Београдском региону**, наспрам **Региона Шумадије и Западне Србије где су најниже зараде**. Просечна нето зарада у периоду јануар - август 2022. године у Београдском региону износила је 92.238 динара или 125,9% просека Републике Србије (73.265 динара), у Региону Војводине незнатно испод републичког просека (95,0% републичког просека), док су Регион Јужне и Источне Србије и Регион Шумадије и Западне Србије остварили (86,6% и 83,9% националног нивоа, респективно).

На нивоу сваког региона појединачно посматрано, просечне нето зараде забележиле су номинални раст у првих осам месеци 2022. године у односу на исти период 2021. године, а **највећи међугодишњи раст евидентиран је у Београдском региону (од 15,4%)**. **Најмање међугодишње повећање просечне зараде забележено је у Региону Јужне и Источне Србије (од 11,9%)**.

Просечна нето зарада по регионима Републике Србије

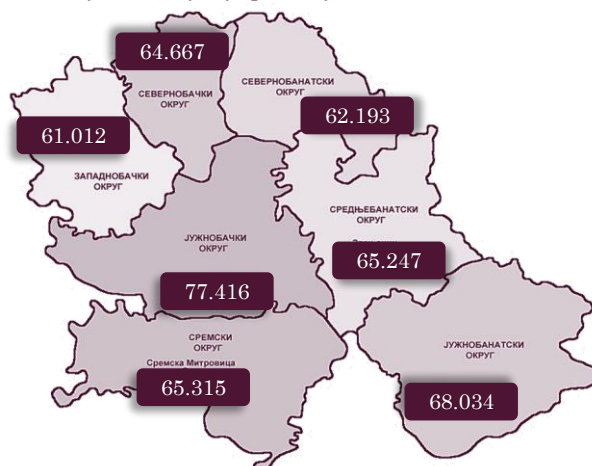
Просечна бруто зарада у Војводини за период јануар - август 2022. године износи 96.127 динара (за 4,9% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 69.583 динара (за 5,0% мање од републичког просека). У односу на исти период 2021. године, **просечна бруто зарада у Војводини забележила је номинални раст од 14,0%, а нето зарада номинални раст од 13,9%.**

Посматрано по окрузима АП Војводине, **највишу просечну нето зараду у првих осам месеци 2022. године бележи Јужнобачки округ**, у износу од 77.416 динара, док је **најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу**, у износу од 61.012 динара.

У првих осам месеци 2022. године, у свим окрузима је забележен међугодишњи раст просечне нето зараде, а највећи раст је забележен у Јужнобачком округу, од 16,5% мг. Једино Јужнобачки округ у посматраном периоду бележи нето зараду вишу од укупног војвођанског просека (за 7.833 динара или 11,3%).

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, јануар - август 2022. године

У 30 општина Војводине су просечне нето зараде биле испод 90% просека Војводине. **Најнижа просечна нето зарада забележена је у Малом Иђошу**, у износу од 55.268 динара у периоду јануар - август 2022. године, за 20,6% нижа од војвођанског просека. **Највишу просечну нето зараду има Град Нови Сад**, у износу од **86.332 динара** и уједно за 24,1% већу од војвођанског просека.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у периоду I-VIII 2022. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у периоду I-VIII 2022. (РСД)

Раст животног стандарда становништва у Србији у периоду 2015-2021. године пре свега је резултат динамичног раста зарада. У 2015. години је однос просечне потрошачке корпе и просечне нето зараде у Србији износио 1,51, док је у 2021. износио 1,17, што указује на то да је у 2015. години за просечну потрошачку корпу домаћинства било потребно 1,51 просечне нето зараде, док је у 2021. тај однос побољшан тако да је за просечну потрошачку корпу домаћинства било потребно 1,17 просечне нето зараде.

Однос просечне нето зараде и просечне потрошачке корпе у Србији за првих осам месеци 2022. године указује на **међугодишњи раст куповне моћи**. За покриће просечне потрошачке корпе у првих осам месеци 2022. године било је потребно издвојити 1,15 просечних нето зарада (у првих осам месеци 2021 - 1,18), док је за покриће минималне потрошачке корпе било довољно 0,60 просечних нето зарада (у првих осам месеци 2021 - 0,61).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Однос зараде и потрошачке корпе (у %)

Посматрано по градовима, у августу 2022. године, куповну моћ изнад просека Републике (1,15) имали су Београд (0,97), Нови Сад (1,11) и Крагујевац (1,14). У осталим градовима, који се статистички прате, просечна месечна нето зарада је покрила минималну потрошачку корпу, а није била довољна за покриће просечне потрошачке корпе.

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statisti_ki_bilteni_nsz.cid667/;
5. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpolj.gov.rs/>;
6. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
7. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
8. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
9. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>;
10. Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије, <https://www.psss.rs/>.

